PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

PL
248
Z5A17
1880a

Ziya Paşa, 'Abdulhamid
Es'ar-i Ziya

A7/247

8901

اشعار ضیا

Ziyā Paşa, ʿAbdülḥamīd

مرحوم ضیا پاشانك بعض اثار
شعریه‌سنی جامعدر

Eşʿār-ı Ziyā

بحریه بیکباشیلرندن حمدی بك
معرفتیله طبع اولنمشدر

معارف نظارت جلیله‌سنك رخصتیله باصلمشدر

استانبول
(مهران) مطبعه‌سی — باب عالی جاده‌سنده نومرو ۷
۱۲۹۸

PL
248
Z5A17
1880a

LIBRARY
MAY 1 2 1972
UNIVERSITY OF TORONTO

اشعار ضیا

نعوت شریفه

بلای ماسوایه مبتلایم یا رسول الله — زبون پنجهٔ نفس وهوایم یا رسول الله
کرم قیل بن ایمه الامان ای رحمت عالم — سراپا محض عصیان وخطایم یا رسول الله
سن اورنك شفاعت شاهیسن سلطان رحمتسین — قپوکده بنده بر کمتر کدایم یا رسول الله
شفاعت قیل مدد یو خسه اورتبه چوق کناهم کیم — نه رتبه یانسم اول رتبه سزایم یارسول الله
زبون درد عصیانه طبیب مهربان سنسین — علیلم بنده محتاج دوایم یا رسول الله
نه غم مجرم ایسه مده باکه بسدر بوسعادت کیم — قپوکده بر کمینه خاکپایم یا رسول الله
بنی رد ایتمه اولادك باشیچون باب لطفکدن
ضیایم بندهٔ آل عبایم یا رسول الله

وجودك نسخهٔ کل هویت یا رسول الله — حقیقت ذات پاککدن عبارت یا رسول الله
کمالاتك کمالات الهیدر کمه اوهامه — کلورفکر ایلدکجه عجزوحیرت یا رسول الله
ظهورك بعثتك حالك یترکن صدقکه برهان — سنی انکار ایدن مجنوندر البت یا رسول الله
سعادات دوکون اعطاف ذاتکدن عبارتدر — سعادت ذاتکه اولمقدر امت یا رسول الله
جهانی طوتدی نور معرفت شمس کمالندن — وجودك عالمینه اولدی رحمت یا رسول الله
دو عالمده ضیای مجرمك امیدی سندندر
شفاعت یا رسول الله شفاعت یا رسول الله

اولان مخاطب مضمون یا اولی الابصار — اولور تفکر آلای حقده لیل ونهار
جهان بر آینهٔ بی بقای حکمتدر — که درد خیره الور چشم حیرت نظار
یا بر مجلهٔ ادتنکدر که کیم باقسه — بولور تصورینه قابل آنده بر دلدار
نظر اولنسه ولی دیدهٔ حقیقتله — علاقهٔ دل وجان اولمغه سزانه‌سی وار
در وکهر دیو دنیایه ویردیکی فلکك — یا خشت مقبره درعاقبت یا سنك مزار
یا برشهك کوزی یا بر نکار سینه‌سیدر — ینان چراغ ایله آینه پارهٔ دیوار
باقوب باقوبده تحسرله قالدی چشم سلف — قیاس ایتمه فلکده نجوم پر انوار

بو نفس ناطقه ایله شهود رؤیا در ثبوت نشئهٔ اخرایه حجت اقرار
دلنده مایهٔ عرفان اولان حقیقتبین اولور هر آینه همتله واقف اسرار
ولی علاقهٔ اغیار وار ایکن دلده اولورمی شاهد مقصود هیچ زیب کنار
که ارتباط وداد عیال ایله موسی حریم طور تجلایی صاندی آتشزار
اولوب تعلق سوزن مسیحه مانع فیض سپهر چارم آکا اولدی جلوه‌گاه قرار
باقلسه چشم بصیرتله نقش هستیه ویرر بری برینه ارتباط استقرار
ندر بو سطح زمین وندر بو بحر محیط ندر بوچرخ برین وندر بو استمرار
ندر بوفیض عناصر ندر بوماهیات ندر بوجسم مرکب ندر بوشکل نزار
ندر مباحثهٔ دعویٔ حدوث وقدم ندر بو رد وقبول وجواب واستفسار
ندر بو نفی و بواثبات و بو وجود وعدم ندر بو صیغهٔ انکار وجملهٔ اقرار
ندر بوشم ونظر لمس وسمع وذوق دماغ خیال و فهم وکلام وتنفس تکرار
ندر تصور تمیز حسن وقبح امور ندر تقابل اضداد جملهٔ کردار
طبیعت کرم وبخیل وثقلت وخفت سجیهٔ غضب وحلم ورحمت وآزار
ندر معاملهٔ ازدواج شوهر وزن ندر طبایع اولادده خلاف شعار
ندر مباینت آفرینش اشکال ندر تناسب اندام وحسن نقش ونکار
بو اعتدال مزاج و بو اتصال قرون بو نور وظلمت و بو اختلاف لیل ونهار
بو اقتران کواکب بوحکم نحس وسعید بو التماع فروغ ثوابت وسیار
بواختلاف مذاهب بو ارتکاب مشاق بو جستجوی حقیقت بو کفتکوی نکار
تصورات معانی تبدلات شئون معاملات قضایا تنوع اسرار
توسلات صفات وتداول اسما تعینات مظاهر تجدد آثار
بو واقعات بتون اقتضای عشق ایله در کا ودر خلاصهٔ مضمون احمد مختار
حبیب ذات خدا مظهر همه اسما شفیع روز جزا عبد خالق کردار
نبی پاك شیم نخبهٔ بنی آدم شه سریر دو عالم کزیدهٔ اخیار
حریم بزم اوادنی شه لعمرك نجاه ندیم مجلس اسرار حضرت ستار

محمد احمد ومحمود ومصطفی که اودر
نهانخانهٔ کونینه موجب اظهار

اوروح اعظم کونین کیم جهت بوله‌مز وجود فیض شمولیسنه یمین ویسار
اول آفتاب نبوتکه فیضی ذره‌سیدر ویرن وذیلهٔ دورانه صیقل انوار
اکرنم آلسه ایدی ابر التفاتندن اولوردی چشمهٔ حیوانه خنده‌زن لب مار
افاضه بخش حیات اولمسیدی نامیه‌یه قورردی عرق موالید امهات چهار

درنده ایلسه کر ناله جور کلدن اولور — انای کلبشکر لقمهٔ کلوی هزار
قونلسه کفهٔ میزان طبعنه اوله‌مز — ایکی طسوجه مقابل جهان حلم ووقار
مزاد اولنسه اکر شمه کرد راهندن — کنوز غیب اولور فرش کوچه و بازار
نسیم لطفی وزان اولسه روز رستاخیز — ویرر زبانهٔ دوزخ نشانهٔ کلزار
عبید کمتر فرمانیدر زمین وسما — کینه چاکر احسانیدر صغار وکبار
فنون علم شفاعت یاننده بر نکته — علوم عفو معاصی لبنده بر کفتار
فلکده کاه نظر بند چشم حیرت اولان — دکل خسوف وکسوف وسواد لیلهٔ تار
فروغ حسننی یاد ایلدکجه دست قدر — چکر محاسن روی سپهره پردهٔ عار
وجوب ذاتی ایکن مست بادهٔ وحدت — دخی پیالهٔ امکان دکلدی نشئه کوار
مکونات عبادتسه نوله ذاتندن — خصائصیدر آنك جوهر عناصر چار
که باد فیض عمومیسی ناد هجرانی — صولجهٔ کرمی خاك درکهنده غبار
هدایت ره شرعی ایچون علامدر — دکل عبث بو کورینان منار همموار
جمال پاکنی اصحاب کهف کورمك ایچون — الی الابد اوله‌مز خواب عشقدن بیدار
ایکی محلهٔ ویرانه دن عبارتدر — جهان حکمنه کونین کن فکان حصار
زهی شهنشه یکتا سوار عرصهٔ قدس — که ویرسه طبع براقه تخیل رفتار
دخی کوزین یوموب آچنجه جبرئیل ایلر — بیك ارض سمسمه‌یی طی ایدوب یرنده قرار
بهایتشدیره‌مز عقل خواجهٔ امکان — ندکیم محك قبولیله بوله حسن عیار
قدر کلنك قضا ایله رخنه دار ایده‌مز — اویبت خاطری کیم همتی ایده اعمار
مثال شمع ینار چشم حسرت جبریل — او بزم پاکده کیم نامی اولنه ندکار
شمیم روضهٔ کلبوینه تصادف ایچون — کزر نسیم سحر شوق ایله دیار دیار
نظر اولنسه تتالیٔ نوع وجنسه اکر — دکل طبیعت اشیاده دور واستکرار
اوشاهك ایلیوب الای قدرینی توقیر — چکرپشنك قدر هربرین قطار قطار
کتاب علمنه بر مختصر مقدمه‌در — مطولات متون لدن پر اسرار
اوشهسوار سبکران دشت لاهوتك — یاننده روح الامین اولدی پیك غاشیه دار
دکل زمان ایله فیض کالی ذاتیدر — ازل ابد ایده‌مز آنده حکمنی امرار
که ابتدی معنیٔ ماضی وحال واستقبال — شهود ذاتی ایچون کسب قدرت کفتار
کمال مدحی اکر اولسه عقل فعالك — نشیب خاطرینه محمل افکن اخطار
دهنکشای شروع اولمدین بیلوب عجزین — اولور ندامت ایله لبکزین استغفار
قدوم ذاتی ایچون موکب الهیده — مقدم عالمه کلشدی انبیای کبار
که شوق مقدمی ایله بهشتدن آدم — جهانه ایلدی حبه بهانه‌سیله فرار
جمال پاکنه عاشق ایدی نجی‌الله — که چشم حسرتی اولدی جهانه طوفانبار
حریق عشقی ایدی ذات پاك ابراهیم — که اولدی آتش نمرود جسمنه کلزار

یولنده جان ایله قربانی اولدی اسمعیل — کمال مرحمتی اولدی لیك مانع کار
فراق یوسفی یعقوب بر بهانه ایدوب — حقیقةً اوشهك عشق ایله اولدی نزار
تشبه ایلدی وارسه جمالنه یوسف — که اولدی قیمت جزؤیله شهرهٔ بازار
دوای عاطفتی ایردی اخر ایوبه — فراش هجرده یاتمشدی بونجه ییل بیمار
فروغ حسننی بی‌پرده کورمك استیجك — جواب یأسله موسایه اولدی سیناتار
جمالنه ذکریا او کونه عاشق ایدی — که آه ایتدی شق ایتدی جسمی منشار
فراق حسننه طاقت کتورمیوب یحیی — یولنده باش ویروب اولدی کزیدهٔ ابرار
مسیح بیلشیدی اسم اعظم ذاتن — آنك ایچون نفسی ایلر ایدی مرده‌یه کار
مناره‌لردی بهین مسجد شریعتنه — جهار یار کزین مسلم الاطوار
یولنده ایلدیلر کارکاه هستیدن — ایکی حفید جلیلی شهادت ایله کذار

رسول منتخبا شاه هاشمی لقبا
ایاخلاصهٔ اسرار حضرت غفار

فدای خاك رهك اوله ایکی عالمده — ضیای عاصی ومجرم کبی هزار هزار
یوزمی وارکه سورم خاکپای دولتکه — دیلمی وارکه ایدم حال زارمی اشعار
بنم اوعاصیٔ ذائم که عالمه کله‌لی — برر کناه کبیر اولدیٔ باکه هر کردار
ندامت ایتمك ایچون ایتدیکم معاصیدن — دقیقه ویرمدی آرام نفس ناهموار
بکا اولیدی اکر لفظ سیئات علم — تمام اسم مسماده ایلر ایدی قرار
طویارسه دوزخ اکر بو یله مجرم اولدیغمی — قبولدن بنی هرآینه اولور بیزار
نه غم بودکلوده مجرم ایسه‌مکه ایلدی حق — زبانمی شرف نعتك ایله کوهربار
بحق حضرت صدیق وذات ذی‌النورین — بحق سطوت فاروق و هیبت کرار
بنور عزت زهرا شهادت سبطین — بنام پاك شفیع وبلفظهٔ غفار
دخیل درکه لطف و مروتك اولدم — امان امان ایا سرور ستوده شعار
جریدهٔ عمل آچه روز محشرده — قیل اسممی دهن مرحمت ایله تذکار
بوله بو محکمهٔ روزکارده تاکیم — بنای شرع مؤسس ثبوت واستقرار

زیارت ایلیه‌لر روضهٔ مقدسه کی
صنوف پاك درود وسلام لیل ونهار — فی‌شهر صفر ١٢٦٠

مناجات

نه رتبه بر قولك اولسه کناهی — ترحمدر سزای شان شاهی
بنم عصیانمه یوقدر تناهی — امید عفو ایدر بو عبد ساهی

زبون وعاجزم رحم ایت الهی
مدد ای پادشهلر پادشاهی

اسیر نفس و مغلوب هوایم گرفتار جحیم ما سوایم
خلاصه پیك بلایه مبتلایم قپوکدن لطف اومر کمتر کدایم
زبون وعاجزم رحم ایت الهی
مدد ای پادشهلر پادشاهی

سپاه هم و غم اطرافم آلدی بو عالم باشمه شمدی دارالدی
کسیلدی چاره تدبیرم بوکالدی امیدم یالکز برسنده قالدی
زبون وعاجزم رحم ایت الهی
مدد ای پادشهلر پادشاهی

بنی آلام دهر ایتدی معذب پریشان حالمه رحم ایله یارب
وزیر و شاهه ایتمم عرض مطلب تصرف سنده قدرت سنده درهب
زبون وعاجزم رحم ایت الهی
مدد ای پادشهلر پادشاهی

اونجه بختمك نحسی هویدا احبا صاندیغم هب اولدی اعدا
هجوم ایتدی بکا قصد ایله دنیا فضای غمده قالدم شمدی تنها
زبون وعاجزم رحم ایت الهی
مدد ای پادشهلر پادشاهی

طیاندم کرچه چوق جور جهانه بو غم اماکه پك کار ایتدی جانه
بیلورسین حالی حاجت نه بیانه بنم یوقدر مجالم امتحانه
زبون وعاجزم رحم ایت الهی
مدد ای پادشهلر پادشاهی

عدو غالب بنم کارم تنزل بو حالت خیره ایتمی تحول
ضیاده قالمدی صبر و تحمل دل وجاندن سکا ایتدم توکل
زبون وعاجزم رحم ایت الهی
مدد ای پادشهلر پادشاهی

فی ٦ رمضان ١٢٨٢

مرصع

شاه دوران حضرت عبد العزیز ماه رخشان حضرت عبدالعزیز
شهریار شهریاران جهان تاجدار تاجداران زمان
نامدار نامداران عظام کامکار کامکاران فخام
ملکداران عظامك اعظمی لطفکاران کرامك اکرمی

منبع انهار آب مکرمت — مطلع انوار تاب مرحمت
پرده انداز خفایای بطون — روشنا ساز خبایای فنون
عارف علامهٔ قدرت نصاب — واقف فهامهٔ حکمت مآب
عاقل ودانا خداوند زمین — کامل ویکتا هنرمند فطین
مبتدای خطبهٔ فضل ورشاد — منتهای رتبهٔ عقل وسداد
دستگیر عاجزان روزگار — مست شیر قهرمان کارزار
لطف ومهری مشعر دار نعیم — عنف وقهری مخبر نار جحیم
شربت انعامیدر ماء الحیات — ضربت صمصامیدر داء الممات
طرف دامانی ملاذ مستمند — حرف احسانی معاذ دردمند
شهد حکمتدر لسان صحبتی — عهد نعمتدر زمان دولتی
بار کاهندن فلکلر پایه بند — خاکراهندن ملکلر وایه‌مند
مایهٔ فر سخادر مایه سی — سایهٔ پر همادر سایه‌سی
آشیانی فرق عرش آسمان — آستانی فوق فرش لامکان
تختی بالا سلم ادراکدن — بختی اعلا عالم افلاکدن
کوکب مسعودینه منزل شرف — مشرب پر جودینه محمل صدف
علم وفضلندن افاضل مقتبس — حلم وعقلندن فضائل ملتمس
بارگاهی ملتجای آسمان — گرد راهی بوسه جای انس وجان
ملك معمورنده آرام درون — کلك پر نورنده احکام شئون
صاچدیغی انوار اعلام ظفر — آچدیغی اسرار احکام قدر
رزمده شمشیری بهرام مصاف — بزمده تدبیری صمصام خلاف
ذکر وفکری شد وتنظیم جنود — فکر وذکری سد وتحکیم حدود
فوج فوج لشکری دشمن فکن — موج موج لشکری جوشن شکن
تیغ برانی سفر خیز وغا — میغ احسانی گهر ریز عطا
حربده عسکرلری بیر وپلنك — ضربده چاکرلری نمر ونهنك
خصمنه رهبر بلای ناگهان — عزمنه یاور خدای مستعان
نیتی آسایش حال بلاد — فکرتی افزایش مال عباد
معدلتده بی عدیل وبی همال — منزلتده بی مثیل وبی مثال
نردبان ایتسه سحابی آسمان — ریسمان ایتسه شهابی کهکشان
مصعد افضالنه اولمز قرین — مسند اجلالنه بولمز یقین
صون قدرتدر معین وهمدمی — عون حضرتدر قرین ومحرمی
بولدی عالم همت وعدلیله داد — اولدی آدم نعمت وفضلیله شاد
دولتی معمور وآباد ایلدی — ملتی مسرور ودلشاد ایلدی

ویردی ملك بر دوامه انتظام — کیردی سلك انتظامه هرمهام
ایتدی انشای سفاین آهنین — ایتدی احیای مداین دلنشین

عرضه حالم بر غزل طرح ایلیم
عرضحالم بر کوزل شرح ایلیم

فرقتیله ای تنی زار ایلمین — حسرتیله ای بنی خوار ایلمین
آفتابك ماهتاب آز ری — ماهتابك آفتاب خاوری
خار خار خار هجرانم یتر — زار زار نار سوزانم یتر
اشتیاقك درد ناك ایتدی بنی — افتراقك کل هلاك ایتدی بنی
شهلوندم دلپسندمسین بنم — دلپسند مسین افندمسین بنم
موبمو جانده خیالی کاکلك — سو یسوانده مثالی سنبلك

ای شه دوران جمشید اقتدار
وی مه تابان خورشید اشتهار

بو مرصع شعری یازدم بریره — شو مصنع سحری قازدم مرمره
فیض ذاتکدر بنی کویا ایدن — التفاتکدر بنی احیا ایدن
جمله اشعارم ثنای شوکتك — جمله کفتارم دعای دولتك
منحصردر سوزلرم اوصافکه — منتظردر کوزلرم الطافکه

افتخار ایلر وجودکله سما
اقتصار ایلر درودکله ضیا

تا بوله آثار کردون انهدام — تا اوله اشعار موزون بردوام
بولسون بنیان اقبالك ختام — اولسون دیوان اجلالك تمام
بی حزان قالسون بهار کلشنك — مستعان آلسون قرار دشمنك

قصیدهٔ جلوسیه

کیردی بر حال نظامه هیئت روی زمین — اولدی شامل عالمه الطاف رب العالمین
ایلدی کسب حیات تازه خلق کائنات — طولدی انوار مسرتله قلوب مؤمنین
بولدی احوال وامور مملکت فیض جدید — کلدی ارباب فتور ویأسه هب شوق نوین
قاپلدی دریای شوق وشادمانی عالمی — زائل اولدی بر یوزندن نالهٔ آه وانین
طوتدی دنیایی فرح بو رتبه کیم ممکن دکل — روی ارض اوزره بولنمق بردل زار وحزین
بر سعادت بر شرف کسب ایتدیکم پهنای ارض — دیدهٔ حسرتله بالادن باقر چرخ برین

اولدی شادان دوستان ملك وملت وقتیدر غرقهٔ آلام واکدار اولسون اعدای مهین
مژده‌لر کیم کلدی هنکام سعادت کتدی غم ظاهر اولسونلر بتون غیرتکشان ملك ودین

یعنی خان عبدالعزیز اقبال ایله قیلدی جلوس
ویردی تخت شوکته بر شوکت بالاترین

اول شهنشاه فلك رتبت که بویله وصف ایدر نام پاکن یاد ایدن هر نکته‌دان ونکته‌بین
شهریار نامور سلطان اسکندر سیر پادشاه بحر وبر دادآور دانش قرین
داور صاحب عدالت شاه فاروق صفت ماحیٔ ظلم وضلالت حامیٔ شرع مبین
سایهٔ یزدان خدیو کامران شاه جهان خسرو صاحبقران دانشور صاحب یقین
سلطنت دولت وجود شوکتیله کامران معرفت حکمت کمال رغبتیله کامبین
عزو رفعت شوکت شاهانه‌سندن مستفیض فوز ونصرت همت پاکیزه سندن مستعین
قبهٔ دوران در اقبالنه بر آستان اطلس کردون قد اجلالنه برآستین
قنده عزم ایلر ایسه نصر سعادت همرکاب قنده آرام ایلسه عز وجلالت همنشین
بر مساعد ملکه صاحبدرکه سهواً خاکنه هرکیم اولسه دانه ریزاولور صوکنده نقره‌چین
بر دلاور عسکره مالك که هنکام وغا هر بریسی کورینور اعدایه برشیر غرین
اول شه ذیشانکه تیغ سطوتی لرزان قیلر کرچه خورشیدك یلاذیدر سپهر چارمین
بر سلیماندرکه فکر صائبیله دوندیرر پر مغنده چنبر کردونی مانند نکین
صفدر حیدر شیم کیم بر نظرده محو ایدر صف دشمن فی المثل اولسه جبال آهنین
شهسوار شیر دل کیم قهرمانه اسبنه رخصت جولان ویروب کر ایلسه تحریك زین
شرق وغربی طی ایدوب اول قدمده ایرکیلور عرصهٔ طول امل اولسه اکر سطح زمین
دور آدمدن برو کورمشمی چشم روزکار بویله شاه اهلپرور بویله خاقان رزین
طینت پاکی کبی طینت یرادلمش دکل دست قدرت اوله‌لی ترکیب بند ماء وطین

داورا داد آورا شاه معارف پرورا
ای خدیو قدردان ای پادشاه نکته‌بین

سنسین اول خاقان اعظم کیم ایدر تعظیم ایله استانکده خواقین جهان وضع جبین
بر شرافت کلدی فوق العاده تخت دولته اول مکانده اوله‌لی ذات همایونك مکین
کلدی ذاتك کبی بر شاه کامل عالمه کرچه کلدی عالمه پك چوق ملوك کامبین
پادشاهم سنسین اول صاحب ظهور منتظر کیم ید لطفك ایدر احیای امر ملك ودین
معرفت سنده کرم سنده عدالت سنده در حاصلی هپ سنده‌در مجموع اخلاق کزین
چونکه واردر سنده‌بو غیرت بو همت شبهه‌سز هر ایشکده مظهر توفیق ایدر رب معین
ایلدك ارباب استحقاقه تفویض امور مطلبك اوزره اولور جاری مصالح بعدازین

حق سبب خلق ایلدی ذاتك نظام عالمه سنده در خلقك امیدی ای امام المسلمین
مرحمت قیلدی جناب حق بو ملك وملته سن مؤیدسین خدادن آکلادم حق الیقین
شرق وغربه واریور اقبال ایله شمدنکرو فتح ونصرت پیشکاهکده مهیادر همین
بندهٔ خاصك ضیا اسا ایدر بویله دعا
سجده‌یه واردقجه سکان سماوات وزمین

ای خداوند ازل ای خالق کون ومکان یا اله العالمین ویا مجیب السائلین
مهروماه ایتدکجه دوران عرصهٔ افلاکده ایلدکجه بر بزین تعقیب ایام وسنین
اول شه عالم پناهی نائل مقصود ایدوب ایله تخت شوکتنده عزورفعتله مکین
ذاتنی ایله سریر سلطنتده بر دوام قیل وجود پاکنی جمله خطالردن امین
اوستمزدن اکسك ایتمه سایهٔ شاهانه‌سین
ذاتنه هر حالده هر کارده سن اول معین

فی غره محرم سنه ١٢٧٨

قصیدهٔ بی نقاط

او دلکه اوله هوادار مدح اهل کرم اولور عرائس الهام کرد کاره حرم
اکر اولورسه هوسکار وصل علم وکمال اوله همماره علوم ومکارمه ملهم
سکا اوله اوکه مداح لامحاله اولور سرائر حکم دهره عالم ومحرم
کرمده کرما مهر دل رشید پاشا
مدار دور عطا محکم اساس همم

رسالهٔ کرم وسرور کروه کرام سرآمد وکلا داور همه عالم
سواد راحهٔ عدلکده هر کس آسوده درکده حاصل اولور ما حصل مراد امم
او دکلو طولمده عصرکده صرهٔ امال معادل اولمده دلده وداد رمل ودرم
ممالك عدمده راحل اوله عدلکله کوکلده کاه وکه اولورسه‌ده هموم والم
درکلامکه اهل کمال دلداده روادر اکل کمل سکا اولورسه علم
مهام عالمه اس اساسدر عدلك مکار مکلبه مراد امم اولور محکم
حسدله درکهکه عالم ملالده در محلدر اولمسه محسوس ساحه کاه ارم
او مردکه اوله دائم هراسدار هموم کلورسه سدهٔ درکاهکه اولور اسلم
دوا کلور عاسل عالمه دم کر مك مکرکه درد دله درکهکده در مرهم
روا اولور اکر اسمك اولورسه علامه که سر دکل سکا اصلا سرائر عالم
کمال علم وعطا وکرمده الحاصل همامك عالمه مغدومدر همالك هم

املده امرادر سؤال درکاهك اولورسه درد دله اوله کردراهك ام
اولورسه ساهره الواح ودوحه‌لرآکا کلك کرکسه اوله محرر همارهٔ هر آدم
کمال مدحك ادا اوله والله امر محال مکر کله اکا حکیم کمال اولسه‌ده کم
طولر وعاء دل مادحکده ماء سرور اولور عدولره طاس هموم کاسهٔ سم
کوکل معطر اولور وزد لوح مدحکله اولورسه ورد عداد مکارمك هردم
اولورسه صاعد اکر طارم مرامه کوکل سطور لوحهٔ مدحك اولور اکا سلم
عطاو مدحه زوادر کلام مداحك اکرکه مهمل اولورسه کلامم آساهم
طوزرسه سرده محلدر اکر جائل وار همارهٔ مدحکه دائر کلام اهل حکم
اکر دکلسه‌ده موهوم کاملاً مدحك دلده وار امل اماکه سند اولور آکاهم
ملال‌ایله هوس دل اولور همه معدوم کلور کلال حواسه کلورسه مزده هرم

درکده ساکه کوله اوله درضیا آسا
عموماً اهل کمانه مراد وامر اهم

ملك سماده سمك صوده آدم عالمده دوام عمرکه هرکس دعاده در هردم
محل صدرده اول کامکار همواره عدوکه هم اوله آرامکاه ملك عدم

فی مایس ١٢٦٦

دیکر

کامل اولدرکه اوله محرم اسرار کلام کله ارسال ملائکله آکا هز الهام
اکمل اولدرکه اکا طار کله کهسار کمال ادهم کلك ودله هم اوره مدحکله لکام

اسمك اولورسه رشید الوکلا احرادر
کاولده امرکه محکوم امور واحکام

علما علم وکمالکده اولورلر واله کرمك عامدر اولور سکا دلداده عوام
درکهکده اولور اولورسه حصول آمال حارس سده‌ك اولور دهرده محسود کرام
دل کاووسه کلور صدمهٔ عدلکله هراس هم اولور عالم ارواحده سرسم سرسام
همکله امله اولمده هرکس واصل علم اولورسه محلدر سکا کراسم همام
حکما اوله ملول وکوله هردرده دوا همه معلول درکده اکر اولسه اطعام
کلسه درکاهکه اکرام کورزلر کرما کرما در کهکه کلسه کوررلر اکرام
کوزاولور ماحصل اول کیمسه کاوله‌ساکه عدو کرهراسکله روا کورمسه اعدا احلام
مدحك اول‌طرح معلاکه آکا ساحة اولور حرم عالم ارواحده اولسه اوهام

داورا داد وراسرور والا کهرا
سکا محکوم مضالح سکا معلوم مهام

کلسه حال هرمده‌ده روا آکا کلال حصر اولور مدحکه محصول حواسم مادام
درکه حاسد اولورلرسه محلدر هرکس کاولمده ملهمهٔ کوکله مدحك الهام
عالم سحر حلالکه اولور عصرمده عالم سحرده هر ساحره آرام حرام
عسکر ملهمه کلدکده حرمکاه دله محرم اولورلر اولورلرسه اکر در احرام
مصر دلده اولور اولدکلو مصارع محکم حاسد اولورسه محل طرح اساس اهرام
داور معرکهٔ علم وکمال وهنرم رمح کلکمله همازه اولور اعدام اعدام
حاکم محکمهٔ اهل کلام دائم رام اولور حکمنه هر مسئلهٔ علم کلام
کمل عالم ارواح همه مداحم وار محل اولسه‌لر آلامله حساد لئام
هر کلامم صکك محکمهٔ عالمدر مدعامه حکما اوله کواه و اعلام
آه هردمده اولور حصه دله هم والم هراملداره عطا وکرمکدر اسهام
اولمده کام دل عالم الکله حاصل طالعم اولسه حصوله کلور آمال و مرام
کاه اولدکلو کلور کوکله اوهام ملال طالعمده آرارم مرکه دائر احکام

مطلع اولسه اکر رحمه کلور مأمولم
مطلعمله اوله احوالم اوماهه اعلام

طره طره طورر اول کاکل طرارمدام اولمده صد دله هر طره محل آرام
المم وار اوله‌یم وعد وصاله مسرور طالعم اولسه مساعد اولور اولمهرو رام
آه مسوداکر وصالکده اولوردم اما کوکلمه اولمده‌در سلسلهٔ کاکل رام
وسمه‌دار اولسه اکر اول دوهلال دلدار کوکلم آکلرکه دم آلود طوررلر دوحسام

اوله مسرور وصالکله کوکل عالمده
سکا دلداده‌در آواره ضیاده الهکام

داور آسا که دعادر امام هر دمده دم معهوده دك اول صدر معلاده مدام
حل اوله هرکره کام دلك همواره دل حساد که همدم اوله دائم آلام

فی جمادی الاخر ١٢٦٧

ایردی ایام بهار اولدی جهان رشك جنان ایلدی ازهار ایله تزیین هیئت کلستان
دوندی بر شوخ دل اشوبه طربکاه چمن کیم رخی کل زلفی سنبل غازه‌سیدر ارغوان
هر فرازنخله کیدردی بر زرین کلاه صبحدم عرض‌شکوه ایدوب شه خاورستان
ایلدی عکس چمن رنك سمایی سبز کون یا سمندر یا که نسرینـدن دکلدر اختران
اشك شادی اقیدر کلزاره شکل ژاله‌ده دیدهٔ بلبل اولوب کویا بلورین ناودان
بید مجنونه صفاسندن ینه کلش جنون کیم کمش زنجیرلر طاقش آکا جوی روان
راه کلکشت چمندن حوریان عدن ایچون کیجه‌لر صانمه فلکده کوریناندر کهکشان

سرولر افلا که سر چکمش مثال قدیار — بر بر آچمش لاله‌لر مانند داغ عاشقان
هر کل نورسته بر نازنده خلقت دلربا — هر نهال تازه بر آشفته مشرب نوجوان
صانکه بر کنجینه‌در بو حسن ایله روی‌زمین — اژدهای پاسباندر آ کا قات قات آسمان
شمدی اولدمدر که صحن باغده ارباب دل — ایلیوب ترتیب بزم عشرت اولسون‌شادمان
کاه ساغر باده‌ده که باده ساغرده طوروب — کلده لاله لاله‌ده کل صورتی اولمسون‌عیان
ساغر اما یادکار بزمکاه جم دکل — باده اما طوتمامشدر تاك عنصرده مکان
ساغر اما کنج خلوتخانهٔ بزم ازل — باده اما قطره‌سی بحر حیات جاودان
ساغراول ساغرکه آندن‌کنج خاطردرمراد — باده یعنی انده فکر وصف مفتیٔ زمان
اول همایون‌پایه کردون‌سایه‌کیم‌طوتمش ازل — سدهٔ دولتمآبنده همالر آشیان
جوهر عقل مجرد فاضل رسطو خرد — شیخ الاسلام مؤید خرده بین وکار دان

واقف اسرار دولت عارف حکمت شناس
حامیٔ حرز شریعت مالك ملك بیان

روزکار معدلتده آسمان نه رواق — آسمان معرفتده آفتاب زر نشان
کلشن اندیشه‌سنده فیض اقدس سلسبیل — کلستان مشربنده روح قدسی باغیان
خرقهٔ بیضا وجود دولتیله کامبین — مسندی فتوی بقای رفعتیله کامران
مجلس فضل وهنرده خواجهٔ دانشقرین — عرصهٔ جود وسخاده رستم صاحبقران
پایهٔ اجلالنه وارمزدی عقل مستفاد — جنس عالیٔ جواهردن یاپلیسه نردبان
صانکه بر چاپکقدم رقاص شنك وشوخدر — بزم تمکین ووقارنده انك کوه کران
حکمی نافذ اولقدر کیم جنبش ابروسنه — منتظر اولمش طورر کردون دکلدر فرقدان
استمز تبدیل ماهیات یوخسه استسه — بحراولور بربراولورزر زراولورکوهرفشان
ایکی مفلس سائل جراره بکزر شبهه‌سز — دست کوهر پاشنه نسبت ایله دریا دکان
بارکاه رفعت اجلالنه یتمز ینه — پردهٔ سبع شداد اولسه مسطح سایبان
بابی اول برج شرفدر کیم دکل‌زر حلقه‌لر — مهر دولت ماه اقبال آنده ایتمش اقتران
اویله عالیدرکه نجم بختی کورمز جبرئیل — اولسه کرسیٔ رصد سقف بلند کر زمان
شهسوار دشت معنی کیم سمند خامه‌یه — رخصت‌جولان‌ویروب کرایتسه ارخای‌عنان
یا جهان نظمه‌صیغمز چاك ایدرهرکوشه‌سن — یا شرار سرعتندن محو اولور ملك بیان

داورا دین پرورا نحریر عالی کوهرا
ای‌امام اهل سنت مقتدای انس وجان

سنسین اول صاحب کمالات فنون جزء وکل — کیم‌اولور هر بر کلامك ایلدن ایله ارمغان
سنده‌در قفل طلسمات کنوز معرفت — سنده‌در یر لیغ فرمانرانیٔ اقلیم شان

دست اقبالکده‌در شمدی زمام روزکار — سن جهانسالار همتسین زمینکدر زمان
آستین رفعتکده عز ودولت جایکیر — آستان همتکده فیض ورفعت پاسبان
اول سلیمان معدلتسنکیم اکر امر ایلسك — رام اولور مور ضعیفك حکمنه شیر ژیان
ملجأ بیچارکانسین دستکیر اهل غم — خاکپای دولتکدر عالمه کهف الامان
نعمت محض خداسین کائناته عدل ایچون — شکرین ایفا ایده‌مز بو نعمتك کون ومکان
رتبهٔ اجلالکی وارسون قیاس ایتسون فلك — کیم قولکدر بن کبی بر شاعر آتشز بان
شاعرم اماکه ایتم بیهوده لاف وکذاف — اهل طبع ودانشه ماهیتم کوندن عیان
باشلسم تحریره اوصافك حریر خامه‌دن — نظممی تعظیم ایله دکلر صنوف عرشیان
رتبهٔ اعجازی کچدی سوزلرم تحقیقده — نوله خلاق معانی باکه اولسه نام و شان
فخر ایدلدن قوت طبع بلندمله زمین — لوحه بویله نقش ایدر وصفم دبیر آسمان
حکمت آموز معالی فیلسوف روزکار — آشنای رمز معنی مرد افلاطون نشان
خواجهٔ بندرکه عرفان خدیو ملك نظم — شاعر عالی طبیعت ساحر کوهر فشان
عرفی روم کلام کحل چشم انوری — نوله ناقص قالسه یانمده کمال اصفهان
خسرو ملك بیانم پنجهٔ اندیشه مه — مصرف یکروزه‌در محصول کنج شایکان
طبع زورا زورمك تعریف اولنمز قدرتی — همزبان همت اولسه نکته سنجان جهان
داد حقدر حق بوکیم طبعمده بوحسن ادا — یوخسه تحصیل ایله اولمز بویله نظم دلستان
نیلیم اماکه کلدکده ینه او صافکه — ایلرم بو اقتدار طبع ایله عجزم بیان
قنده بن قنده ادای حق وصفك اولسه‌ده — کنج حکمتخانهٔ فکرمده بیك واسع لسان

باری بو وادیده بر رنکین غزل طرح ایلیم
کیم اوله هر بیت پاکی حسبحال عاشقان

خنجر غمزه‌ك دلی سنکینکی ایتمش فسان — الامان ای چشم جلاد الغیاث ای خصم جان
عقل وناموسی ویروب آلدم بلای درد عشق — عاشق بیحاصلم فرق ایلم سود وزیان
کلشن سینه‌مده قمر کلر آچدی فرقتك — کیم یینلدی قالدی هریانده قطره قطره قان
خرمن افلاکه آتشلر دوشر بر بر اکر — اولسه بوسوزشله دهره صرصر آهم وزان
نوله وصف کلشن حسنکله طولسه کائنات — طبع پاکدر اوکلشنده هزار داستان

ای ضیا شمدنکرو باشله دعایه کیم اوله
واصل قرب اجابتکاه رب مستعان

تاکه هر بیل باغ دهره فرویروب فصل بهار — ایلیه بلبل نهال کلشده فریاد وفغان
کلشن اقبالی اولسون دمبدم شادا بتر — نوبهاری عمر یارب کورمسون روی خزان

جاه والای مشیخت بوله ذاتیله شرف
جلوه‌کاهی حشره‌دك اوله مقام عزوشان

فی جمادی الاخر ١٢٦٨

زمستان کلدی حکم زمهریر ایردی جهان اوزره — فلك اق جامه‌لر کسدی سواد بوستان اوزره
صانور برك سمندن جامه کیمش لاله خد برشوخ — کورن برف سفیدی شاخ نخل ارغوان اوزره
کیشدن سرولر پیدا اولور تاب شعاعندن — کونش اوردقجه نخل ساده‌پوش کلستان اوزره
دونر کلغنچهٔ نسرینه کویا شاخ کلشنده — اولوب افسرده کاهی شعله فرق شمعدان اوزره
دکل سطح سما وانجم رخشنده سرمادن — فلك بر پرنیان نقش ایتدی افسرده دخان اوزره
هوالرده برودت ایردی بر پایانه کیم چیقمز — کنش زیر لحاف خاورندن آسمان اوزره
دوشن صانمه زمینه بر فپاره فرق سرویدن — دوکر یال وپرین صنف ملائك خاکدان اوزره
اولور آمدشد نظاره‌یه بللوردن یولار — طوکوب مدنکاه عاشقان روی بتان اوزره
نزول ایلرایکن یخپاره‌لر ابر اوزره قالمشدر — درانجم دکلدر سلك نظم کهکشان اوزره
دماغنده طوکر شکلیله هر بر حرفی سرمادن — حرارت لفظن آلمق استسه مالك زبان اوزره
دونر هر بر شرر بر اختر افسرده اندامه — وزان اولدقجه صرصر کورهٔ آتش فشان اوزره
اثر ایتمز ینه افسردکیٔ بال وپرندن — اکر صد مهرهٔ طوب اتسه‌لر برماکیان اوزره
زمین بللوردن آویزه‌لرله قیلدی شهر آیین — دکل بوزلردر ودیوار هر بیت ودکان اوزره
تصورخانهٔ فکرنده کسب انجماد ایلر — هیولای معانی بولمدن صورت بیان اوزره
اولوب افسرده خاطر کیمسه اکز دوزخی دوشسه — بو سرمادن اکر محشرده نبذه عاصیان اوزره
دکل برج اسد سکان علوی ثلج ایپصدن — غضنفر شکلی تصویر ایلشدر آسمان اوزره
دوشرسه ناکهان بر قطرهٔ برفی بو سرمانك — کر آتشخانهٔ صد سالهٔ کبر ومغان اوزره
ویرر اول رتبه طبع آتشه حکم برودت کیم — سمندر پاره‌لر پروازلیدر باد وزان اوزره
دکل یخپاره کردون واریتی تعظیم ایچون کویا — دوکر راه جناب مفتیٔ دور زمان اوزره
نه مفتی مفتیٔ مشکلکشای مشرق ومغرب — نه مفتی حکمی غالب حکمت اشراقیان اوزره
یکانه شیخ الاسلام ملك خصلتکه اوصافی — اولور زینت زبان افتخار انس وجان اوزره

کرمکار وکرمور یعنی عارف بك افندی کیم
دروکوهر صاچردست عطاسی بحر وکان اوزره

شه ملك فضائل آفتاب عالم حکمت — جهان معدلتکیم عدلی شاملدر جهان اوزره
جهاندار ومکارم پیشه کیم آثار لطفندن — زماننده زمین وآسمان امن وامان اوزره
نه رأی ایلرسه حکمی محض توفیق واصابتدر — نه فرمان ایلسه وفق رضای مستعان اوزره
بلاغتده مسلم شیمه‌سی سحبان وائلدن — عدالتده مقدم مشربی نوشیروان اوزره
اولور هرموجی برکنجینهٔ کوهر فشان دهره — وزان اولسه نسیم لطفی بحر بیکران اوزره
زهی علامهٔ معجز بیان کیم میل نظم ایتسه — آلوب کلك کهر افشانی نوك بنان اوزره
ایدر عرض محاسن ایلکده بربرین سبقت — چیقوب ابکار معنی صفحه‌یه شکل عیان اوزره

قلم دستنده براستاد ارژنك معائیدر ایدر طرح کلستان نقطهٔ نون خزان اوزره
اولور فرمانه دلبسته حکم روزکار البت اکر ملاح نامن یازسه لوح بادبان اوزره
دردولتمآبی خرمن قسمت ایکن خلقه نیجون بلم هما ایلر تنزل استخوان اوزره
کهر سنجان فضلك پیش چشم اعتبارنده مرجحدر غبار پایی کحل اصفهان اوزره

قدر کارا کرامت اقتدارا مهر آثارا
ایاذاتی اولان آفاقه آرایش اعیان اوزره

سن اول قدرتروای عاجزانسین کیم اکر سایه‌ك تصادف ایتسه برمور ضعیف وناتوان اوزره
مهابت کسب ایدر اول رتبه کیم سنك مذاب ایلر اکر ظل افکن قهر اولسه بر کوه کران اوزره
سعادت ویردك اویله دهره کیم ممکن دکل ویرمك اکر اجرام علوی طورسه بیك پیل اقتران اوزره
دکر هر وقتی بیك عمر آستانکده کچن عمرك سکا قوللق مقدمدر حیات جاودان اوزره
قول اولدم درکهکده چوقیدر شمدنکرو اولسم ادای طالع ناسازه رغم وامتنان اوزره
اولورسه عفوك اماچرخ دون سفله پروردن براز بحث ایلیم دئب قدیم شاعران اوزره
فلك برقطن زهری چوق کورور ارباب عرفانه چکر نادانلر رطل کران رطل کران اوزره
اولور بالانشین شاخ رفعت کل کبی نادان بنم عرم کچر مانندئ بلبل فغان اوزره
ایدر بر خر نژادی شهسوار عالم اقبال بیقرکورنسه بنی براسب بکسسته عنان اوزره
دلم بندرکه اقطار محنت ایلش کویا چکر اقلیم غمدن کاربانلر کاربان اوزره
خزان یأس ایله اولدی پریشان غنچهٔ امید یاتور پژمرده خاك شورهٔ ذل وهوان اوزره
ندر بو وضعی بلم چرخك ارباب دل وطبعه خصوصا بن کبی بر شاعر آتشزبان اوزره
بنم اول صفدر معنی که برق تیغ نظممدن سحاب طبعم آتش یاغدیرر خصم جبان اوزره
که ایلر عالم قد سیده که لاهوتده پرواز همای طبعم آرام ایلز بر آشیان اوزره
جهان فیض برکنج نهاندر کوشهٔ دلده مطلسم پاسپاندر خامه‌م اول کنج نهان اوزره
دخی طبعم کبی بر شهسوار عالم معنی فزسران اولمامشدر ساحهٔ کون ومکان اوزره
ایدر اندیشه‌من ارواح معنی قبلهٔ تعظیم بولنسه نسخهٔ نظمم اکر برنکته‌دان اوزره
دلم می کنج عرفان کنج عرفان دلده‌می بلم هله بو بحثی بن تحقیقده قالدم کمان اوزره
اله آلدقجه بن لوح وقلم اندیشه ظن ایلر که طوبی سایه بخش لطف اولور صحن جنان اوزره
نه کوردی نه کورر طبعم کبی بر مرشد تحقیق مرید معرفت سجادهٔ نظم و بیان اوزره
دلم بیت معائیدر مرادم خامه‌ده کویا زلال فیض باریدر اقر زر ناودان اوزره
اکر کورسه رواج کالهٔ نظمم حجابندن ویرر سرمایهٔ آثارینی نفعی زیان اوزره
نشاطندن چیقارلر روی دنیایه کفن بردوش اوقنسه بوقصیده‌م مرغزار مردکان اوزره

ضیا شمدنکرو قوی لاف ودعوایی ادا ایله
دعای دولت واقبالنی صدق جنان اوزره

چیقوب رایات زرمنجوق ایله هر صبح اوتور دقجه شه خاورستان تخت مرصع سایبان اوزره
دمام حکم عالم اوله دست اختیارنده الهی پیراوله تا حشره دك بخت جوان اوزره

جهان طوردقجه طورسون جاه والای مشیخنده
اوله پیرایه خصمی شفرهٔ تیغ وسنان اوزره

ق ١٢٦٨

چراغان ساحلسرای همایوننه قصیده

ستانبول شهری رشك انداز هفت اقلیم دوراندر ایکی بحره ایکی اقلیمه زیرا پرتو افشاندر
تمام اصفهان اولمز ستانبول شهرینك نصفی اکرچه جملهٔ نصف جهان وصف صفاهاندر
نه شهر دلکشا کیم شکلنی تصویر ایدن خاطر نه رتبه مبتلای حزن واندوه اولسه شاداندر
یابر شوخ دلارادرکه هرلحظه تماشاسی حیات افزای جان عاشق شوریده ساماندر
دکلدر جدول دریا اولان جاری بوغازلردن اوشوخی کورمکه کویاکه دریالر شتاباندر
دکل جدول یا برطوق زمرد فام دلجودر که اول شوخ جهانك کردننده موجه ریزاندر
دکل جدول یابر مرآت سیماب مطلسمدر صفاسندن آکا هرکیم نظر ایلرسه حیراندر
نه جدولدر نه مرآت مطلسمدر حقیقتده بوخاصیت بوجای دلنشینه لطف یزداندر
هواسی روح بخشا خاکی رشك روضهٔ رضوان شرابی آب حیوان دلبری غایتله فتاندر
فصول اربعه ارضنده ترتیب اوزره جاریدر خصوصیله بهاری مطلع مخصوصه شایاندر
بهار ایردکده عالم بشقه صورتده نمایاندر یشلنمش چن کلر آچلمش غنچه خنداندر
وزان اولدقجه جانلر بخش ایدر جانه نسیم صبح اکرچه سنبلك بوندن براز حالی پریشاندر
چکرلر کیزلی کیزلی آهلر عشاق آواره کزرلر دلربالر ال اله بر اوزکه سیراندر
نوله بلبلرسه صوفی دور صهباده نه عالم وار بوعالم بشقه عالمدر بو دوران بشقه دوراندر
عجب هر نغمه سنده دم چکر بونده صفاسندن اکرچه بلبلك معتادی سائر یرده افغاندر
ایکی جانبده رنکین کاخلر کاشانه لر یریر ایکی ساحل سراپا باغ وبستان وکلستاندر
هله شوکتسرای دلکش وقصر همایونلر که اندن هربری رشك قصور باغ رضواندر
خصوصیله اونو دولتسرای پادشاهی کیم بشکطاش ساحلندن برق اور راسمی چراغاندر
درونده سعادت مکرمت اجلال خدمتکار قاپوسنده فتوح نصرت واقبال دربانلر
قلمکار خیال ادراك رسمنده سرا سیمه سخار خرد طرح دلاراسنده حیراندر
روا اولمز اکر تشبیه ایدلسه بیت معموره بونك حسنی عیان زیرا انك اثاری پنهاندر
عجم برطلسم شوق وفرحدر رسم زیباسی جوارندن هوای غصه بیك فرسخ کریزاندر
بورسمی طرح ایدن معمار طبع پادشاهیدر بومعناجه اکا صنع بشردر دینسه بهتاندر

شهنشاه جهان عبدالعزیز معدلت فرما — که عصری غبطه بخش عهد فاروق وسلیماندر
سلیماندر که زیرا هیبتندن دور عدلنده — عفاریت فساد وفتنه هب محکوم فرماندر
مطیع قبضهٔ فرمانی اولدی نجد ایله صنعا — دل اعدا جلال تیغ قهرندن هر اساندر
دل اعدا نیجه اولمز هر اسان کیم بهر عسکر — مهابتنده غضنفردر شجاعتده نریماندر
یاپلدی همتیله حرب ایچون چوق آهنین کشتی — که هر برقطعه سی برقلعهٔ پولاد بنیاندر
صانور کوش ایلیان آوازهٔ طوب دونماسن — زمین و اسمان هنکامهٔ رعد ایله لرزاندر
اموری اهل استحقاقه تفویض ایتدیکندندر — که هر برایشده دائم مظهر توفیق سبحاندر
عنایاتیله مرده عالمه بخش حیات ایلر — یا عیسادر کف پرجودی یاخود ابر نیساندر
وجودی مشربی معتادی خلق امر وفرمانی — عنایتدر کرمدر مرحمتدر لطف واحساندر
وجود دولتی برکنز لایفنای حکمتدر — اوکنز حکمت اوزره حفظ ربانی نکهباندر
نه تأیید الهیدرکه هر بر مبحث دشوار — نه دکلواولسه دشوار اولقدرذاتنجه اساندر
کوروب ایامنی آلام آلام اولمدن محزون — زمان دولتنده غم غم اولمقدن پشیماندر
کل وبلبلدن اوزکه کیمسه ده یوقدر زماننده — کرك فریاد وافغاندر کرك چاك کریباندر
شهنشاها عنایت ایله عفوایت عجز ونقصانم — سنك اوصاف پاکك حدی یوق بربحر عماندر
بوملك ودولتی سن همتکله ایلدك احیا — بوقولك صدقنه میدانده کی آثار برهاندر
فرشته شیمه سن ظل خداسن روح عالمسن — سکا قوللق ایله فخر ایتمین وار ایسه شیطاندر
دعای دولتك بووجهله تکرار ایدر هربار — قولك کمترضیا کیم غرقهٔ الطاف واحساندر
مباهات ایلسون ذات همایونك ایله دولت — دنیلسون حشره دك شاه جهان عبدالعزیز خاندر
اوجای دلنشینه نقلکی مسعود ایده الله — جهان طوردقجه شاد اول کیم جهان سایه کده شاداندر

ق : ١٢٨٨

جلوسیه

بو کون سرتاپا خلق جهان مسرور وشاداندر — زمین واسماندن نور شادی پرتو افشاندر
فروغ شوق ارضك انجم افلاکه خنداندر — جهانی قاپلامش انوار بهجت اوزکه سیراندر

فلك شاد وملك شاد وجهان مسرور وشاداندر
بو کون عید جلوس حضرت عبد العزیز خاندر

فلك طاق بلند آسمانی ایلش تزیین — منور ایتمسون می عالم علوی یی کروبین
زمینی خلق عالم ایلشلر رشك علیین — زمین واسمان کورمش دکلدر بویله شهرآیین

ایضاً

بو کوندر مبدأ تاریخ سعد طالع عالم — بو کوندندر که اولدی دولتك بنیانی مستحکم
بو کون غیرتکشانی دولت ودینك اولورخرم — بوکون زیرا جلوس ایتمشدی اول شاهنشه اعظم

ایضاً

نیجه شاد اولمسون عالم که اول شاه جهان ارا — قوای دولته لطفیله تازه جان ایدر اعطا
جلوسندن برو کهنه جهانی ایلدی احیا — عجبمی عید اکبر ایلسه بو کون بتون دنیا

ایضاً

انك عدلیله جاریدر مصالح هب دوائرده — هله بالخاصه اقدامی ظاهردر عسا کرده
نمایاندر خلاصه همتی باطنده ظاهرده — عمومیدر انکچون شوق اکا برده اصاغرده

ایضاً

ایدرلر سورشادی خلق عالم سرتسر شمدی — نوله فرط فرحدن اولسه لرشوریده سرشمدی
غم واندوه ایتمز خاطر زاره اثر شمدی — بتون انس وملك یکدیکرین تبریك ایدرشمدی

ایضاً

بو کون نوروز عید شادمانیدر جهان خندان — خراب اباد اولان دللر بو کونده اولدی آبادان
جهانده قالمدی شاد اولمدق بر خاطر ویران — قولی کمتر ضیا ممکنمی درکه اولمیه شادان

ایضاً

اوسلطان جهانك یاوری رب الانام اولسون — فلك طوردقجه تخت شوکتنده بردوام اولسون
کیم اولمزسه اکا قول بیدیکی اتمك حرام اولسون — جهانی شادکام ایتدی الهی شادکام اولسون

ایضاً

فلك شاد وملك شاد وجهان مسرور وشاداندر
بو کون عید جلوس حضرت عبد العزیز خاندر

فی ۱۳ حزیران ۱۲۸۹

یلدیز قصر همایونه تاریخ

شاه کردون پایه خان عبد العزیز — شهریار ماه فیض و مهرتاب
اولشد دوران که مهر رأفتی — اولدی دهره افتاب بی سحاب

اولدیغیچون نور رب العالمین سایه‌سنده اولدی عالم فیضیاب
ذاتیدر احیا ایدن بو دولتی یوقسه عالم چوقدن اولمشدی خراب
اشته ذاتی اشته تاریخ سلف دهره مثلی کلمدی بی ارتیاب
بر زمانده ایتدی می بو همتی ملك ایچون بر بار شاه کامیاب
قوهٔ بریه وبحریه‌سی دولتك اولمش ایکن مثل سراب
همت مخصوصهٔ شاهانه‌سی انلرك اکمالنه قیلدی شتاب
ایتدی تأسیس نظامات جدید ایلدی عالم سعادت اکتساب
یر یر آچدی ملکه تیمور یوللری یعنی کوستردی بزه راه صواب
عصر سابقدن برو مالیدنك چرخنه کلمشدی خیلی پیچ وتاب
جیب مخصوصندن اول شاه جلیل ایلدی احسان نقود بی حساب
اعتبار دولته ویردی حیات زائل اولدی شمدی اسکی اضطراب
ایلیوب انشا نیجه شوکتسرای ویردی شان دولته نو فروتاب
هم بو یوزدن بر نیجه بیك عاجزی نعمت لطفندن ایتدی بهره یاب
یاپدی ییلدز موقعنده قصر نو لطفنه مستغرق اولدی شیخ وشاب
کورمدی بر بویله قصر دلنشین اوله‌لی طاق بلند نه قباب
شاه دوران کیم آنی تشریف ایدر ییلدزه نقل ایتدی دیرلر آفتاب
دولت و اقبال ایله تا حشره دك تخت اجلالنده اولسون کامیاب
نجم اقبالی او مهر شوکتك شمس تابانه اوله نائب مناب
سایه‌سنده بولسون آسایش جهان بو دعامی ایله یارب مستجاب
بندهٔ خاصی ضیا تاریخ ایچون ایتدی بو بیت کهر پاشی حساب

قصر نو یاپدی شه افاق زیب
ییلدزه فر ویردی کویا افتاب

فی ٥ رمضان ١٢٩٠

بر ملتك اولنجه مقدر سعادتی بر عادله مفوض ایدر حق حکومتی
وابستهٔ بصارتیدر شاه عادلك ملکك عمارتی فقرانك سلامتی
اول کرك بصیرت سلطان ایکنجیدر تدبیر ملکده وکلانك درایتی
یکدیکرینه لازم وملزومدر مدام خلقك رفاهی سلطنتك فر وشوکتی
سلطان کرکدر اویله که ملکنده حکم ایده جاری اوله جمیع اموره حکومتی

هر کیم دیلرسه کورمکی بر اویله پادشاه کورسون او شاه عادل صاحب فضیلتی

عبد العزیز خان که تدابیر عقل ایله

ایتدی خلاص تهلکه‌دن ملك وملتی

وقتا که تخت سلطنته ایلدی جلوس بولدی خراب ساخته کلزار دولتی
ایرمشدی باق سلطنته موسم خزان کیتمشیدی اسکی رونق ورنك وطراوتی
اول شوره زاری ایلدی احیا مثال ابر یارای چیره دستیٔ اقدام وهمتی
قیلدی حضور وراحتنی خلقك التزام ایتدی حرام کندیسنه خواب وراحتی
انجق مساعیٔ مخصوصه‌سیله‌در بو دولتك ترقیٔ اسباب قوتی
ایتدی مهام دولتی تفویض اهلنه توفیق حقك اشته بودر بر علامتی
بالذات تربیتله یتشدردی بندکان مطلوبی اوزره ایلدی تشکیل هیئتی
کهنه لباس اولورایسه پیران ایچون نه بأس برتازه‌نك جدید کرك ثوب وکسوتی
برذاته‌ویردی مهری که کوروشن کونش کبی اهلیتی فضیلتی صدق وحمیتی
اول شاه جم حشمکه وجود شریفیدر ملکك نظامی سلطنتك شان وشوکتی

داداورا شهنشه الطاف پرورا

ای فیض ذاتی ایلیان احیا بو دولتی

وصفکده بن نه سویلسم اولمز مبالغه شاعرلرك مبالغه‌در کرچه عادتی
اما که استناد ایله عفو جیلکه بسط ایلیم برازده فلکدن شکایتی
بر خصم بیروته دوش ایتدی کیم بنی قلب خشینی بطز ابدی رحم وشفقتی
اطفایه بذل همت ایدردی حسد ایله هر کیمده کورسه ذره فروغ لیاقتی
انظار لطفك ایتمش ایدم جلب افندمك عبد کیمنه‌نك بو ایدی هب قباحتی
یالواردم اعتذار وتضرعلر ایلدم اصلا تغیر ایتمدی کین وخصومتی
انجا مکار قبریسه نفی ایتمك استدی کوردمکه جانه قصد ایدی معناده نیتی
بر بشقه چاره قالمدی تخلیص جان ایچون ترك دیاره ایلدم اخر عزیمتی
باعث بو اولدی ترکه منتدی جانمه یوقسه ولی نعمتمك امر و خدمتی
بش ییل تحمل ایلدم الام غربته قویمم حسابه کوردیکم انواع محنتی
پیر ایتدی تازه‌لکده بنی بخت واژکون عالمده بتدی بنجه حیاتك حلاوتی
بالله چوقدن ایلر ایدم نفسمی تلف منع ایتمسیدی طلعتك شوق رؤیتی

حقه هزار شکرکه اول شر محضدن ایتدی خلاص هم بنی هم ملك وملتی
باشله ضیا دعایه که اول شاه اکرمك
موج اوردی کوز یاشك ایله دریای رأفتی

تاکیم تعاقب ایلیدلر لیل ایله نهار تاکیم جهان مشاهد اوله نوروظلمتی
اول پادشاهی مظهر توفیق ایده خدا انوار بخش عالم اوله ظل رأفتی

مقهور اوله عدولری عالمده اولمیه
ایام عمرو شوکتنك حد و غایتی
پاریس فی ۷ رجب ۱۲۸۸

شهزاده محمودجلال الدین افندی حضرتلرینك تاریخ ولادتلریدر

مسلمدرکه شاهان سلفدن عدل وشوکتله جهانی اوچ نفرسلطان محمود ایلدی تزیین
مقدم آسیایه غزنوی اولمشدی ظل افکن مظفراولدی شرق وغربه عسکرایلیوب تعیین
مؤخر کلدی خان محمود اول آل عثمانده که ایتدی ملکنی توسیع و نار فتنه یی تسکین
هله تعداد اولنمز لطفی خان محمود ثانینك اوجاغی قالدیروب ازجمله قیلدی دولتی تأمین
او درشاه جهان عبدالعزیزه والد ذیشان انکدر مظهر سری بو سلطان کرم آیین
جهانی ایلدی بردرد بی درماندن آزاد قیلوب اوراق نقدیه ادین اوراقدن ترقین
یکیدن قوت بریه و بحریه جان بولدی هر آساندر محقق سطوتندن دشمن پرکین
اموری دولتك کیردی نظامه عهد عدلنده وجود دولتیله تاب وقوت بولدی ملك ودین
او شاهنشاه دهرك کلدی برشهزاده صلبندن شرف بولدی اونور محض ایله کهواره زرین
ایدوب احیای دولت والدی اثرنده نامیله مسمی قیلدی نجل پاکن اول شاه حقایق بین
اوله دائم صفاده ذاتی اولاد کرامیله ایده هرکون ممالك سایهٔ لطفنده شهر آیین

دعایه دست آچوب یازدم ضیا تاریخ مولودین
خدایا پیر اوله سلطان محمود جلال الدین ۱۲۷۹

کومش صویی چشمه سی ایچون تاریخدر

شاه دوران حضرت عبدالعزیزك سو بسو جویبار لطفنك سیرابی اولدی کائنات
ابر جودی ایلدی احیا ریاض دولتی حضرایرشدی ملکه اول خاقان اسکندر صفات

نقد لطفن صرف ایدوب یاپدی بو زرین چشمه یی بولدی ضجرتدن کومش صو تشنکانی هب نجات
اول شه دریا دلك حق دائم ایتسون شوکتن روی ارضه فیض بخش اولدقجه جیحون و فرات

ایلدم تبشیر عطشانه ضیا تاریخنی
اولدی جاری کل کومش صوینده ایچ اب حیات ١٢٧٨

کومش صوبی قشله‌سی ایچون تاریخ

تخت اجلاله جاوسندنبرو اقدام ایله ملکن اعمار ایتمده شاه جهان عبدالعزیز
ایلیوب انشا کومش صوینده بو نو قشله‌یی نقدجودین عسکره قیلدی روان عبدالعزیز
ملك وملت سایهٔ لطفنده کورسون راحتی پادشاه عالم اولسون هر زمان عبدالعزیز

سویلدی تاریخ معجم بندهٔ خاصی ضیا
موقعنده قشله‌یی یاپدیردی خان عبدالعزیز ١٢٧٨

احکام عدلیه مفتیسی عارف افندینك مشیختلرینه سویلنان تاریخدر

سویلدم تاریخ اقبالن ضیا تبریك ایدوب
عارف بالله قیلدی جاه فتوایی مقام ١٢٧٠

مدللو مولیخانه‌سی ایچون تاریخدر

چیقاردم نذر ایدوب تاریخ کامل ارنلر پك متین اولدی بو درکاه
١٢٧٤

زوجهٔ پاك میر ابراهیم کنج ایکن ایتدی عزم سوی بقا
نوله نجم سما ایسه اسمی چون سمادن نزول ایدر اسما
مغرب قبره کیردی بولدی افول حیف صد حیف اول قمر سیما
نور رحمتله ایلیوب تنویر منزلن قصر جنت ایده خدا

دیدی بر آه ایله ضیا تاریخ
حیف که خاکه دوشدی نجم سما ٦٨

شیخ الاسلام عارف افندینك دامادی امین افندینك وفاتنه تاریخدر

سـویلـدی تاریخ فوتن قدسیـان سوره‌یی روح الامین ایتسـون مکان
فی ٢٧ رمضان ١٢٧٣

شعرادن علی افندینك وفاتنه تاریخدر

بر یکانه شـاعره قـیدی ینـه چرخ کردون ستمـکر حیف وحیف
اغلیـوب تاریخ فوتن سـویلدم
کوچـدی عالیٔ سخنور حیف و حیف ١٢٧٣

نام نامیٔ همایونه اوله‌رق قبر بسده انشا اولنان جامعه تاریخدر

قبـلهٔ حاجات عالم حضرت عبـدالعزیز کیم اولنمقـده ید لطفی ایله دنیا بنـا
طبع پاکی اولدیغیچون مائل خـیر عموم سو بسو ایتمکده‌در خیرات مستتنا بنـا
قبریسه لطف اولمق اوزره موقع ایدالیده ایلدی بر معبـد ایله مکتـب زیبـا بنـا
بندهٔ خاصی ضـیا قبریسده والی اولمغین معتمـد اولدی خـتامه ایردی بووالا بنـا
اول امام المسلمیـنی حق موفق ایلیـوب ایلیسون بویله نیجه خیرات ملك ارا بنـا
سویلدم اتمام ایدوب تاریخنی توحید ایله
قیلدی شاهنشاه دوران جامع بالابنا ١٢٧٩

صامسونده یاپیلان قشله‌یه تاریخدر

شاه دوران حضرت عبد العزیزك شوکتن دائم ایتسون حق دوام ایتدکجه بنیان جهان
سیر ایدوب رسمن ضیا تاریخ یازدم بی‌بدل
قشله یاپدی عسکره صامسونده سلطان جهان تعمیه $\frac{١٢٨٢}{٣}$ ١٢٨٠

صامسونده واقع قواق قصبه‌سنده انشا اولنان قشله‌یه تاریخدر

خدا شاه جهان عبد العزیزی ایلسون دائم زماننده مشابه اولـدی ملکی بیت معموره
چکرکن سویلدم بو مصرعی کلدی ضیاتاریخ
یاپلدی قشله پك اعلا قواقده جند منصوره ١٢٨٠

اماسیه‌ده واقع کوپری قصبه‌سنده مجدداً انشا اولنان مکتب رشدیه تاریخی

شهنشاه زمان عبدالعزیزك عهد عدلنده زمین کهنه بنیان باغ جنتدن نشان اولدی
آچیلدی سایهٔ شاهانه‌ده هر یرده مکتبلر جهالت کتدی عالمدن معارف رایکان اولدی
جهان طوردقجه طورسون تختکاه عدل و شوکتده او سلطانك دعاسی هر کسه وردبان اولدی
ضیا بر بیت یازدم حین تأسیسنده بو جایك حساب ایتدکده منقوطیه تاریخی عیان اولدی
اچیلدی کوپریده راه جدیدی علم و عرفان
یاپلدی مکتب رشدیه هرکس شادمان اولدی ١٢٨٢

مرزیفون قصبه‌سنده یاپلان رشدیه مکتبنه قطعه‌در

شهنشاه جهان عبدالعزیز معدلتکارك جلیدر فیض و آثاری نه حاجت شرح و تفصیله
ضیا هم یاپدیروب هم سویلدم تاریخ جوهردار
آچلدی مرزیفونده مکتب رشدیه تحصیله ١٢٨٢

اماسیه‌ده مجدداً انشا اولنان حکومت قوناغنه تاریخدر

خدا بیك سال خان عبدالعزیزی تاجدار ایتسون که اولشاهك وجود پاکی محض خیره آلتدر
موافق حکمی حکم شرعه امری امر قانونه آنکچون ناصری حق یاوری فخر رسالتدر
مقارن اولدیغندن قصد و عزمی صدق و اخلاصه نه رأی ایتسه اصابتدر نه ایشلرسه عدالتدر
جهانی شویله طوتمش عدلی کیم هر ملتك فکری او شاهك سایهٔ الطافنه شمدی دخالتدر
جلوسندنبرو بر تازه رونق کلدی دنیایه جهان اسکی جهان اما که حالت بشقه حالتدر
اماسیه بلده‌سی از جمله معمور اولدی عصرنده بو همت آسیایی جمله احیایه دلالتدر
حکومت موقعن تجدیده فرمان ایتدی لطف ایتدی بو لطفی بطیانلر وار ایسه اهل جهالتدر
ایکی مصرعده درج ایلر ایکی تاریخ مستثنا قولی احقر ضیا کیم انده مأمور ایالتدر
اماسیه سعد بهجت بولدی بو باب حکومتله ١٢٨١
حقوق اصحابی کلسون بو قپو باب عدالتدر ١٢٨١

اماسیه مکتب رشدیه‌سی ایچون تنظیم اولنان تاریخدر

شهنشاه جهان عبدالعزیزك ظل عدلنده خراب آباد عالم کسب عمران ایتمده حالا
ترقی ویرمده هرکونده لطفی ملت و ملکه اوله ایام عمر و شوکتی کوندن کونه اعلا
ضیا بنیادینه اولدم موفق سویلدم تاریخ
اماسیه مکتب رشدیه‌سی یاپلدی پك اعلا ١٢٨١

حکومت قوناغی پیشکاهنه جلب ووضع اولنان کبیر چالار ساعته تاریخدر

شهنشاه جهان عبد العزیزه دعا ایتسون ضراعتله اماسیه
قوای نظمنه کلمشدی سستی دوزلدی استطاعتله اماسیه
بولور ساعت بساعت فیض وعمران یکرمز وقت اضاعتله اماسیه
ضیا کلدی سعادت بولدی بلده دینسون هرآن جماعتله اماسیه
مجوهر ساعته بکزر بو تاریخ
ضیالندی بوساعتله اماسیه ٢٢٨٢

مرزیفونده انشا اولنان چالار ساعت قله‌سنه تاریخدر

صیتی خان عبدالعزیزك دهره ویرسون ولوله خلقه بیلدردکجه بو ساعت زمان طاعتی
یاپدیروب یازدم ضیا تاریخ جوهردارینی
بولدی شهر مرزیفون شان چونکه کلدی ساعتی ١٢٨٢

شیخ الاسلام سابق مرحوم سعدالدین افندینك وفاتنه تاریخدر

نسل پاك خواجه سعدالدیندن اولدی عدنه مفتیٔ سابق روان
جاه فتواده ایکی بیل متصل حکم شرعی ایتدی حقیله دوان
اقتران ایتمش ایدی ذاتنده هب صدق وغیرت استقامت عزوشان
وردغیرتله وجودین قیلدی محو منزلن حق ایلسون دار جنان
اتش هجریله اول علامدنك قالمدی هیچ یانمدق بر مسلمان
موت عالم موت عالم نکته‌سی عالمان عالمه اولدی عیان
فوتنك تاریخنی یازدی ضیا
کتدی سعد الدین ثانیٔ جهان ١٢٨٣

شعرادن بشکطاشلی کامل بکك وفاتنه تاریخدر

بنه بر شاعر سخن پرور ایلمدی ترك عالم دنیا
بزمی ایلزدی خنده ریز سرور سوزه کلدکجه اول سخن پیرا
هر کلامنده واردی بر نکته هر سوزنده وار ایدی بیك معنا
عشق یار ایله جام عشرتدن عمری اولدقجه کچمدی اصلا
برعجب فقره بولدی چونکه وقوع دم فوتنده ایلیم املا
فوتنه قالمش ایدی اوچ ساعت کتمش احبابدن بریسی اکا

خالنی چونکه ایتمش استفسار — کوله‌رکدن دیمشکه ای دانا
بر زمان مجرمك بریسی ایچون — سرینی قطعه امر ایدر پاشا
بطز ایمش مکر ایسه جلاد — سر بدندن نیجه اولنه جدا
بر ایکی کره تیغ اوروب اچمش — دوش وعنقنده زخم جان پیما
پکر اول دمده بر رفیق شفیق — شخص مجروحه ایلیوب ایما
مجرم اه ایایوب دیمش ای یار — غم یمم اولدیکمه بن اما
دوشمشم دستنه شو جلادك — عجمیدر که کسمیور حالا
اشته بنده تمام ایکی سنه‌در — خسته یم اولمدم ینه جانا
عجمی عزرئیل النده قالوب — کاه اولور کاه دیریلورم کویا
وار قیاس ایله حال مختصری — اولد بو فقره ایله خنده نما
خوش سخنلکده کلمدی مثلی — رحمت ایتسون اکا جناب خدا
بری فوت اولسه دیر ایدی مرحوم — کیم فلان ایتمش ارتحال بقا

کندی تعبیری اوزره در تاریخ
ایتدی کامل بك ارتحال بقا ۱۲۸۱

امینه سلطان حضرتلرینك ولادتلرینه تاریخدر

شاهنشه فلك جاه عبد العزیز خانك — کورمش دکل مثالن عالمده چشم دوران
ابر عنایتیله کلزار سلك شاداب — احسان ونعمتیله قلب انام شادان
جاه وجلال انده حسن وجمال انده — علم وکمال انده فنون وعرفان
نظم سخنده ماهر انشاده مثلی نادر — کلمش دیمك خطادر اول پادشاهه اقران
بر جاذبه یراتمش حسننده ذات باری — البت اولور کورنلر وجهن اسیروحیران
ایینهٔ ضمیری پرتو نمای الهام — راز درون عالم انده اولور نمایان
مجموع رأی وحکمی عمران ملکه مصروف — محصول فعل وکاری خیر عمومه شایان
عدله اولور مقارن هر نه ایدرسه تدبیر — حقه ایدر توافق هر نه قیلرسه فرمان
عالمده قصدی دائم احیای ملك وملت — دنیاده ذوق انجق ابذال لطف واحسان
شایسته‌در ماوکه عرض ایلسه مباهات — باب السعاده‌سنده هر کیم اولورسه دربان
مجموعة الکمالات اولمقله ذات پاکی — اوصافنی بیانه یوقدر وجوده امکان
ویردی او شاهه مولی بر دختر مکرم — کیم وجه تابناکی محسود ماه تابان
اول ماه تابداره شایسته در اولورسه — زهره کینه دایه خورشید مهد جنبان
خق اول شه جهانك اولادینی یاننده — تابنده ایلسون چون خورشید ونجم رخشان

تاریخ کوهر افشان یازدی ضیای ناچیز
عهدوجوده‌قوندی طوغدی امینه سلطان

فی ۱۲۸۳

شهزاده محمد سليم افندينك ولادتلرينه تاريخدر

شاه جهان حضرت عبد العزيز — پادشه صاحب عقل سليم
علم وهنرده شرف وشانده — مثلی تواريخ سلفده عديم
كامل دراك فنون اشنا — فاضل تحرير وبليغ وحكيم
باب جمالنده شرف پاسبان — مجلس لطفنده سعادت نديم
ابر عناياتی عومه بسيط — سايهٔ الطافی جهانه عميم
ذاتی كبی كلدی بر پادشاه — بنده قسم ايلرم الله عليم
امری ويرر مرده دلد تازه جان — نطقی حيات آور عظم رميم
بنده سنه طلعتی ذوق جنان — قوللرينه حسرتی نار جحيم
منكر اولان لطفنی شيطان كبی — دركه رحماندن اولسون رجيم
ايلدی احيا يكيدن دولتی — تخت سعادتده اولديدن مقيم
اولدی عذالتله اب مشفق — قالمش ايكن دولت وملت يتيم
عسكر بريديه ويردی نظام — خوفه دوچار اولدی عدوی لئيم
قوهٔ بحريديه كلدی كمال — يابدی مجدد نيجه فلك جسيم
ملكه عدالت اولنوب منتشر — طوتدی ضلال اهلی ره مستقيم
حق اكا ويردی ينه برنجل پاك — نامنی وضع ايلدی محمد سليم
فاتح اول ايله ثانيده كی — فيضه تفألدر او اسم عظيم
بويله نزاكت ايله اظهار ايدر — دهره كرامت او شهنشاه فهيم
خلق جهان لطفنی ياد ايليوب — ذاتنه ايتمكده دعا عن صميم
هر ايشنی مظهر توفيق ايده — ياور اولوب ذاتنه رب رحيم
ايلسون اولاد كراميله حق — ذاتنی تختنده شرفله مقيم
كوهر تاريخنی بر بيت ايله — يازدی ضيا بندهٔ خاص قديم

ويردی جهان ايچره قروش فرح
طلعت شهزاده محمد سليم

فی جمازی الاول ۱۲۸۳

تصوير همايونه تاريخدر

شاه دوران حضرت عبد العزيز — شاه ملك آرا خديو بحر وبر
شاه دوران كيم صدای شهرتی — عدل ايله طوتدی جهانی سرتسر
شاه ملك آرا كه اقليم وبلاد — سايهٔ لطفنده بولدی زيب وفر
همتيله بولدی عالم انتظام — قالمدی اندیشهٔ خوف وخاطر

دولته ویردی او رتبه اقتدار — کیم بیزادرایتسه دشمنلر حذر
حاصلی ذات همم پر دازیدر — مهدیٔ صاحب ظهور منتظر
اول شهك احیای دولت نیتی — خاطرنده اولدیغیچون مستقر
خان سلیمك روحنی ایتمشدی شاد — سال سابقده ایدوب مصره سفر
مدت غیبوبتنده حسرتی — خلق استانبوله پك ایتدی اثر
چونکه عودت ایلدی اجلال ایله — تختکاهی اولدی اول مهره مقر
بر دونما ایتدی کیم بای وکدا — کورمامش امثالنی نوع بشر
ایتدیلر تقدیم بردن عرضحال — صحن کاغد خانه‌ده خیلی نفر
بحث ایدوب هجر وفراق سابق — دیدیلر ای شهریار کامور
کورمدی دنیایی غمله دیده‌مز — مقدم پاکك اولایدن منتظر
یادکار اولسون عموم ملته — حرزجان ایتمك ایچون شام وسحر
آلدروب رسم فرشته طلعتك — قوللرکه ایله بر لطف دکر
قیلدی استدعالرین لطفا قبول — رحم ایدوب اول داور والا کهر
بر مبارك کونده طرز خاص ایله — رسم پاکن آلدی بر صاحب هنر
نشر اولندی شمدی یر یر نسخه‌سی — ایتده حسرتکشان زیب بصر
تسلیت بولدی درونی هر کسك — کسب نور تازه ایتدی دیده‌لر
کردننده اهل صدق وغیرتك — روح ثانیدر بو حرز معتبر
بر عجب تأثیری وار کیم شاد اولور — کیم او حرز پاکه ایلرسه نظر
هر تماشاسنده جانه جان ویرر — ذات پاکی جانلره جاندرمکر
اول فرشته طلعتك تصویرینه — کوز سز اولسون ایلین سوء نظر
قطعهٔ تاریخنی یازدی ضیا — فرط شوقندن اولوب شوریده سر

رسم پاك حضرت عبد العزیز
دیدهٔ کر و بیانه ویردی فر
صورتن کورسه اکر تاریخ ایچون
ذات یوسف دیردی (ماهذا البشر) ١٢٨٠

قبریس متصرفی ایکن صالحه سلطان ولادتنه سویلنان تاریخدر

شاه دوران حضرت عبدالعزیزك ذاتیدر — ایلین احیا وجودیله بو ملك ودولتی
روز فیروز جلوسندن برو اقدام ایله — روز وشب اصلاح احوال امدر نیتی
اولدی رأی صائبی شیرازه بند انتظام — کرچه کندی پك پریشان بولدی حال دولتی
باشلدی بر بر امور سلطنت اصلاحنه — ایتدی احیا عسکری اول نکاه همتی

طرز نوده کسوه کیدی سایهٔ شاهانه‌ده — مندفع اولدی صنوف عسکرینك زحمتی
ایلدی جیب همایونندن احسان جمله‌سن — عسکرك یوقدر معاشنده تداخل صحبتی
ویردی نجل پاکنه حق چاوشلق رتبه‌سی — اولدی عال العال عسکرلك رواج وقیمتی
اولمدی بر دورده احسان بو رتبه عسکره — کورمدی بر پادشاهك عسکری بو رفعتی
بر طرفدن قوهٔ بحریه بولدی تازه جان — دولتك زیرا که بحر اوزره اهمدر قوتی
ایتدی بحره نوبنو کشتیٔ کوه اندازلر — بولدی توفیقات شاهانه ایله جمله زینتی
ذاتنك مثلی بولنمز حکمت بحریه‌ده — کرچه یوقدر بیلدیکی فن وعلومك غایتی
قیلدی فوق‌العاده بذل عاطفت مالیه‌یه — رفع اولندی قائمه بولدی خزینه وسعتی
حق بو درکیم جانشه جان قاتدی جسم دولتك — اول حکیم چاره پردازك دوای همتی
بر خرابه قالمدی ملکنده معمور اولمدق — بیلیم انجق خاطر افتادکان فرقتی
بر طاقم قشله خراب اولمشدی معمور اولمدن — هر بری موجب ایکن بونجه نقود وکلفتی
کندی تخصیصات ذاتندن یاپلدی جمله‌سی — نفسنه ترجیح ایدوب ملکنده معموریتی
یاکرامتدر یا توفیق الهی شبهه‌سز — قویدی بر بیلده یوله بو مشکلاتی غیرتی
ایتدی اطفا اتشن یانغین ایله یانمشلرك — اولدی دریالر کبی جاری ذلال رأفتی
اشته تاریخ سلف قنغی دیار وعصرده — قنغی شهدن کیم عجب کوردی بو لطف وشوکتی
شامل اولدی لطف واشفاق عموم عالمه — مرحمتدن خلق اولمشدر مبارك طینتی
چارهٔ اعلای دولتدر همان اندیشه‌سی — صورت اسعاد ملتدر همواره فکرتی
منعطفدر بر مبارك فعله هر بر لحظه‌سی — منحصردر برعمومی خیره هر بر ساعتی
چاره سزلر چاره‌سازی کمسه‌سزلر کمسه‌سی — حاصلی عاجزلره لطف ایلمکدر عادتی
کلدی حکمت ینه مثل و نظیری عالمه — بر یراتمشدر خدا اول شاه صاحب شوکتی
ویردی حق اول داور دریا دل یم همته — یمن ایله بر درهٔ پاکیزهٔ مه طلعتی
قالمدی اولکی حسنی آفتاب خاورك — اول قمر وجهك تعین ایده‌لی ماهیتی
مقدم فرخنده‌سی دنیایی قیلدی شادمان — هر کسك بولدی تزاید افتخار وبهجتی
یارب اول‌شاه جهانبان مظهر توفیق اولوب — مستظل عاطفت ایتسون بوملك وملتی
پیر ایده احفادینك احفادینك احفادینی — حشره‌دك ممتد اولوب ایام عمر ودولتی

عبد مخصوصی ضیا تاریخ یازدی بی بدل
صالحه سلطان مباهی قیلدی مهد شوکتی ١٢٧٨

مقدمهٔ خیر نام زرهلی قروتك ایندیکنه تاریخدر

منت جناب حقه که بو ملك ودولتی — قول ایلش بر اویله شهنشاه اکرمه
فخر الملوك حضرت عبد العزیز خان — ایلر ملوك سجده او خاقان اعظمه

فضل وکرمده کورمدی دوران نظیرینی — عقل وهنرده کلمدی بر مثلی عالمه
تزیید ایتدی شوکت اسلامی غیرتی — بذل ایتدی نقد همتن اول کار الزمه
اویله سفاین ایلدی انشا که هر بری — البرز کوه وقاف ایله ایلر مقاومه
تیموردر اون التی سفینه ایله بش دوبه — دهشت ویرد طورشلری باقدقجه ادمه
چونکم علو همت واقدامی استدی — ترسانه‌سنده زرهایلر ایجاد ایله
بر فابریقه یاپلدی که اعمال آهنه — بکزر شراره‌لرله ایچی سقف طارمه
یوقدر اشی او فابریقه‌نك بر دیارده — تسلیم ایدر عموم بو قول مسلمه
انده یاپلدی اشته بو کشئ آهنین — صالدی کمال صولت ایله آت کبی یمه
اول رتبه‌در رصانتی کیم قلعهٔ سپهر — صد چاك اولور ایدر انکله تصادمه
بیك بویله اهنین کیلر یاپدروب اوشه — غبطه ویره جمیع ملوك مفخمه
باق سایه‌سنده اولدی موفق ضیا قولی — بر بیت دلنشینده شو تاریخ معجمه

ترسانه‌ده یاپلدی بو اهن کمی بو ییل
اولدی جلی مقدمهٔ خیر عالمه — ١٢٨٩

فی ٢٥ شوال ٨٩

پادشاه ملك پرور حضرت عبد العزیز — شاه منصور اللوا خاقان اسکندر توان
عرش پایه‌اول شه دوران که جیش غرمنه — طار کلور میدان تعلیم اولسه سطح آسمان
خسرو صاحب ظفر کیم موکب اجلالنه — اطلس کردون اولور حیز مرصع سایبان
پیشرو نصر عزیز اولور طلیعه احتیاط — قنغی امره سوق‌جیش همت ایتسه‌نا کهان
قهر ایچون اعداسنی شمشیره‌چکمز احتیاج — خط خصمی محو ایدر اولسه مشیر بالبیان
دور اولان دیوان‌عدلندن فریق فی‌السعیر — قول اولان ایوان لطفنده فریق فی الجنان
درکه اجلالنه نصرت لوای زرنشان — باب عزمنده ظفر قائمقام بندکان
قوللرك بیك باشی اولسه اوغرینه ایلر فدا — جسم‌دهره‌صاغ‌وصول‌چون‌ذاتیدرروح‌روان
حکمنه حضر قپوسنده ملازم بخت وفر — امرینه تابع رکابنده چاوشدر عز وشان
هرنفر برنوبت آتش ایلیوب صدچاك‌ایدر — ایتسه‌لر صدر بلند چرخه تعلیق نشان
اون باشی بردن دلر هر برتفنکك دانه‌سی — یوز باشی بردن بیچر هرکلهٔ آتش فشان
عسکر نصرت ردیفی صانکه انجمدر اکا — صنف تالی اولسه شایاندر نجوم کهکشان
هرپیاده یوز سوار قهرمانه همر کاب — هر سواری بیك سماك رامح ایله همعنان
خدمتیچون آتسه‌لر قرعه کمال شوقدن — داخل اسنان اولور قونداقده طفل ناتوان
دست قهرندن یمشدر بر طبانجه وار ایسه — طبلهٔ مهراوزره حالا اول اثردر جاودان
سونکی دپرنمز مزارنده عدونك خوف ایله — ایلمدکجه عسکری تعلیم شمشیر وسنان
اوغرامش زنبور وارسه مطبخ الطافنه — منزل شتخانهٔ نعمتده طوتمش آشیان
تیغی طاشه کار ایدر مانند تیر نابات — امری رجعت ایلز مثل قضای آسمان

اول همای دولتك قلب جهاندر مرکزی — مستظل زیر جناحینده فتح ونصر وشان
هپ کوکللو قوللریدر جان ویررلر خدمته — بی بدل بر عسکره مالکدر اول شاه زمان
اردوسنده بر بلوك آوجی اولوردی کلسدلر — عصر اجلالنده کر اشکانیان ساسانیان
همتی سرعتله ایردی دولتك امدادینه — یوقسدبر لحظه یرنده راحت اولمازدی جهان
اهل استحقاقه تعیین مهمات ایلدی — ویردی تنسیقات قانون ونظامه تازه جان
کلدی استحکام ارکان اموره شویله کیم — قلعهٔ نه باروی چرخه ایدر ارض امتان
برنیجه یوز بیك تفنك وطوپلر اولدی نوظهور — زهره چاك اولسه نوله طوپدن عدوی بدکمان
ایتمکه بونجه سلاحی وضع وحفظ و تعبیه — اقتضا ایتمشدی کیم تعیین اولنسون بر مکان
بو دپویی امر ایدوب یاپدردی سنك صافدن — ایتدی هم بر بیلده اکمال اول شه صاحبقران
بو بنایی بو رصانتله بو مدتده یاپوب — معجزه کوستردی دهره اول سلیمان زمان
کورمیانلر مصرك اهرامن کلوب سیر ایلسون — اول شه نصرت قرینك قدرتن کورسون عیان
عسکره بویله عنایت ایتمدی بر پادشاه — یاپمدی بویله اثر بر شهریار کامران
اول شهك الای عزو شوکتی افزون اولوب — درکهنده جیش فوز ونصرت اولسون پاسبان
یاور اولسون عزمنه توفیق خلاق معین — فرقهٔ اعدانی قهر ایده رب مستعان
چاکر خاصی ضیا تاریخ ایدرکن یوقله — تام وموجود ایکی مصرع ایلدی ضبط وبیان

قیلدی هب شادان جنودی لطف خان عبدالعزیز — ۱۲۱۹
عسکره یاپدردی دارالاسلحه شاه جهان — ۱۲۹۱

مسدس

بروقت ایدی بن قلزم ایدم جوش ایله طاشدم — بر وقت هوالرده ترقی یه صاواشدم
که آتشه یاندم کول اولوب خاکه اولاشدم — که شمس وقمرلرده کزوب دهری طولاشدم
بیلم که بو غمکاهه ندن بویله صاتاشدم
کیمدن کیمه شکوا ایدهیم بن دخی شاشدم

چکدم غم صد کونهٔ کردون دو تایی — طاتدم نیجه دم چاشنیٔ زهر وشفایی
بر شیده خلاصه کوره‌م رنك بقایی — کلدم کلدی عالمه چکدم بو بلایی
بیلم که بو غمکاهه ندن بویله صاتاشدم
کیمدن کیمه شکوا ایدهیم بن دخی شاشدم

عالمده‌می یا بنده‌می بیلم بو مفاسد — پیدر پی اولور سهم ستم خاطره وارد
اندازهٔ ادراك بشر غیر مساعد — حکمت ایسه بر قبله نمای متردد
بیلم که بو غمکاهه ندن بویله صاتاشدم
کیمدن کیمه شکوا ایدهیم بن دخی شاشدم

کیمسه آجیماز غم اریدوب صو کبی اقسم یا آتش غیرتله جکر کاهمی یاقسم
سر رشتهٔ تدبیری نوله غیری براقسم بیکانه کورنمز صاغه باقسم صوله باقسم
بیلم که بو غمکاهه ندن بویله صاتاشدم
کیمدن کیمه شکوا ایده‌یم بن دخی شاشدم

مألوف ستم اکثری حکام قضانك هر بلده‌ده احوالی یماندر ضعفانك
هیچ بر ایشی معقول دکل دور زمانك حیرتده براقدی بنی اوضاعی جهانك
بیلم که بو غمکاهه ندن بویله صاتاشدم
کیمدن کیمه شکوا ایده‌یم بن دخی شاشدم

بر عالمه کلدم که صفاسنده محن وار صورتده نظر ایلر ایسك سن ایله بن وار
اما که حقیقتده نه سن وار نه بن وار سن بن آره‌ده آلتز البت بر ایدن وار
بیلم که بو غمکاهه ندن بویله صاتاشدم
کیمدن کیمه شکوا ایده‌یم بن دخی شاشدم

عالمده ضیا اسکی هوا وهوسم یوق اقبال وسعادت کبی بر ماتمم یوق
فریاد ایدرم بیهوده فریاد رسم یوق فریاد که فریاده دخی غیری سسم یوق
بیلم که بو غمکاهه ندن بویله صاتاشدم
کیمدن کیمه شکوا ایده‌یم بن دخی شاشدم

فی غره جمادی الاخر ٩٢

مرثیهٔ رشید پاشا

فلکدر اول که بو لنجه وجود هر اشیا وسائل عدم ومحوینی ایدر پیدا
فلکدر اول که دخی کلمدن بو اشباحه ویرر مشیمه‌ده طفل جنینه خون غدا
فلکدر اول که ایدر بر صبیٔ معصومی پلاس پوش محن کاهواره بند عنا
فلکدر اول که ایدر بهر تربیت طفلی زبون سلهٔ استاد و بنجهٔ لالا
فلکدر اول که ایدر عقل حکمت آموزی عقال بند جنایای فکر درد و بلا
فلکدر اول که هزار امتنانله قطره ویروب الور عصارهٔ خون جکر ایله دریا
فلکدر اول که ویرر درد سر زمانلرجه ویررسه هر کیمه برلحظه جرعهٔ صهبا
فلکدر اول فلك بی امانکه چشمه‌سنه کلان عطاشی ایدر خون دل ایله اروا
فلك بر اویله فلکدر که جان الور یرینه ایدرسه هر کیمه نانپارهٔ حیات اعطا
بر آسیاب فلاکتدر آسیاب فلك
ایچنده کندم کردانیدر سما وسمك

بو عالم عجب افزا عجیب عالمدر — عقولك انده بدیهیسی عین مبهمدر
حیات عد ایدیلان همزادیدر موتك — سرور وهم اولنان فکر اولنسه ماتمدر
نه رتبه مرتبه بولسه کشی بو عالمده — ینه زبون اجل اولسی مصممدر
نیجه سکندر وجمشیدلر نه دارالر — دفین خاك مغاك اولدیغی مسلمدر
یازق که طعمهٔ موران لحد ذلت اوله — اوتن که پستر اعزازده مکرمدر
دریغ کیم اوله بازیچهٔ کلاب اخر — اوسر که بالش زرکار اوزره مکرمدر
نه نام وشانی اولان اهل اشتهار کچدی — که نامی منسیٔ ادراك نوع ادمدر
شکوه وسطوت واجلالی محو ایدر فی الحال — اجل آجل دنیلان بر بلای مبرمدر
قنی اول اصف دوران رشید پاشا کیم — فضائل سلفه فضل ذاتی اقدمدر

دریغ دیده‌دن اول نور دیده اولدی نهان
سزا قیامته‌دك ماتم ایتسه خلق جهان

وجودی عالم احسانك آفتابی ایدی — فتادکان در لطفنده کامیابی ایدی
مهام کارده حلال مشکلات ایم — یارأی صائبی یا حکم باصوابی ایدی
او شهسوار فخامتکه بنسه آلایه — جلال توسن اجلالنك رکابی ایدی
نهال روضهٔ عرفان ایدی النده قلم — صدادی باغ کمالانك آب وتابی ایدی
بر اهل عجز سؤال ترحم ایتسه اکر — قبول حاجت انك اول جوابی ایدی
خواص شاکر ایدی حسن التفاتندن — عوام بندهٔ حلقه بکوش بابی ایدی
مددرس ضعفا دستکیر مظلومان — او معدن کرمك لطف بیحسابی ایدی
غریب وعاجز ودلریش ودرد مندانك — ملاذی بار که عاطفتمآبی ایدی
فقیر وبای و صغار و کبار الحاصل — عموم مفتخر باب انتسابی ایدی

او شمع کتدی هزاران چراغ سوندی دریغ
نه خاندانلره یأس وکسیل کورندی دریغ

سپهره یوف ایدوب اظهاروضع غداری — نظردن ایتدی نهان اول ستوده کرداری
سپهره یوف او بلیغ المقالی قیلدی خموش — ایدر ایکن خصمایی خموش کفتاری
سپهره یوف که او مهر منور ایتدی افول — جهانه شامل ایکن التماع انواری
سپهره یوف که اوبدر منیره ایردی خسوف — منور ایلر ایکن کائناتی انواری
سپهره یوف که مقام ایتدی پستر خاکی — او ذاته کیم اثر خیر ایدی بتون کاری
سپهره یوف فلك ظالمه هزاران یوف — که غائب ایتدی بر اویله کزیده اطواری
اول اصف حکم اموز وفضل پیرا کیم — قرین حکمت ایدی جمله طرز ومشواری

اديب وكامل وخير آزما كه شايانلر اواورسه ذكرى زبانلرده حشره‌دك جارى
ستارهٔ شرف افشانكه رأى وحكمتده او ثابت ووكلا اولمش ايدى سيارى
خلاصه عقل ايله اولمشدى مستشار دول
مثالى عالمه كلمز وكلدى اول

فنادن ايليوب اول اصف يكانه كذر براقدى عالمه هجرى ايله غموم وكدر
برابر الدى كوتوردى علوم وعرفانى انكله كتدى فنون وكمال وفضل وهنر
هنرورانى يتيم ايتدى اول سخن پيرا سخنورانى غريب ايتدى اول هنر پرور
فقيره ياور وناصر ذليله يار ومعين غريبه مشفق وحامى ايدى يتيمه پدر
سخاده خاتم ايدى معدلتده نو شروان عطاده معن ايدى احسان ولطفده جعفر
نه حاجت ايتلك اوصاف خصلتن تعداد كمال فضلى ايجون اشته بو دليل يتر
كه جاه‌صدره‌كلوب التى دفعه‌ويردى شرف ينه او مسند عاليده قيلدى عدنه سفر
خدا او صدر فلكجاهه دار عقباده سرير صدر معلاى عدنى ايده مقر
جدار تربه‌ده بو جانكداز مرثيه‌م تأسف اوزره اوقنسون زمان حشره قدر
سزا ويرر ايسه تاريخى حزن بى غايه
جنانى حق قيله ملجأ رشيد پاشايه ١٢٧٤
فى ١٥ جمادى الاخر ١٢٧٤

مرثيه

كوكللر داغدار اولسونكه هنكام محرمدر محرم اهل عشقه موسم اندوه وماتمدر
خيال ايت كيم بوكون غرقاب خون عذراولان كردن ضياى چشم امت بو سه‌كاه فخر عالمدر
برهنه پاوسر آل نبى سركشته اولمشدى انكچون شمدى اعوان اميه شاد وخرمدر
بودر بر وقعهٔ ماتمفزا كيم اولميان دلسوز مكر ابن زياد ويا يزيد وابن ملجمدر
كمينه بندهٔ آل عبايز قوم سفيانه دمادم لعنت‌ايتمك فرضدر هم‌فرض اقدمدر
وجودم ريزه ريزه ايتسه‌لر تيغ فلاكتله ينه هر ريزه‌سنده حب اهل بيت مدغمدر
ضيا سرتولا وتبرايى بيلن عارف
كبى‌بلبل كبى‌مانندى پروانه ابكمدر

فى ٧ محرم ١٢٧١

مرثيه

اغلسون اول شاه وفايى سون ايكلسون اول مهر حيايى سون
ناره ينار نور صفايى سون باصمز اياق بونده ريايى سون
ماتم ايدر آل عبايى سون
سينه دوكر بونده خدايى سون

عشر محرمدر اولوب بی قرار اغلیه‌لم ایکلیه‌لم زار و زار
اغلمق ایله ایدرز افتخار الده دکلدر بو زمان اختیار

ایضاً

اهل غمك صاحب عرفانیوز آل نبی چاکر احسانیوز
باب علی بندهٔ فرمانیوز شاه حسینك قولی قربانیوز

ایضاً

امر تولایه در ایمانمز حکم تبرایه فدا جانمز
عرشه چیقار ناله و افغانمز اغلمه در شمدی بزم شانمز

ایضاً

آل نبی شانلرینی یاد ایدوب حال پریشانلرینی یاد ایدوب
العطش افغانلرینی یاد ایدوب خاکه دوشن قانلرینی یاد ایدوب

ایضاً

ناله‌مز اول شاه ایچوندر بو کون درد والم بزده بتوندر بو کون
فرقهٔ اعدایه دوکوندر بوکون خون حسین اقدیغی کوندر بوکون

ایضاً

سیل کبی چاغله ضیا ماتم ایت سینه‌جکك داغله ضیا ماتم ایت
قاره‌لری باغله ضیا ماتم ایت اغله ضیا اغله ضیا ماتم ایت

ماتم ایدر آل عبایی سون
سینه دوکر بونده خدایی سون

فی غره محرم ١٢٨٤

مسدس

امید مقدمك ایله‌ای مهر بی عدیل ایلر دودیده راهکه فرش فرات ونیل
خون درون اقر ایکی کوزدن مثال سیل ذوقك دکلمی سیر طربکاه سلسبیل

هجرکله ایکی نهر روان اولدی کوزلرم
سن سرو قدی خیلی زمان اولدی کوزلرم

صد ناله تظلم و بیك آه جانکداز درد درونه اولمدی حیفا که چاره ساز
لایقمیدر بو مرتبه ده بندن احتراز الله ایچون ترحم ایت ای نو نهال ناز

هجرکله ایکی نهر روان اولدی کوزلرم
سن سرو قدی خیلی زمان اولدی کوزلرم

کلـلر غمکلـه خار الم اولـدی چشممه کلزار دهر کلخـن غم اولـدی چشممه
جام شراب کاسـهٔ سم اولـدی چشممه عالم خلاصـه دار ستم اولـدی چشممه
هجرکله ایکی نهر روان اولدی کوزلرم
سن سرو قدی خیلی زمان اولدی کوزلرم

یارب ندر بو نار جـکر سـوز افـتراق آهمدن اسمـانه دوشر خوف احـتراق
فلك دل اولدی غرقهٔ کردابهٔ فراق بالله باشـدن اشـدی یتر موج اشتیـاق
هجرکله ایکی نهر روان اولـدی کوزلرم
سن سرو قدی خیلی زمان اولدی کوزلرم

انصـاف یوقمی ایتـدیکم آه و فغـان یتر اولـدردك ارتق ایلـدیکك امتـان یتر
طوتدی جهـانی سیل سرشك روان یتر دردکلـه اغلـدم یتر ای بی امان یتر
هجرکله ایکی نهر روان اولـدی کوزلرم
سن سروقدی خیلی زمان اولـدی کوزلرم

انصاف ای مروتی یوق چشمی خونخوار انصـاف آهم ایلـدی مرآت چرخی تار
انصاف غیری تیـغ فراق ایتدیجانه کار تاکی بو زخم حسرت و بو درد انتظـار
هجرکله ایکی نهر روان اولدی کوزلرم
سن سروقدی خیلی زمان اولدی کوزلرم

عالم اسـیرك آفت دورانمیسـین نه سـین یاقدك ضیایی آتش سوز انمیسین نه سین
وحشیسن اهوی حرم جانمیسـین نه سین ای شوخ جانمی حاصلی جانانمیسین نه سین
هجرکله ایکی نهر روان اولدی کوزلرم
سن سروقدی خیلی زمان اولدی کوزلرم

فی ربیع الاول ۱۲۷۳

ترکیب بند

عزم ایلیانده باغه دون اول نخل پرغرور ازهار کلسـتانه ویروب تازه بر سرور
ایتـدی کنار حوضی نشیمنکه حضـور صو ایچره عکسنی کوریجك همچوسرو نور
بو قدمی یوخسـه سرو چندر دیدم دیدی
تازه نهـال کلشن جانکـدرر سـنك

کوردم کیدردی ناز آتنه بنمش اول جوان زلفی نقابن آچدی کوزنجـه بنی همـان
بر اود براخدی بغرم ادین یاخدی ناکهان صوردم طوتوب عنانی ای بی امان امان
بو حسن باکه مهر جهـاندر دیدم دیدی
سـوز افکن اوجاغ روانکدرر سـنك

اول خونی چکدی قتله نازی بیچاغنی ویردی فسان خشم وتغافله زاغنی
بند ایتدی دست و پایمه کیسوسی یاغنی باخدم یوزینه قرمزی کوردم یناغنی
وجهکده رنك غازه عیاندر دیدم دیدی
بالله عکس موجهٔ قانکدرر سنك

پیمانه صوندی دون کیجه مجلسده با که یار صاندم اوزنده وصل کبی بر خیال وار
اغزین آرامق ایستدم ایتدم فدای عار دامن تك ایغینه دوشوب شویله زار زار
فکروصال یخشی کاندر دیدم دیدی
بو سوز خیال ذهن یمانکدرر سنك

بر چشمه‌نك باشنده اوتورمش اوکلبدن کوردم النده وار ایدی بر دسته یاسمن
قارشدیرردی کولدی بنی آنده کورو بن حیرتله کندی کندم اونوتدمده غیری بن
بو بر لطیف شادرواندر دیدم دیدی
یوخ یوخ ضیا سرشك روانکدررسنك

تسدیس مطلع محمود بك مستشار خارجیه

کوکل کوکل نه بو حزن والم بو غم تاکی خرابه زار جهانده بولور فنا هر شی
نه اولدی دولت جمشید وقنده خسرووکی قاچرمه فرصتی قیل التزام ساقی ومی
تفکر ایتلیده بو جهانه بر کلشی
کیدرملی کدری باقلی صفایه کشی

کرکسه خسرو وجم رستم ونریماندر کرك کدا وکرك کافر و مسلماندر
رباط دهره کلان یك دوروزه مهماندر بو وقتی خوش کچورش مقتضای عرفاندر
تفکر ایتلیده بو جهانه بر کلشی
کیدرملی کدری باقلی صفایه کشی

باقیلسه چشم حقیقتله ذره راحتی یوق جهانی اویله خیال ایتملی که محنتی یوق
کلنجه کیتمامنك با خصوص صورتی یوق بو بر کیدش که انك احتمال عودتی یوق
تفکر ایتلیده بو جهانه بر کلشی
کیدرملی کدری باقلی صفایه کشی

شئون مظهر سرتجلیٔ حقدر وجود آینهٔ ذات حی مطلقدر
بیلن بو حکمتی هر کارده موفقدر که عالمه کلانك کتمسی محققدر
تفکر ایتلیده بو جهانه بر کلشی
کیدرملی کدری باقلی صفایه کشی

وجوده بیهوده غمله عذاب ویرمکدن تدارك ایتملی اسباب عیشی ما امکن
صفا ایدن ایله بردر کیدشده دردی چکن چکورمه عاقل ایسك وقتی فرصت الده ایکن
تفکر ایتملیده جهانه بر کلشی
کیدرملی کدری باقلی صفایه کشی

نظا مبند شهور اوله لی بو بزم جهان نه رندلر نه قد حکشلر ایتدیلر کذران
کوروب بو حالی بر ای نصیحت رندان کنار ساغره یازمش بو بیتی پیر مغان
تفکر ایتملیده جهانه بر کلشی
کیدرملی کدری باقلی صفایه کشی

خلاصه ایلشم انفس ایله آفاق چشیده ایلشم ذوق وزهر وتریاق
بو بزمك اکلادم الایشی دکل باقی پیالهٔ میی طولدر کتور کتور ساقی
تفکر ایتملیده بو جهانه برکلشی
کیدرملی کدری باقلی صفایه کشی

نشاطه اخر اولور غم بولور ضیا پایان فقط بو مجلس دورانه بر کلور انسان
بورازی حضرت محمود بکدن ایت اذعان که ایتدی حکمتی بو مطلعنده درج وبیان
تفکر ایتملیده بو جهانه بر کلشی
کیدرملی کدری باقلی صفایه کشی

محرم ۱۲۷۱

تخمیس غزل مشار الیه

اول بزم وصلدن که غم آورد حسرتم مست خراب میکده پرورد حسرتم
مانند قیس رند جهانکرد حسرتم حیرت نشین بادیهٔ درد و حسرتم
بیلم که کرم فرقت ویا سرد حسرتم

غربتده شویله خسته دلم اولمشم زبون کیم چهره‌م اولدی فرقت ایله کهربامون
امانه چاره کوزدن ایراغ ایتدی چرخ دون اول نور دیده‌نك کوزی کورمزکه آجیسون
فرقت غمیله ناصیهٔ زرد حسرتم

بر اوزکه حال راحت ومحنت ایچنده‌یم حسرتده وصل ووصلده حسرت ایچنده‌یم
هجریله شویله حالت حیرت ایچنده‌یم بن وصلت عالمنده ده فرقت ایچنده‌یم
عشاقه حسبحال اوله‌م فرد حسرتم

بیلم تموز هجر وفلاکتمی معدنم یا زمهریر درد و بلامی نشیمنم
حای اشتیاق اوله‌لی همدمم بنم که سوز شمدن اتش ایچنده قالور تنم
بعضاً ترل ترل او شودر برد حسرتم

یارب ندر بو بخت بد وقلب ناشکیب عمرم یکر فغان ایله مانند عندلیب
کنجشپذیر گلشن غم اولمشم غریب وصلت بو غمکسار ایچون آه اولدی نصیب
هجرانه قاتلنان طیانان مرد حسرتم
گل موسمنده وصلت ایدوب وعداوعشوه‌کر خارامل کوکلده ضیا آجدی طاغلر
نخل امید شمدی دخی ویرمیوب ثمر وصلت یکی بهاره قالورسه ندیم اکر
بوسوز شمدن آتش آچار ورد حسرتم

مسدس

اسیردرد وغمدر درد دن ازاد اولان کوکلم بلای هجره دوشمشدرصفا معتاداولان کوکلم
قنی مظلومدر وارستهٔ بیدار اولان کوکلم ایدر فریادلر بیگانهٔ فریاد اولان کوکلم
خراب آباد غمدر بر زمان اباد اولان کوکلم
فراقکله ینار وصلکله اول‌شاد اولان کوکلم
کوزمدن اول پری‌خیلی‌زمانلر درنهان اولدی دوچشم زارایکی فوارهٔ آتش فشان‌اولدی
یقلدی بیت‌خاطر یاندی دل‌کارم‌فغان اولدی طربکاه درون یانغین‌یرندن برنشان اولدی
خراب آباد غمدر بر زمان آباد اولان کوکلم
فراقکله ینار وصلکله اول شاد اولان کوکلم
قنی‌تا صبح اغوشمده سرمست‌اولدیغك‌شبلر کشاده نافه‌دك بللور سینه سیم غبغبلر
صراحیلر سبولر بادلر جام لبالبلر سپهر ارزدده شمدیجك طوغمز اوکوکبلر
خراب اباد غمدر بر زمان آباد اولان کوکلم
فراقکله ینارو وصلکله‌اول شاد اولان‌کوکلم
بوکون یکمز طوتالم بنجهٔ امیده دامانك ناصل محشرده یارین قورتیلور بیلم‌کریبانك
درونم یاقدی یقدی اتش جانسوز هجرانك مروتسز عجب کوکسکده یوقمی ذره ایمانك
خراب آباد غمدر بر زمان اباد اولان کوکلم
فراقکله ینار وصلکله اول شاد اولان کوکلم
ضیا کرچه‌قولکدر ساکه جورکله‌عدواولمز قرلمش شیشه‌در خاطر پذیرای رقو اولمز
غمکله حاصلی محزوندر خندان‌رو اولمز مراد ایتسه‌دخی شاد ایتمکی شمدنکرواولمز
خراب اباد غمدر بر زمان اباد اولان کوکلم
فراقکله ینار وصلکله اول‌شاد اولان کوکلم

فی ۲۱ محرم ۱۲۷٤

تسدیس مطلع محمود ندیم پاشا وکیل ناظر امور خارجیه

عشاق او شاه کشور حسنك سپاهیدر دولت فتادکانه یارك نکاهیدر
رندك قبای اطلس دلق سیاهیدر شیخك سریری مسجد وتاجی کلاهیدر
افکاری ملکی شهر دلی بختکاهیدر
هر کیمسه کندی‌عالمك پادشاهیدر

بر شهردرکه شهر قناعت حصار ناز مهما نسراینه قونه‌مز موکب نیاز
قوللق افندیلك بوله‌مز انده امتیاز شهلك کدالك اولمز او عالمده کار ساز
افکاری ملکی شهر دلی تختکاهیدر
هر کیمسه کندی عالمنك پادشاهیدر

احوال باز کونهٔ دهر اولدی بی ثبات دولتیدر بو دولت یکروزهٔ حیات
وهمه نه اعتبار وخیاله نه التفات شاهی کدادن ایتمدی تمیز صنع ذات
افکاری ملکی شهر دلی تختکاهیدر
هر کیمسه کندی عالمنك پادشاهیدر

قویمز دیلرسه محنتی اصلا حضورینه استرسه شوقی همدم ایدر بزم سورینه
وابسته امرینك بتون اشیا صدورینه هیچ کیمسه‌لر مداخله ایتمز امورینه
افکاری ملکی شهر دلی تختکاهیدر
هر کیمسه کندی عالمنك پادشاهیدر

بسدر نکاح عاشقه خاقانلق استمز رندانه تخت جم یتشور خانلق استمز
بر مور کاه دهره سلیمانلق استمز درویش اولورکه عالمه سلطانلق استمز
افکاری ملکی شهر دلی تختکاهیدر
هر کیمسه کندی عالمنك پادشاهیدر

دوشمش خیال ایله کیمی اندیشهٔ غمه وارمش مسرتی کیمنك حد ماتمه
بند اسارت اولمش امل نوع آدمه یوخسه باقیلسه چشم بصیرتله عالمه
افکاری ملکی شهر دلی تختکاهیدر
هر کیمسه کندی عالمنك پادشاهیدر

دامنکش اول چو سرو غم روزکاردن آزاده اول فساد حزان و بهاردن
قالمز کشی رمنده کیر و شهر یاردن ایتمز مرور ممتعات اول دیاردن
افکاری ملکی شهر دلی تختکاهیدر
هرکیمسه کندی عالمنك پادشاهیدر

ملك قناعتك چکلوب بر بوجاغنه دهرك تنزل ایلدم باغ وراغنه
کیرمز دلك صدای حکومت قولاغنه باقمم اصول رسم و طریقك یساغنه
افکاری ملکی شهر دلی تختکاهیدر
هر کیمسه کندی عالمنك پادشاهیدر

بو کارگاه عجبه نمادر بو کارگاه یکساندر انده ذلت وغم عزت و رفاه
مقصد ضیا رفاه ایسه ایتمه امید جاه بلم ندر بو دغدغهٔ ملك وتختگاه

افکاری ملکی شهر دلی تختگاهیدر
هر کیمسه کندی عالمنك پادشاهیدر

۲۲ شوال ۱۲۷٤

غزلیات

مرغ لاهوتم که ناسوت آشیان اولمز بکا طائر قدسم زمین وآسمان اولمز بکا
منعکس آیینهٔ طبعمده نقش کائنات صورت ومعنیده بر سر نهان اولمز بکا
رند عالی مشربم خمخانهٔ اندیشه‌ده طاس معکوس فلك برجرعه‌دان اولمز بکا
وارنگاه خشمنه چشم آشنالق سنده‌ده غمزهٔ دلبر بلای ناگهان اولمز بکا
شاعر سردرهوای روزگارم خامه‌وش وصف زلف دلربا عقد لسان اولمز بکا
اول فلاطون حکم اموز تحقیقم که بن بو علی شاکرد درس امتحان اولمز بکا
قهرمان هفتخوان مختم رستم کبی دفتر افلاك لوح داستان اولمز بکا
یکه تاز عرصهٔ نظم وبیان اولدم ضیا شهسواران بلاغت همعنان اولمز بکا
در که والای مفتی العصره ایتدم انتساب اندن اوزکه بر معلا آستان اولمز بکا
عارف اسرار حکمت کیم دیسه شایسته‌در راز مرأت دل عالم نهان اولمز بکا
بحث علم ایتدکجه لایقدر دیسه ابن کمال مجلسمده بر ندیم نکته‌دان اولمز بکا
یاد ایدوب لطف جمیلن دیر زبان روزکار بوندن اعلا برحیات جاودان اولمز بکا

حشره‌دك یارب مقام شرعه زیب افکن اوله
بو دعادن غیریسی ورد زبان اولمز بکا

فی جمادی الاولی ۱۲٦۸

نه ال ایتدی عجب نشئهٔ شراب سکا که سرخیٔ می اولور پردهٔ حجاب سکا
سن اوج حسنده بر ماه عالم آراسین نه یوزله عرض جمال ایلر آفتاب سکا
کرفتهٔ خم زلف نکاره بکزرسین کوکل ندن کلهیور بویله پیچتاب سکا
ندکلو جور وجفا ایتسك اولم آزرده که قورقرم اوله محشرده بر عتاب سکا
سرشك کریه وخون جکرله بسلندك ایکی کوزم ینه بندندر آب وتاب سکا

جناب عاصمه عرض ایت نظیره مسئله سن
ضیا کلور ایسه اندن کلور جواب سکا

فی ۲٤ جمادی الاولی ۱۲٦۹

رنج خاطر ویرمسون فریاد وافغانلر سکا کلمغدارمدن همان صاغ اول فدا جانلر سکا

چوقیدر سردرهوای زلفك اولمق روزکار — بر پریسین کیم مسخردر سلیمانلر سکا
جنبش مژکانئی خاطر نشان قیل متصل — بر کزار یاردر ای دل بو بیکانلر سکا
سنکه شاه حسن وآنسین الویرمی سودیکم — دلشکنلکلر بونقض عهد وپیمانلر سکا
قنده‌سین ای دامن امید بیاسم قنده‌سین — چاك چاك حسرت اولمشدر کریبانلر سکا
سن خرام ایتسك کلورجوشه ملکلرشوقدن — یا نصل صبر ایتسون انصاف ایله انسانلر سکا
هی نه‌سنکین دلسین ای کافرکه تأثیر اینلز — آهلر فریادلر چاك کریبانلر سکا
عاشقانه بر زمین تازه کوستردك ضیا
غبطه ایلرلرسه شایاندر سخندانلر سکا

صفر ۱۲۸۰

غم عشقکله ایتدم شویله بر داغ درون پیدا — که هر زخمنده بیك فرهادایله بیك بیستون پیدا
دکل صبح ومساخون دلن نوش ایتمکه خلقك — فلك بزمنده ایتمش ایکی جام لاله کون پیدا
خلاصه چاره یوق عالمده کم دردك بری بتسه — یرنده اولور اندن دخی بر دردفزون پیدا
جهانده بولمامشدر بن کبی برمورد کامل — اوللدن کسوهٔ ترکیبده صرف جنون پیدا
نه جادودر او خونی غمزه‌لرکیم هرنکاهنده — ایدر تسخیر ایچون عشاق بیك مکروفسون پیدا
طریقکده دلیل استر ایسك صدق عزیمتدر — اولور هرخطوه‌ده برنقش پای رهنمون پیدا
ضیا پك چوق زمان استرکه میدان بلاغتده
اوله ذاتم کبی بر فاضل صاحب فنون پیدا

فی سلخ شوال ۱۲۷۰

دهری طوتمش پرتو خورشید عالمکیر بخت — منجلیدر جملهٔ ذراتده تأثیر بخت
جهلیده تحصیل ایچون البت ایدردك اهتمام — ممکن اولسیدن فدای فضل ایله تغییر بخت
فرق ایچون تمیز اهلیتده‌کی نقصانئی — صورت اعماده اسلاف ایتدیلر تصویر بخت
عزت جهله هوان علمه یوقدر بر سبب — مقتضای عقل وحکمتسه اکر تدبیر بخت
بر مؤثردن ظهور ایلر ضیا آثار هب
صرف تعریض وتسلیدر بزه تعبیر بخت

فی جمادی الاخری ۱۲۹۰

دوکر چشمم کبی بر ماهرو هجریله قان ای صبح — دکلدرهر شفق بیهوده پرخون اسمان ای صبح
اریتدی جسم زارم آتش حسرت مثال شمع — چراغ بزم ایدم جانانه بنده برزمان ای صبح
انیس وغمکسارم سندین انجق شام غربتده — یترهجران یترالله ایچون اولسون امان ای صبح
بو اورلر تسلیت سندن غریبان شب حسرت — بو خصلت صدقکه یتمزمی هرکونده نشان ای صبح
ضیای ناشکیبه کتم راز ایتمکده بکزرسین
کریبان چاك اولورسین چیقمز اغزندن فغان ای صبح

فی جمادی الاولی ۱۲۷۸

دل مجروح ایدر اول غمزهٔ جلاددن فریاد — که مظلوم ایلر البت خنجر بیدادددن فریاد
نه آه ایتدی اثر نه ناله‌دن یاراولدی آسوده — فغان افغان بی تأثیردن فریاددن فریاد
دکل عکس ضدانك یاد ایدوب کهسارشیرینی — ایدر صوردقجه زخم تیشهٔ فرهاددن فریاد
یا بن بیهوش عشقم یا اوسرمست محبتدر — ایشتمم نیجه دملردر دل ناشاددن فریاد
چکنلر کو شمال طالع ناسازدن آزار — ایدر طنبوروش مضراب استعداددن فریاد
شئونات جهان وایستهٔ حکم مشیتدر — عبثدر دست کردون ستم بنیاددن فریاد
زبان شکوه‌دن آکاه بر کوش ترحم یوق
ضیا فریاددن صدداد دست داددن فریاد

فی ۲۱ رجب ۱۲۷۰

طوبلش بر دسته سنبل یار پرچم قویمش آد — قطره قالمش باده‌دن اغزنده کلفم قویمش آد
بر عجب آتش براقشدرکه مهرك سینه‌مه — که اکا عشاق یاره‌کاه مرهم قویمش آد
مرده دللرجان بولور هرقطره‌سنده نشئه‌دن — حیفکیم آب حیاته می دیو جم قویمش آد
پرده پرده صنعت ابزاز ایتمکه استاد صنع — بر تیاتروخانه یاپمش صکره عالم قویمش آد
ایتمدن تحقیق حال دهری ارباب لغت — ماتمه شادی دیمش شادی‌به ماتم قویمش آد
هی نه قدرت هی نه صنعتدرکه خلاق ازل — برآوج طپراغی تخمیر ایتمش آدم قویمش آد
حلقه حلقه اهلدرکیم صارلمش پاینه
ای ضیا جانان اکا کیسوی پر خم قویمش آد

فی ۱۲ ربیع الاول ۱۲۷۵

دعویٔ بوس دهانك دلده ودل نابدید — بر عجب تزویر کیم مسئول وسائل نابدید
کشتیٔ عقله اولور هرموجی برکرد اب یأس — عشق بردریای عماندرکه ساحل نابدید
حیف کیم کمکشته راه تیه حیرت اولمشز — برصدا کوش ایلرز اماکه قائل نابدید
کونده‌یوز بیك سراولورغلطیدهٔ میدان عشق — ارده مقتول ناپیدا و قاتل نابدید
عاقل ومجنونی تمییز ایتمکه انصاف ایله — حیف کیم عالمده بر معقول عاقل نابدید
یکه تاز عرصهٔ نظم و بلاغتسین ضیا
کویا بر شاعر صاحب فضائل نابدید

فی شعبان ۱۲۷۳

بر پتردی طویسه کوشم اغزیمه جانم کلور — صانورم غمخانه‌می تشریفه جانانم کلور
دامن طوتمق ایچون دوشدکجه یارك پاینه — رهکذار دستمه کندی کریبانم کلور
استمم بلبل صداسن خاطر ناشادمه — حسرتکله ایتدیکم فریاد وافغانم کلور
قنده‌سین ای صبر طاقتسوز طرف باغدن — شهلوندم سودیکم سروخرامانم کلور
ای ضیا البته قورتلز زباندن فلك
بن کیدرسم مجلس دورانه دیوانم کلور

فی ۲۲ محرم ۱۲۷٤

تیغلك غمزه‌كده خنجرلكده مژكانكده‌در
شوخسین اسباب قتلك جمله‌سی یانكده‌در

زلفك آسا شوق دامانكله اولدم تارمار
روز محشرده ایكی دستم كریبانكده در

بولمسون جمعیت ارام تا روز وصال
شول كوكللر كیم خم زلف پریشانكده در

بر نكهله اولدررسین كه ویررسین تازه جان
عاشقك موت وحیاتی چشم مستانكده‌در

ای ضیا اینهٔ فیض ازل اولمش دلك
شمس عشقك پرتو آثاری دیوانكده‌در

شام شریف والیسی دولتلو محمود ندیم پاشا حضرتلرینك غزل عالیلرینه نظیره در

كوكل دشت فراقك طائر شكسته بالیدر
تجسر لانه‌سی غم یادی افغان حسبحالیدر

بیلور دخت رزك مغبچه وقت حرمتن كویا
كه مجلسده الینه الدیغی ساعت حلالیدر

ید استاد قدرت نو بنو اثار ایدر پیدا
فلك سر قضانك پردهٔ ظل خیالیدر

نصیبی یوقدر اهل لطفدن بز كشته بختانك
درون یمده حالا كاسهٔ كرداب خالیدر

تواضع مشرب ممدوحدر ارباب رفعتده
فقیرایلر سه عرض مسكنت خودكندی حالیدر

نوله نظم ونی نعمته اولسم ضیا پیرو
هنر بخشده كلك شوخ مشرب لاابالیدر

خدیو كامران محمود پاشای علی خصلت
كه قهر خصم ایچون حالا دمشق شامه والیدر

سر افراز سر افرازان میدان بلاغت كیم
معارفده كمال وانوریدن كمی عالیدر

فلك محجوبدر ابر كهربار سخاسندن
جهان ممنون احسان كف دریا نوالیدر

هنرده معرفتده لطفده احسان وهمتده
نظیری وار ایسه آینه‌ده كندی مثالیدر

اوله اقبال و دولت همركابی قنده عزم ایتسه
زبان اختصاصك بو دعا زیب مقالیدر

كاه ایدر بر نشتر مسموم مرهمدن ظهور
كاه ایلر نوشدارو كاسهٔ سمدن ظهور

هب صنایع بر مؤثردن بولور فیض وجود
كرچه ایلر صورتا اثار ادمدن ظهور

بار خاطردر بلا جویان عشقه آشتی
لذت اول شادیده دركم ایلیه غمدن ظهور

هب هوادارانی ایتمشدر پریشان روزكار
فتنه‌لر كیم ایلر اول كیسوی پرخمدن ظهور

نامنی حرمتله حالا یاد ایدر رندان عشق
خیلی دمدر كرچه صهبا ایده‌لی جمدن ظهور

تشنكال معرفت اولسون ضیا سیراب فیض
ماء حكمت ابادی میزاب خامه‌مدن ظهور

فی ١٢٦٨

عالم عشقك دلم بر آتشین دریاسیدر کوزلرم کویا او دریانك ایکی مجراسیدر
بوسه‌دن صکره کناراسترو صال استرکوکل سوّدیکم معذور طوت دنیا طمع دنیاسیدر
ماه نومی خنجر جانمی دینور ابروسنه درس عشقك اشته مشکل مبحثی بوراسیدر
صانمه جورندن ایدر عشاقه ایتسه کیچ نکاه چشم محموری اومست عشوه‌نك شهلاسیدر
رندی یاقلاشدرمامق استر جوار جنته واعظك بوهای‌وهویی‌هب‌سینورغوغاسیدر
عشق اوله شول مرده کیم مانندرندلایخوار کنج کلخن کلشنیدر خون دل صهباسیدر
خالق معنی ضیادر کرچه سوزده شاعران
کیمیسی موسی کیمی موسانك اودرهاسیدر

فی رمضان ۱۲۷۷

عجبدر هرکس اوضاع فلکدن داده کلشدر کلان کویا بو محنتکاهه هب فریاده کلشدر
قناعت ایلدم شم ایله زلفك نشئه حالنده صارلمقده اکرچه خاطر ناشاده کلشدر
دل بیماره کویا تازه جان کلدی سلامکدن بو احسانك بکا طوغریسی فوق‌العاده کلشدر
عجب بر حسنه مالکسین که اندام‌دلارامك نه فکر مانیه نه خاطر بهزاده کلشدر
کذر کاه جهان بندرکه شهر حقیقتدر کیدنلر اول دیاره بوخراب آباده کلشدر
ندر بیلم ضیا بو شیوهٔ اعجاز نظمکده
مکر روح القدس اندیشه‌که امداده کلشدر

فی ۲٤ شوال ۱۲۷۳

کورمدن آثار نیسانن بهار السدن کیدر کلالر اخر دام اولور اما هزار الدن کیدر
نوجوان سومکده بن پیرانی تعییب ایلم حسن‌اولور کیم‌سیر ایدزکن‌اختیارالدن کیدر
رزق مقسومه قناعتدر مألی حکمتك کاه حرص نوشکار ایله شکار الدن کیدر
ساریان‌وقت ایسك‌حزم ایله‌زیراوقت‌اولور بر طوپال مرکب بلاسیله قطار الدن کیدر
قلت ادراکدن صانمه ضیانك غیرتن
نیاسون کیم برکلور صبر وقرارالدن کیدر فی جمادی الاخری ۱۲۸۸
جنوه

نه قانونه نه جبر وزوره نه خنکاره تابعدر بو بندرکهده هرکس درهم ودیناره تابعدر
فلك برماهرو عشقیله دور ایتدردی دنیایی بنم بختم عجب بر کوکب سیاره تابعدر
کیدن‌کاز کلان مشکوکدر بیل‌قدرینی حالك بودهرك محنت وذوق بتون افکاره تابعدر
سحاب اسایوررلر پرده‌جامدکوردیکك طاغلر بتون ذرات بر قانون استمراره تابعدر
اهالی تابع متبوعدر شاهه حقیقتده یکونك حکمی بالاسنده‌کی مقداره تابعدر
ضیا افکار عصره اتباع ایت راحت استرسك
خس وخاشاك زیرا جوشش انهاره تابعدر فی رمضان ۱۲۸۷
جنوه

صانعه گردون چنبر دور زمانی دوندرر برید قدرت بو دولاب جهانی دوندرر
حجرهٔ خورشید در ذراتی کرچه دوندرن کیم عجب اول حجرهٔ آتشفشانی دوندرر
بو نه آتشدرکه یارب عشق دیرلر نامنه هر شراری بیك زمین وآسمانی دوندرر
هی نه دریادر او دریای ازل کیم قطره‌سی آسیای عالم کون ومکانی دوندرر
خسته‌در دل شویله کیم دست ترددله اجل بر یاننده بر یانه اول ناتوانی دوندرر
عالم نظمی وبلاغتده سلیماندر ضیا
پارمغنده خاتم سحروبیانی دوندرر

فی ۲۰ شعبان ۱۲۹۱

چشم نکاره باغرك پرسوز وتاب کوستر شاهین ناز آلتسون لخت کباب کوستر
رسمنده ای مصور چوق دقت ایت میانه چشمن اومست نازك آز نیم خواب کوستر
باق جامه عکسك آلسون اول نخشب زنخدان صنعتله صکره آندن بر آفتاب کوستر
واقف ایسك جهانك انجامنه المدن نه اضطراب عرض ایت نه بیتاب کوستر
هر خطوه چاه غمدر دشت امل خیال ایت یا دوش چه بلایه یا اجتناب کوستر
بر افتابه براول مهوشه نکاه ایدرز شباهت اویله که فرقنده اشتباه ایدرز
رواق عرشه چیقر حلقه حلقه شعلهٔ دل سحر که سوزش عشقکله آه آه ایدرز
دریغ کوهر عالمبهای عمره دریغ که بز انی غم دنیا ایچون تباه ایدرز
پلاسپارهٔ اخلاصمزله روز حساب جناب شیخ ریاکاره بر کلاه ایدرز
اساس قنطرهٔ عالمی ضیا اونودوب
عجب که رهکذر سیلی خوابکاه ایدرز

فی ۱٤ جمادی الاولی ۱۲۷۰

وطن مألوف اولنلر بی سبب ترك دیار ایتمز ضرورتسز جهانده کیمسه غربت اختیار ایتمز
دونر سیمایه فکر ایتدکجه حسنك اضطرابندن کوکل بر پرده ای آرام جان سنسز قرار ایتمز
نه غم رسوای اولورسه زلفکه دل باغلیان مجنون کرفتاران زنجیر محبت قید عار ایتمز
بیقردی کوهکن اهیله طاغلر طویمدی شیرین عجبدر کاه سوز طاشه کچرانسانه کار ایتمز
بزه خون بشر سرمایهٔ نصر وشجاعتدر سباع دشت وهامون کندی جنسندن شکار ایتمز
نظام خلق عالم محترمدر عند باریده خدا قادردر اما سیمی زر لیلی نهار ایتمز
ضیا اول عارف اکاه دل تحسینه شایاندر
که نقصانن بیلوب عرض کمال وافتخار ایتمز

فی ٥ ربیع الاول ۱۲۷٥

دم صباح اولنجه عیان نفس بنفس وجود دهره کلور صانکه جان نفس بنفس
کیرو آلور نه ویررایسه روزکار اخر کوروك بونکندیی ایلر بیان نفس بنفس

حیات آلدیغی دمدر ممات ویردیکی دم کشی اولور دیریلور آن بان نفس بنفس
دکل نفسده اثر اعتقاد تامده در ویرر مریضه شفا رقیه خوان نفس بنفس
نه دیکلنور نه طورر لحظه رهنورد حیات مدار عمری ایدر طی همان نفس بنفس
ایدر حقیقت توحید نولدیغن اسماع اولنجه نیزن ونی همزبان نفس بنفس
ضیا تواتر انفاسدن مشاهددر
که شمع وار بتر بوجهان نفس بنفس

فی جمادی الاخری ۱۲۹۱

بزم نوشانوشده غم برطرفمی بر طرف ساقیا غم قنده عالم برطرفمی بر طرف
ذوق فیض عشق آیرلمز دل آکاهدن اولهمز پیمانهٔ جم برطرف می برطرف
می اغر مرهمدن اول خاطر مجروحه قونسه برمیزانه مرهم برطرفمی برطرف
قنغیسین بلم دل شوریده ایتسون اختیار بوس لعل یار کلغم برطرف می برطرف
مرحمت ویردی ضیا مجلسده یاره مست ایکن
کریهٔ چشم دمادم برطرف می بر طرف

فی شعبان ۱۲۹۶

اولیدی اولدیغی حاله رضاسی انسانك بو رتبه اولمز ایدی چوق بلاسی انسانك
ندر اوحسن او تناسب او قامت بالا سنی کوررده قالورمی ریاسی انسانك
اثیم معترفه مرحمت مرؤتدر قرین عفو اوله کلمش خطاسی انسانك
تحمل ایتدیکی اوضاعه طاغلر ایدهمز صودر باقیلسه اساس بناسی انسانك
دریغ عمر عبارتسه کر بو محنتدن یکر امید ایله صبح ومساسی انسانك
هزار شکله کیرر هر نفسده خلق جهان قبول اولنسه اکر هر دعاسی انسانك
شهر مدفنی مأکل ایتمش انسانك اولور ینه تن انسان غذاسی انسانك
طوغر الله یکر درد ایله اولور غصه بیلنسه آه نه دمدر صفاسی انسانك
ضیا سزا اولهمز نعمت محبتکه
جوان اولورسه دخی بیوفاسی انسانك

فی ۱۶ محرم ۱۲۷٤

سنسز جهانه عطف نکاه ایتمز اولدی دل بیتابیٔ فراق ایله آه ایتمز اولدی دل
محنتکه جهانی بیلوب دامکاه غم چوقدندر آرزوی رفاه ایتمز اولدی دل
جسم ورخك کوروب دوشدلی قید زلفکه فرق سفید وسرخ وسیاه ایتمز اولدی دل
ساحلرس فتور اولدلی کشتیٔ امید دریای آرزوده شناه ایتمز اولدی دل
ازاده سردر افت منتدن ای ضیا
زیرا امید تاج وکلاه ایتمز اولدی دل

فی ۳ محرم ۱۲۷۱

وجود ملکه افراد رعیت جزء لازمدر — نصل جمع الوفه نصرت آحاد لازمسه
براقسون ذکر خیر آثار و افعالیله عالمده — اکر بر ادمه خیر الخلف اولاد لازمسه
منافع مختلفدر اقتضای روزکار اوزره — دکل عریانه‌لازم ناخدایه باد لازمسه
صاقن اقبال ایچون اشخاصه اولمه آلت اغراض — سکا لازم می اولمق عالمه جلاد لازمسه
امور بیتی هب‌وارمی تصرف ایتمکه حق — اکر دختر ایچون ناچار برداماد لازمسه
ضیا آسا کمال کامله پیرولك ایتسونلر
هردمندان ایچون تقلیده براستاد لازمسه

فی غره صفر ۱۲۹۵

الور هرلحظه ذوقه عمری برمیخانه‌در عالم — ویرر هرقطره سن بیك جانه برپیمانه‌در عالم
جهان اتش پرست پرتو اقبال ودولتدر — اکر سوزان اولورسك شمعکه پروانه‌در عالم
همان بر واریمش بر یوق ایمش درحاصل دوران — سراسر عبرت افزا بر غریب افسانه‌در عالم
جنون وعقلی تمیز ایلك معنیده مشکلدر — هله معقول اولان شوعقل ایسه دیوانه‌در عالم
خرابی جهان عمرانه نسبتله واقعدر — نه رتبه اولسه معمور اولقدر ویرانه‌در عالم
نه خسرولر نه جلر کلدی کچدی جلوه کاهندن — نیجه بازیچه کورمش بر تیاترو خانه‌د عالم
ضیا بیك کاربان عاقل کذار ایتدی زمینندن
بیلنمز بطلدی هم کیمسه‌لر حالا نه در عالم

فی ۱۵ جمادی الاولی ۱۲۷۵

ظن ایتمه بن اماسیه‌ده پاشالق ایلدم — بولدم یتیم خلقنی بابالق ایلدم
دلخواهم اوزره بر ایشه باش اولمدم دریغ — مجلسده کزچه بن دخی اعضالق ایلدم
ای خوش اوشیکه یانه یانه بزم یارده — مانند شمع انجمن ارالق ایلدم
نه صوفی یه نه رنده یراندم زمانه‌ده — مسجدده سبحه بزمده صهبالق ایلدم
بولدم حضور قلب ضیا جمله کارمی
تفویض قبضهٔ قدر خالق ایلدم — اماسیه

فی صفر ۱۲۸۲

کریزاندر حضور و خواب جسم ناتوانمدن — اوصاندردی بنی تلخیٔ هجرك طاتلی جانمدن
اوللدن لاله‌زار داغ جسمم دور خطکده — بهاران ریزه چین شوق اولور فصل خزانمدن
اکر بن کلشن اولسیدم بو بخت واژکونمله — بتردی هرکیه معکوس هیئت خاکدانمدن
فراقکله ینار جورکله بردم قان ایچن کوکلم — ایدر اتش ترشح شمدی چشم خونفشانمدن
عدودر جسمه جان حسرتکله شویله کیم طورمز — معاذالله خیالك بر نفس ایرلسه یانمدن
کچن اهل دلی اشفته کام عشق ایدر خاکم — کلور بوی محبت ریزه ریزه استخوانمدن
سبب اسرار عشق فاشه فریاد و فغاندر هب
ضیا فریاد آهمدن فغان کندی فغانمدن

فی ۲۵ جمادی الاولی ۱۲۷۰

فنون فتنه‌یی زلفك خط پرفندن اوکرنسون کشی بر درس اوکرنسونده تك دشمندن اوکرنسون
ینار بیك داغ وار سینه‌مده حاجت یوق بیابانه فنون عشق مجنون شمدی کلسون بندن اوکرنسون
چکر بیلرجه حسرت وصلت یکروزهٔ یاره هزار آیین صبری کلبن کلشندن اوکرنسون
وصال یاره ایرمز سینه‌چاك حسرت اولمزسه کوکل رسم طریق عشق پیراهندن اوکرنسون
ضیا سجادهٔ معنیده سنسین مرشد تحقیق
فنون نظمی ارباب معارف سندن اوکرنسون فی ١٥ ربیع الاخر ١٢٧٣

بر کون اوله‌جق بن کبی نالان اوله‌جقسین ایتدکلرینه سنده پشیمان اوله‌جقسین
توسیع معیشتده بتون ذکر ایله فکرك شیخم نه زمان سویله مسلمان اوله‌جقسین
بو عشوه بو رفتارکه وار سنده کوچکدن بیلم نه یمان آفت دوران اوله‌جقسین
بو ناز وروش سنده که وار تازه نهالم بیلسك یا نصل سرو خرامان اوله‌جقسین
چون خاطرمی یقدك ایا چرخ ستمکار چوق کچمیه‌جك سن دخی ویران اوله‌جقسین
بر کون کله‌جك حیف ضیایه دیه‌جکسین
ایتدکلرینه سنده پشیمان اوله‌جقسین اماسیه
فی ٢٠ ربیع الاخر ١٢٨٠

تیر مژکانك کوکلده یادکارمدر بتون سودیکم ایتدکلرك خاطر کذارمدر بتون
عاشق هر شوخ می مشرب قلندر طالعم چکدیکم پیمانه‌لر مجلسده یارمدر بتون
حلقهٔ چشممدر اول دام فسونکم استیم طائران اوج استغنا شکارمدر بتون
لایقم هر جوره کم قوپدی المده دامنك چکدیکم محصول دست اختیارمدر بتون
عالم تحقیقده میخانهٔ فیضم ضیا
عارفان بزمده رند لایخوارمدر بتون
فی جمادی الاخری ١٢٧٠

دشمنلرك چراغی دیم روشن اولمسون حقدن بولور ایدن کتولك بندن اولمسون
قرب وصال حضرت ایسه قصدك ای مسیح پشیمنهٔ دلکده غم سوزن اولمسون
عبرت الوب حکایت فرهاد وقیسدن مردم دین جهانده اسیرزن اولمسون
دامان وصلی تك الهکسونده نازدن استرسه تنده لیمهٔ پیراهن اولمسون
داود چرخ درد ایله موم ایلدی ضیا
عالمده کمسه بن کبی اهن تن اولمسون بوسنه
فی شوال ١٢٧٩

آصفك مقداریني بیلز سلیمان اولمیان بیلز انسان قدرینی عالمده انسان اولمیان
زلفنه دل ویرمین بیلز کوکل احوالنی اکلاماز حال پریشانی پریشان اولمیان
رزقنه قانع اولان کردونه منت ایلز عالمك سلطانیدر محتاج سلطان اولمیان
کیمکه قورقاز حقدن اندن قورقار ارباب عقول هرنه استرسه یاپار حقدن هراسان اولمیان
اعتراض ایلرسه بر نادان ضیا خاموش اولور خوش
چونکه بیلز قدر کفتارین سخندان اولمیان
فی شوال ١٢٩١

نه نالهیه نه آه سحرگاهه سرفرو ایتم طریق عشقده همراهه سرفرو
تحسین که منت ایتمدی شیرینه جان ایچون فرهاد قیلدی تیشهٔ جانکاهه سرفرو
تعظیم ایله ایاغنی پوس ایتمك استیوب ایلر صراخی بزمده اولماهه سرفرو
بو نظم نوزمین بلاغت نشارده
عالم ایدر ضیای دل آگاهه سرفرو

فی غره ربیع الاخر ۱۲۷۳

نوع انسان حشره‌دك تعظیم ایدرلر آدینه کیم فدای نفس ایدرسه جنسنك امدادینه
طاشدن اولسه توبه‌نك قلبی طایانماز باغده نیلرك افغاننه بلبللرك فریادینه
روی خاکی ظلم ایله پامال ایدن ظالملرك زیر خاکك حالنی کلزمی یارب یادینه
شمدیکی عاجزلرك دعواسنی سیر ایلین کچمشك رحمت اوقور فرعونه شدادینه
یا قناعت اختیار ایلر یا ذل ارتکاب عصر یمزده اویدرانلر مصرفی ایرادینه
نیك و بد هرکس بولور عالمده البت ایتدیکن کندی بولمازسه جزا میراث اولوراولادینه
چرخدن الدم ضیا تیغ زبانله انتقام
رحمت اولسون فن نظمك پیرینه استادینه

فی شوال ۱۲۹۱

تبدل ایلدی اسما ایله حال جهان شمدی سپهره خاکدان دیرلر زمینه آسمان شمدی
کانلر واصل آماج مطلبدر سهام آسا مهام استقامت اولدی همقدر کمان شمدی
هنر ایش بلامك حق وجهالت کاردانلقدر درایت عاجز الداتمق ظرافتدر یالان شمدی
مروت مرحمت دیرلر براز شی واردی عالمده ایشی ارباب جاهك جمع ثروتدر همان شمدی
مقدم صو کتورمك دستی قیرمق برایدی اما عجبدر مظهر رجحان اولوردستی قیران شمدی
جهالت چارسوی دهری طوتدی شویله کیم هرکس زیانی سود ظن ایلر دخی سودی زیان شمدی
رجال اوزره نسا قوامهٔ صاحب نفوذ اولدی ایدر تعلیم آوازه خروسه ماکیان شمدی
تغیر ایلشدر عالمك اول رتبه اخلاقی بزه نقلی تواریخك کلور کویا یالان شمدی
نه رنکین سوز بولوردی بر زمانلر کلسه کفتاره
ضیایی ایلدی دمبستهٔ حیرت زمان شمدی

فی ۲۱ جمادی الاولی ۱۲۹۱

ای بلبل بلاکش چکمه جفای خاری وصل دوروزهٔ کل دکز بو خارخاری
بلم نیچون کوزللر عشاقه ناز ایدرلر کورمکدر اختیاری سومکدر اضطراری
نور هدای عقلی ویرمش ایکن خداوند خلقك عجب دکلمی مهدیه انتظاری
تا کی کوکل چکرسین اندوه روزکاری فصل بهار کلدی سیر ایله لاله‌زاری
کلزاری ایت تماشا قیل نظرهٔ چمنزار باق فیض لایزاله کور صنع کردکاری
فرش ایلیوب زمینه بر پرنیان اخضر اعزاز ایدر طبیعت سلطان نوبهاری
رنك شفق دکلدر هر صبح اولان نمایان عکس ایتمش ارغوانك افاقه احراری
سر تاپا مجوهر طاقش صانور عروسان ازهار ایله کورنلر اشجار مرغزاری
هر قطره آب نیسان برچشمه ماء حیوان کویاکه جان باغشلار ذراته روح ساری

یا قطره قطره شبنم یا قطعه قطعه الماس — یا عکس مهر تابان یا نور فیض باری
کلبرك ایچنده غنچه کویا که ظاهر ایلر — لوح زمرد اوزره یاقوت آبداری
باد سحرمی یارب یا نفخهٔ مسیحا — یا قبض قلب عارف یا موج آب جاری
غبطه اورند عشقه کیم عزم کلشن ایلر — جیبنده شیشهٔ می یاننده کلعذاری
بر الده جام باده بر الده دست جانان — ایلر سحر نشیمن صحرای لاله‌زاری
که ناقل پیاله صد رعشه ایله عاشق — که ساقیٔ قدحکش بیك ناز ایله نکاری
هر شیوه‌سنده پنهان بر طور هشربایی — هر نکته‌سنده مکنون بر وضع دلشکاری
رخساری کل کل اولمش دستنده جام لبریز — تانافه دك دوکلمش کیسوی تارماری
صد چاك پیرهنلر کلبوسه چین دهنلر — بر یانه زهد وعفت بر یانه شرمساری

بردر ضیا فناده تحقیق ایله تصور
واری یوغی جهانك هب امر اعتباری

فی صفر ۱۲۹۲

هی قنی اولدمکه دلده ارزولر وار ایدی — شوقلر غلر هوسلر جستجولر وار ایدی
بر زمان نیدی خراباتك اوفر و شوکتی — انده یرلر نعره‌لر بیك های وهولر وارایدی
خوابه‌واردم اغلایوب رؤیاده کوردم دون کیجه — باصدیغی یرلرده یارك قانلو صولر وار ایدی
کام الوردی باغ عالمدن مشام آرزو — لالده‌دده سنبلده اول رنك وبولر وار ایدی
شمدی بر کهنه‌سفالی چوق کوررساقیٔ دهر — بزمزده بر زمان ذرین سبولر وار ایدی
دلربالر بویله دامنکش دکلدی بزمدن — هر کیجه عاشق ارارلر ماهرولر وار ایدی

سن ضیا کلمزدن اول دهره مانند ندیم
عرصهٔ نظم وهنرده نکته کولر وارایدی

فی جمادی الاخری ۱۲۹۰

اولمسون فرض ایله هیچ انجام کار اندیشه‌سی — الویرر انسان ایسك ناموس وعار اندیشه‌سی
روحدن عنصرده اولدقجه کسلمز اضطراب — حالیدر مرغ قفسبندك فرار اندیشه‌سی
کرچه بلبللر اولان اشقته خاطر غنچه‌دن — غنچه‌نك‌ده صورسه‌لر واردرهزاراندیشه‌سی
رخم خاری موسم هجر خزانی فکر ایدر — عقلی وارسه بلبلك ایتمز بهار اندیشه‌سی

کیم ضیا بیلسم سنی بویله پریشان ایلمین
روزکارك حاشیمی یا زلف یار اندیشه‌سی

فی جمادی الاخری ۱۲۸۹

پایمالك اولمق امیدیله دامانك کبی — سینه چاك حسرتك اولدی کریبانك کبی
چون بنی سودای زلفکله سن ایتدك تارمار — تار مار اول سن دخی زلف پریشانك کبی
لذتی تا حشره‌دك خاطر نشاندر عاشقه — کورمدم بر یادکارك زخم پیکانك کبی

اولمسون جانان دخی آکاه حالکدن ضیا
راز عشق صاقلمه کنج سینده جانك کبی

فی ۱۵ محرم ۱۲۷۵

مه طلعتك خيالى دل بيقراره دوشدى صانه‌سين كه عكس ماهك يم بيكناره‌دوشدى
سركويى خون دلدن ينه لعلزاره دوندى كورينور كه ميل جانان هوس‌شكاره دوشدى
دل زاره اولدى ظاهرده شهر حيرت اخر يولى رهنوردعشقك نه عجب‌دياره دوشدى
كرهٔ زمين اولورسه نوله حشره‌دك پرآتش بنم تش دلمدن اكا بر شراره دوشدى
يازق اول هوا پرسته كه بو بزم بى بقاده براقوب صفاى جامى غم روزكاره دوشدى
بكاقوقلدوب كل‌رخ اورجم اوماه بوزدى بو سنه زهى تصادف رمضان‌بهاره دوشدى
اوله عارفان عصره بو غزل ضيا هديه‌م
يم عشق جوشه كلدى‌بوكهركناره دوشدى

فى ١٧ رمضان ١٢٧٣

چاره جو اولدقجه درمان دردناك ايلرسنى اى كوكل بو دردعشق اخر هلاك ايلرسنى
شانه‌وش پك دوشمه اى عاشق‌هواى زلفنه قورقرم تمشير غمزه چاك چاك ايلر سنى
زيب كيل ايتمك‌ايچون محصولى دهقان ازل بركون اى تخم تن البت زير خاك ايلر سنى
تا بكى اى نفس چرك الودميل معصيت اغله كيم اشك ندامت بلكه پاك ايلرسنى
مور شهد افتادهٔ غمسين ضيا يوقدر خلاص
چاره جو اولدقجه درمان دردناك ايلر سنى

فى ١٢٦٧

ياران طاغلدى صحبت ميخانه قالمدى اول عشرت اول محبت او پيمانه قالمدى
كوش ايتمم اسكى نعره‌لرى كوى ياردن كويا كه دشت عشقده ديوانه قالمدى
هر تارى اولدى بر زدهٔ دست روزكار ايتدكلرى او زلف پريشانه قالمدى
هب اشناى دولت احسانك اولدى خلق بر بندن اوزكه بزمكه بيكانه قالمدى
ياقدك فتادكانكى خاكستر ايلدك اى شمع كلفت ايله پروانه قالمدى
دلبسته اوله عالمه سلطان ايسك دخى بر ملك در جهان كه سليمانه قالمدى
هركس زبون فكر معاش اولدى عصرده اولكى شوق مجلس رندانه قالمدى
طاشلر يدردى نان يرينه برزمان فلك نان ويردى شمدى آه كه دندانه قالمدى
اواز او شوخه هيچ بريسى كاركر ضيا
افسون توكندى ديمدك افسانه قالمدى

فى ٣ ذى القعده ١٢٧٤

جمال ياره خال دلكش عنبر فشان قوندى ديار رومه اقليم حبشدن كاروان قوندى
سرشك‌ديده ولخت جكرله طرح بزم ايتدم الم ديرلر سراى سينه‌يه برميهمان قوندى
دكل خورشيد حسنك‌نقش‌ايدركن‌خامهٔ قدرت او نقطه صفحهٔ چرخه بر اى امتحان قوندى
چيقار البت الندن كيم تملك ايتمك استرسه آنكچوندر بوفانى عالمك نامى جهان قوندى
ضيا عيد ايله كيم سيندكده جانان داغلر اچدى
حنادن جابجا كويا كه قربانه نشان قوندى

فى ١٥ رجب ١٢٩٢

ترساده اختلاف مسلمانده اختلاف سر تاپای عالم انسانده اختلاف
هب اختلاف السنه‌دن اقتضا ایدر تحقیق اولنسه اکثر ادیانده اختلاف
باعث غیابدر عدم اتفاق ایچون یوقدر وجود مهر درخشانده اختلاف
عارف او درکه حالی زمانله قیاس ایدر احوالی مختلف قیلار ازمانده اختلاف
شیخك ند رتبه‌اولسه‌ده ظاهر کرامتی کاهی اولور میان مریدانده اختلاف
کلز تغیر ادمه اقبال وجاه ایله بوزماز مآل نامه‌یی عنوانده اختلاف
انسان دینورمی انلره کیم انتفاع ایچون برآنده اتفاق ایده برآنده اختلاف
حیرت ویرن بداهته تعریضدر ضیا
یوقسه اولور طبایع وجدانده اختلاف
فی ١٨ جمادی الاولی ١٢٩٢

قطعات

طغرای همایون ایچون قطعه

شاه دوران حضرت عبدالعزیزك حشره‌دك حق مؤید ایلسون اقبالنی اجلالنی
سیر ایدن طغرای غرای همایونن دیدی
برهما در فتح شرق وغربه اچش بالنی

اول اثناده ظهور ایدن کوکب کیسودار ایچون قطعه

قیلدی خان عبدالعزیز اقبال‌ایله تخته جلوس ایلدی بر نجم کیسودارد رخشان هریری
بر کلور بیك پیاده بویله شاه عادل عالمه
طوغدی انکچون جاوسیله برابر اختری

قطعه

درآل عبادر ملجائی ارباب ایمانك قوصوفی غیرت سفیانیانله مستفید اولسون
آکوب احوال سبط احمدی عشر محرمده یزید وقومنه کیم لعنت ایتمزسه یزیداولسون
فی ٨ محرم ١٢٧٤

قطعه

نور محراب هلالی او لمهك منجلی اولدی بو شب بدر اولمدن
سجده ایلرسم بوعیده وار یری قدری کوردم لیلهٔ قدر اولمدن
فی ٢٦ رمضان ١٢٧٣

بیت معجم عربی

نبی شفیق نظیف تقی نجی نجیب نقیب نقی

بیت معجم فارسی

بتی نغز بی شفقت غیظه خیز جبین چین چین غضب تیغ تیز

لیلهٔ قدر دونماسنده یازلمق اوزره سویلنان قطعه

ای شهنشاه جهان آرا جلوسکدن بری سایهٔ لطفکده اولدی جمله عالم مستفید
کیجه کوندز دولتی احیادر انجق مقصدك هرکیجه‌ك قدرایاسون‌حق هرکونك‌قدرسعید
فی ١٩ رجب ١٢٧٨

دیگر

ظل یزدان ایدەلی تختە جلوس شب غم کتدی کلوب روز سعید
کیجه کوندز ایشی اصلاح امور کیجەسن قدر ایده حق روزینی عید

دیگر

ایلدی احیا یکیدن دولتی شاه جهان حضرت عبدالعزیز
حرمتنه لیلهٔ قدرك خدا قدر جلیلن ایده دائم عزیز

فی ٢٢ رجب ١٢٧٨

قطعه

فرق اولنمز خرطا حونەدن اهل دنیا ایل ایچون چونکه ایدرهربری نفسین اتعاب
شوقدر وارکه اویور هر کیجه راحت بریسی
برینك فکر والمله کوزینه کیرمز خواب

قطعه

هر کشی حانجه بر قید املنده بندەدر جمع مال ایلر کیمی استر کیمی ذریتی
بر استارتکاه عبرتدر بو عالم حاصلی
طویمدی کیمسه جهانده لذت حریتی

تصویر اوزره تحریر اولنان قطعەدر

جسم زارم خاکده پنهان اولنجه استرم بر زمان اولسون ضیا نامم فلکده پایدار
سیرتم اثار خامەمدن قالنسون اجتهاد
صورتم بورسم ایله قالسون جهانده یادکار

پادشاهم صانمه کیم اورمز نشانی قورشونك ماهی چاك ایلر تفنکك کیرسەمهرك قوینه
سطوت شاهانەدن بیچاره دستی خوف ایدوب
بلکه قورشون ایشلر بر نسخه طاقش بو ینه

قبریس جزیرەسی متصرفلغنه مأموریتمزده ایالت مهرینه حك ایتدیریلان قطعه

استقامت یورر عدالتله عصر عبدالعزیز خاندر بو
فقرای رعیت الحاصل مستریح اولەجق زماندر بو

فی ١٤ رمضان ١٢٧٨

بیت

عقل برمیزان ناقصدر حقوقی وزن ایچون وقت اولور کیم حق چیقر وقتیله باطل صایدیغك

بیت

برکون اولور جفادن او شوخ جهان کچر ای دل دیدکلرك اولسور اما زمان کچر

قطعه

احکام قدر تخلف ایتمز بو حالی بیلن تکلف ایتمز
چوق چرخ فلك توقف ایتمز عاقل بوحاله تأسف ایتمز

بیت

همنفس اولمغله حضرت مولانایه ویردی تأثیر صدا حضرت مولانایه

قطعه

یارب نه اکسیلوردی دریای عزتکدن پیمانهٔ وجوده زهراب طولماسیدی
آزاده سر اولوردم آسیب دردوغمدن یا دهره کلمیدم یا عقلم اولماسیدی

مارش عسکری

دفع ایچون اعدایی فرمان ایلدی سلطانمز قویمشدر بز انك یولنه باش و جانمز
شان ایچون بزجه نه دولتدر دوکلمك قانمز قهرمان بر عسکرز عثمانلودر عنوانمز
شرق وغربدلرزه انداز اولدی صیت وشانمز

دین ودولت اغورینه اعدامزه‌اچدق سفر خانمانن ایلرز بر حمله‌ده زیر وزبر
رهنمامزدر لوای نصرت وفتح وظفر قهرمان بر عسکرز عثمانلودر عنوانمز
شرق وغربدلرزه انداز اولدی صیت وشانمز

بر زمان ایران وتوران اولدی هب پامالمز بر وقت المان مجار اولمشدی کندی مالمز
حاصل اولدی سایهٔ شاهانه‌ده امالمز قهرمان بر عسکرز عثمانلودر عنوانمز
شرق و غربدلرزه انداز اولدی صیت وشانمز

حق بزه صاحب قران بر پادشاه ایتدی‌عطا بر قیلی اغورنده بیك بیك جانمزاولسون‌فدا
هب اوشاهك فیض واحسانیله‌درکیمای ضیا قهرمان برعسکرز عثمانلودر عنوانمز
شرق و غربدلرزه انداز اولدی صیت وشانمز

فی ۱۰ ذی‌الحجه ۱۲۸۹

شرقیات

برای تشریف همایون از بحر سفید

بر زمان ای پادشاه جم صفات سوز هجرك دلده بولمشدی ثبات
عودتکله شمدی ایتدك التفات مقدمکله ویردك افاقه حیات
حسرتك ایله جهان نالان‌ایدی طوغریسی شایستهٔ احسان ایدی
سنسز عالم قالب بی جان ایدی مقدمکله ویردك افاقه حیات
عالم اولمشکن فراقکله ملول عز ایله بولدك ستانبوله وصول
صانکه بر روح ایلدی جسمه حلول مقدمکله ویردك افاقه حیات
حاصلی هجرکله ای شاه جهان قالمامشدی کیمسه‌ده تاب و توان
رؤیت دیدارك اولدی تازه جان مقدمکله ویردك افاقه حیات
ایتدی تشریف همایونك رجا هب ضیا کبی جهان ایدوب دعا
حمد لله اولدی مقبول خدا مقدمکله ویردك افاقه حیات

برای عزیمت همایونه بحر سفید در اظهار تحسر

اولدی الم ای شاه جهان خلقه رسیده سن عزم ایده‌لی بو سفر دور وبعیده
دریاکبی هر قطرهٔ اشك اولدی چکیده طاقتمی کلور حاصلی بو هجر مدیده
سن دولت ایله عزم ایده‌لی بحر سفیده
ایندردی فلك قاره‌لری چشم امیده

لطف ایله براز حالمزه ایله نکاهی قیل یمن قدومك ایله مسرور کاهی
هر شب فلکی قاره‌لدق ایلیوب آهی کوز یاشلریمز اغلدیور بحر سیاهی
سن دولت ایله عزم ایده‌لی بحر سفیده
ایندردی فلك قاره‌لری چشم امیده

عودت ایله تشریفکده ایله تکلم احسان قیلوب حالمزه ایله ترحم
هر کیجه قاره بغلدی هجرك ایله انجم دریای فراقك یتشور ایتدی تلاطم
سن دولت ایله عزم ایده‌لی بحر سفیده
ایندردی فلك قاره‌لری چشم امیده

کار ایتدی بزم جانمزه خنجر فرقت یاقدی یتشور جسممزی آتش حسرت
تشریفکه هب منتظرز ایله عنایت انصاف بیور غیری یتر قالمدی طاقت
سن دولت ایله عزم ایده‌لی بحر سفیده
ایندردی فلك قاره‌لری چشم امیده

تشریفك ایله عالمه بخش نعم ایله اسباب صفای وطربی منتظم ایله
رحم ایله کلوب باری ضیایه کرم ایله استانبولی یمن قدمکله ارم ایله
سن دولت ایله عزم ایده‌لی بحر سفیده
ایندردی فلك قاره‌لری چشم امیده

احسان همایونه تشکر معروضه شرقی

افتخارمدر بیلوب رب غنی یولکه ایتسم فدا جان وتنی
دائم ایتسون حشره‌دك مولاسنی پادشاهم ایلدك احیا بنی
بو نه نعمت ای ولی نعمتم اوله مقبولك دکرسز خدمتم
یوق ایکن بر ذره‌جه اهلیتم پادشاهم ایلدك احیا بنی
عمرم اولدقجه یتر دولت بکا طالعم یار اولدی قول اولدم سکا
ایده‌م بو نعمتك شکرین ادا پادشاهم ایلدك احیا بنی
صدمهٔ چرخ ایله ای شاه جهان مرده اولمشدی ضیای ناتوان
سایهٔ لطفکده بولدی تازه جان پادشاهم ایلدك احیا بنی

فی ۳ جمادی الاولی ۱۲۷۸

کسوهٔ جدیدهٔ عسکریه ایچون شرقی

ایتدك احیا عسکری باشدن باشه — پادشاهم دولتکله چوق یاشه
دشمنك کلسون باشی طاشدن طاشه — پادشاهم دولتکله چوق یاشه
کسوه کیدی بولدی عسکر شمدی شان — هربری اولدی مثال قهرمان
ایتمده بویله دعا خلق جهان — پادشاهم دولتکله چوق یاشه
پك یراشدی اکری صارق اکری فس — زمره ارباب عرفان دیدی بس
بوسوزی تکرار ایدرلر هر نفس — پادشاهم دولتکله چوق یاشه
طرز اسلام اوزره کیدردك لباس — دشمنك شمدنکرو ایتسون هراس
شکر ایدوب دیر عسکرکله جمله ناس — پادشاهم دولتکله چوق یاشه

فی ۱۵ رجب ۱۲۷۸

شرقیٔ صبا

ای صبا اسمه نکارم اویقوده — سودیکم چشم خمارم اویقوده
دیکه لطف ایت کلعذارم اویقوده — چین سحردر نازلی یارم اویقوده
برك کلزار اولمسون جنبش فروش — ایتمسون جوی روان جوش وخروش
پرزمان بلبل دخی اولسون خموش — چین سحردر نازلی یارم اویقوده
تارمار اولمش او زلف پرشکن — سرپلوب یاتمش اچلس پیرهن
برکومش دریا صانور جسمن کورن — چین سحردر نازلی یارم اویقوده
مست ایدی مجلسده باده شوقنه — سنده مانع اولمه شمدی ذوقنه
ای کوکل اه ایتمه الله عشقنه — چین سحردر نازلی یارم اویقوده

فی رجب ۱۲۷۶

شرقیٔ فرحناك

کل اونشدق صحبت میخانه‌یی — ایلیه احیا مشرب ندایی
محرم ایتمه مجلسه بیکانه‌یی — طولدر ای ساقی کتور پیمانه‌یی
نشئه یاب ایله دل دیوانه‌یی

فکر غم آرتق یتر حالم خراب — شیشه‌لرده یوقمی برقطره شراب
ایتمه عرم واری ایتمه اجتناب — طولدر ای ساقی کتور پیمانه‌یی
نشئه‌یاب ایله دل دیوانه‌یی

اویقوسزمی نشئه سندنمی ندن — یاندی اغوشمده اول سیمین بدن
یاره زحمت اولسون کل باری سن — طولدر ای ساقی کتور پیمانه‌یی
نشئه‌یاب ایله دل دیوانه‌یی

عقل واندیشه‌م خیالم قالمسون — حالمی فکره مجالم قالمسون
تا بو صورتله ملالم قالمسون — طولدر ای ساقی کتور پیمانه‌یی
نشئه یاب ایله دل دیوانه‌یی

فی صفر ۱۲۷۸

شرقی

الفتك اولدی میسر ای پری
بن سکا حسرت ایدم چوقدنبری
اشته شمدی سویلدم کلدی یری
بن سکا حسرت ایدم چوقدنبری
عقلمی الدی او سیمین کردنك
کیم اوماردی بویله احسانك سنك
عاقبت کچدی المیه دامنك
بن سکا حسرت ایدم چوقدنبری
کل صباح اولدی کل ای مخمور ناز
اتشم لطفکله تسکین ایت براز
بشقه وقته قالسون اول ناز و نیاز
بن سکا حسرت ایدم چوقدنبری
حسنکك اولدم کوکلدن مائلی
یاقدی هجرانك بتر جان ودلی
یاندی صبرم یاندی عمرم حاصلی
بن سکا حسرت ایدم چوقدنبری

فی سلخ ربیع الاخر ۱۲۷۸

حجاز کار

دور اوللدن سندن ای رشك ملك
قولکه کورسك نلر ایتدی فلك
بالو حالمدن نه حاجت سویلك
اشتیاقك جانمه کار ایتدی پك
مظهر لطفك اولورکن بر زمان
فرقتکله شمدی حال اولدی یمان
مرحبت قیل نازلی یارم الامان
اشتیاقك جانمه کار ایتدی پك
غنجه‌سك سن کل جمالك صولمسون
دوشمنك غمدن افاقت بولمسون
سودیکم سندن شکایت اولمسون
اشتیاقك جانمه کار ایتدی پك
حسنکك اولدی ضیا آواره‌سی
اولمه وار ایرلنك یوق چاره‌سی
کوکلك اولدی اوکولمز یاره‌سی
اشتیاقك جانمه کار ایتدی پك

شرقی

نیچون نالنده سین بویله
کوکل دردك ندر سویله
سنی بن استمم اویله
کوکل دردك ندر سویله
کیمك عشقیله نالانسین
کیمك هجریله سوزانسین
ندن بویله پریشانسین
کوکل دردك ندر سویله
ندر بو سنده کی حیرت
بوکا وار بر سبب البت
مراق اولدی بکا غایت
کوکل دردك ندر سویله
هو الندك بو کو نلرده
نه یل اسدی عجب سرده
دوا اولمزمی بو درده
کوکل دردك ندر سویله
چکلدك سیر کلشندن
قچارسین شمدیده بندن
اوصاندم غیری بن سندن
کوکل دردك ندر سویله

فی ۲۵ شوال ۱۲۸۲

شرقی

دوشندیکجه کلورافکاره حیرت — سکا ایلر ایکن عالم محبت
نه طالعدر بوای مهر صباحت — سنی سومك بکا اولدی قباحت
عجبدر سودیکم خلق زمانه — آرارلر لوم ایچون در بو بهانه
شراب ایچمك بنی ویردی لسانه — سنی سومك بکا اولدی قباحت
فراقکله چیقار افلاکه آهم — عجب یوقی مروت سنده ماهم
ندر بونده بنم جرمم کناهم — سنی سومك بکا اولدی قباحت
کوزلسین سن سکا افتادیم بن — نه جنحه صادر اولدی بشقه بندن
جهان خلق بنمله اولدی دشمن — سنی سومك بکا اولدی قباحت

فی ۳ ذی الحجه ۱۲۸۲

شرقی

کل جالنده او خاطر مشکناب — دلره ویرمکده در بیك پیچ وتاب
رشك ایدرسه وجهی واردر افتاب — حسنکه ویرمش تراشك بشقه تاب
صانکه قورتلش بولندن ماهتاب

ساده رونك کرچه خوشدر طلعتی — بشقه در اما خط آور لذتی
چشممك باققله طویمز حسرتی — حسنکه ویرمش تراشك بشقه تاب
صانکه قورتلش بولندن ماهتاب

پنبه کوشك زیر کا کلدن چیقار — غنچه کل سنبلدن اولسون آشکار
زائل اولمش کل یناغندن غبار — حسنکه ویرمش تراشك بشقه تاب
صانکه قورتلش بولندن ماهتاب

طاقتم یاندی کوروب رفتارکی — اوزمه انصاف ایت ضیای زارکی
قوقلیم برکره جك رخسارکی — حسنکه ویرمش تراشك بشقه تاب
صانکه قورتلش بولندن ماهتاب

فی ۲۸ ذی الحجه ۱۲۸۲

اماسیه دن عودتله ذات شاهانه کورلدکده تشکراً سویلنان شرقیدر

دردکله کورسك نه حاله کیردم — واریمی جانمی یولکه ویردم
ییلارجه وصلك اوزلدم طوردم — دنیا کوزیله بن سنی کوردم
عمرمده بو کون مراده ایردم

اوچ ییل جهانه باقدم اصلا — هجرکله زندان اولمشدی دنیا
اولسمده ارتق غم یمز زیرا — دنیا کوزیله بن سنی کوردم
عمرمده بو کون مراده ایردم

جان وجهاندن مأیوس اولورکن — روّیاده کاهی وجهك کورورکن
محشره قالدی حسرت صانورکن — دنیا کوزیله بن سنی کوردم
عمرمده بو کون مراده ایردم

شانکله سنك دنیالر طولسون سبب اولنلر او قدن بولسون
بیك کره حقه شکرلر اولسون دنیا کوزیله بن سنی نکوردم
عمرمده بو کون مراده ایردم

شرقی

تدرای نور دیدەم سویله حالك نیچون بویله صراردی کل جمالك
سنك البته واردر بر ملالك نیچون بویله صراردی کل جمالك
عجب کندك کبی بر ورد آله کوکل ویردکدەمی دوشدك بو حاله
ندن نازك تنك دوندی خلاله نیچون بویله صراردی کل جمالك
سبب نه منحرف کوردم مزاجك طبیبه اولمسون هیچ احتیاجك
اکر جان ایسه بکندر علاجك نیچون بویله صراردی کل جمالك
سزامی صاغ کزرکن بویله کندم اوزلسون دلشکارم دلپسندم
امان ای عمرمك واری افندم نیچون بویله صراردی کل جمالك

شرقی

کیملرك غمخانەسن رخشنده سین قنغی ویران دلره تا بندەسین
حسرت افروز دل افکندەسین قندەسین ای نور دیدەم قندەسین
اشته اوچ کوندر بو کونله انتظار کیم خیالك چشم حسرتده اوچار
قان دوکر هجرك ایله بو چشم زار قندەسین ای نور دیدەم قندەسین
طورمدك عهدکده ایتم اشتباه بر دل پرخونی قیلدك جایکاه
کوزلرم یولارده قالدی آه آه قندەسین ای نور دیدەم قندەسین
غمزەکك باشیچون ای رشك ملك عاشقه لایقمیدر جور ایلك
قان رواندن دیدەلردن صبحه دك قندەسین ای نور دیدەم قندەسین

شرقی

عاشقلری اینادیرن یلان وعدە ایله قاندیرر
بو خوی سنی اوتاندیدر چوق ناز عاشق اوصاندیرر
ندر سندن بو چکدیکم اسیرکسم ویر پنجکم
بطز میسن آ سودیکم چوق ناز عاشق اوصاندیرر
منانکك دوکەسین چوز سیم تنك کورسون بوکوز
اسکیدر سویلنور بوسوز چوق ناز عاشق اوصاندیرر

شرقی

دکلیوب اوصافکی ای ماهرو کیرلی عاشقدم سکا چوقدن برو
ایلم اغیاره ارتق سرفرو سن بنمسین بن سنك شمدنکرو
کندمی ایتمك مقررکن تلف سن وصالکله بکا ویردك شرف

حاصلی جان وجهان اهب برطرف — سن بنمسین بن سنك شمدنكرو
التفات ویردی بكا تازه حیات — سودیكم عهدكده سنده قیل ثبات
قیل وقاله ایتمه اصلا التفات — سن بنمسین بن سنك شمدنكرو
چونكه سن ایتدك ضیایه اعتبار — كتدی دستندن انكده اختیار
عهدم اولسون سومیم بر بشقه یار — سن بنمسین بن سنك شمدنكرو

صبحدمدر تابكی بو احتجاب — مست نازم غیری الویرمزمی خواب
مهر حسنك ایایوب كشف نقاب — شبنم خورشیده ویرسون انجذاب

آج یوزكدن زلكی كتسون حجاب
سودیكم یا طوغ یا طوغسون افتاب

وقت تنویر جهاندر شمدیجك — مهره جا خاورستاندر شمدیجك
یعنی وقت افتخاندر شمدیجك — عرض دیداره زماندر شمدیجك

آج یوزكدن زلفكی كتسون حجاب
سودیكم یا طوغ یا طوغسون آفتاب

طوتدی آفاق فروغ شهرتك — ماهی محجوب ایلدی ماهیتك
ویردی خورشیده تردد طلعتك — عالمی اوزمكمی یوقسه نیتك

آج یوزكدن زلفكی كتسون حجاب
سودیكم یا طوغ یا طوغسون آفتاب

تیره بختان غمك ای كلعذار — اولدیلر شب تا سحر انجم شمار
آرتق الویرمزمی درد انتظار — پك رجا ایلر ضیای بیقرار

آج یوزكدن زلفكی كتسون حجاب
سودیكم یا طوغ یا طوغسون آفتاب

ای شاه اقلیم وفا — هجركله حالم پك فنا
هب بنده‌در جرم وخطا — ایتدم قپوكده التجا

الله ایچون رحم ایت بكا
بن عاشقم عاشق سكا

دوشدم دیار غربته — یاتدم فراش حسرته
یوق صبرم ارتق فرقته — دكز ایسدمده شفقته

ایضاً

كورسه جمالك كوزلرم — سورسم ایزینه یوزلرم
عفوایت پریشان سوزلرم — اونبر ییل اولدی اوزلرم

ایضاً

بر کره ای نور بصر آینه یه ایله نظر
ممکنمی صبر ایتمك بشر یاندی ارتق ضیا یتر

ایضاً

سوزناك عارف بك

جور ایتمه بکا بویله جرم نه ایسه سویله
لازمسه جزا ایله جرم نه ایسه سویله
عشقکله کوکل طولسون بو وضعه سبب نولسون
اوز باشك ایچون اولسون

ایضاً

سن یان جیندهلی جانا زنداندر بکا دنیا
عفو ایتمه کوجن اما

ایضاً

بن عاشقکم عاشق چوره دکلم لایق
با الله بکا ده یازق

ایضاً

شرقی

بزم صفا قورلسون کوکلك فرحله طولسون
عیدك مبارك اولسون شوکتلو پادشاهم
سن شاه جهانیا نسین
عالملره سلطانسین
هب بنده فرمانکدر
مستغرق احسانکدر
تدبیرك ایله دولت بولمقده عزو رفعت
سایهکده خلق راحت شوکتلو پادشاهم

ایضاً

ای شاه عالم ارا دنیا سنکله دنیا
ایتدك جهانی احیا شوکتلو پادشاهم

ایضاً

جود و سخا سنکدر لطف و عطا سنکدر
قولك ضیا سنکدر شوکتلو پادشاهم

ایضاً

الغاز

اول نه مرغ خوش نفسکیم بیوجود هر یرده پرواز ایدوب بیلز حدود
جنتمی یوقدر واردر اما خانهسی یعنی بر سنکین محلدر لانهسی
ایکی دوزندن ایدر اکه ولوج بر قپودن ایلر ایلرسه خروج

كندوسی شوب عناصرن بری بلکه اندن بر وجودك مظهری
بر همادر كاه اولور دولتر سان جای ویرانی ایدر رشك جنان
بوم دیرسمده سزا كیم اول عقاب كاه چوق معموره‌یی ایلر خراب
زخم منقاری الی یوم القیام اوله‌مز مرهم پذیر التیام
لانه‌سندن بولسه بر دم انفصال یو قدر ارجاعنده قطعا احتمال
اوله‌مز عالمده انسز بزم خاص ایلمش هر بزمه كسب اختصاص
محرمانه هر یره ایلر دخول استسه هر قالبه ایلر حلول
اولدیغیچون مبدأ كون شئون آشیانندن كچر اهل بطون

بو لغز علن بیلن اهل ادب
اولور عالمده ضیا وش بستدلب

لغز عربی

انی ربت فی اسم له خمسة اركان وكلهم مقتبسة من الطبقات الست المعتبرة ولكل واحد منها خمسة افراد معينة عدا السادس ركنه الاول فی اخره الطبقة الاولی وثانيه فی اخر الثانيه وثالثة ثالثه فی السادسة ورابعه ثالثة فی الثانية وخامسه ثانية السادسة فی السكون والثالثة فی الاولی عند الوصل الاول مع الثانی منه اسم لجنس من العوامل اوهو حرفة لمن ليس له حظ من الاعراب فی الحا فل والثانی مع الثالث بلدة اها ليها منسوبة بالسر والثالث بالرابع جارحة مؤثرة عند لزومها وهی مؤنث علی صورة المذكر كأنها الخنثی والرابع مع الخامس عقد من العقود عند تجرده كما هو المشهود وان انضم الاول بالثانی والثالث يحصل فعل من الافعال المعتلة والثانی مع الثالث والرابع شعبة الجبل وحروفه الاربعة دون الاخير تدل علی القضيب الصغير وهو بسيط ومركب باعتبار الجوهرية والعرضية ومربع وقد يثلب ويثنی حين ينطوی وهو كالهيونی لريب المنون بل هو جوهر متحيز للشئون وفی اصله صحيح وسالم من انواع العلل وان يری علی صورة العليل وبالنظر الی لفظه مؤنث منصرف وبسيطة تنقسم طولاً لاعرضاً ولا عمقاً وهی ارض عليها حدائق غلباء فيهن الاوراق والازهار وقد توجد الثمار وكميتها كانهن خدودة بالخطوط الفاصلة ولهن اربعة اوجه ولكل منها ثلثة وجوه ولها خصايص منها ان تنزيل غموم الروح باشاعة الوقوع ومنها ان تعلم علوم الغريبة وان تعرف نقل انها عالمة مخبرة عن المعانی الموحشة والمستأفة الا انها علی مذهب الدورية واصلها واحدة تنشعب منها الامثال التی يضر بونها عند الاستعمال ويجد ونها الاوليا قرباً وبعداً وهی معجمة فيها ثلث علايم او خمس لها بالاعتبار وتدل دون معناها المشهور علی بقية الاموال وعرض انخيل سواء كان رطباً اويابساً منشأها انسان ليس مثلنا وله اسم مركب من خمسة احرف الحرفان الاولان منه يطابقان بحرفی اسمها الاول لفظاً وعدداً الاانه اعجمی وهی ليست كذا والثلثة الباقية منه تدل علی الابرص عند نا عن هی الاثمرة تشهد فی سنه ثمان واربعين مرأت ولكل مرة فيها لذة اخری للاولياء

ناظم اماسیه متصرفی ایکن علت ناصور ایله بر کشته حال اولمغه سیواسده پوست نشین ارشاد اولان مور علی بابا طرفندن وارد اولان نامه تقریبی ایله علت مذکوره کسب خفت وزوال ایتمکله یازیلان جوابنامه‌در:

نامه

بنم ای نور چشم افتخارم — مدد کارم انیس غمکسارم
سرور خاطرم شوق درونم — فرحبخش دل زار اوزبونم
سپهر فیض وعشقك افتابی — کمالات الهینك کتابی
فروغ ذاته مظهر در جمالك — کمالات خداوندد کمالك
اوتاندرسك نوله حسنکله ماهی — عیان وجهکده انوار الهی
حریم بارکاه قرب حقسین — سکا مرد خدا دینسه احقسین
دکل مرد خدا بلکه خداسین — که اسرار خدایه اشناسین
بیاورسین ای طبیب مهربانم — نلر چکدی بو جسم نا توانم
عزیزم همنشینم اولدی ذات — جوانلقده بنی پیر ایتدی علت
مرض صحتدن ایتدی شویله تبعید — اطبادن دوادن کسدم امید
دکلدم مقتدر بر التفاته — باقردم دوربین ایله حیاته
وجودم ضعف ایله دوندی خلاله — ایشم قالدی جناب لایزاله
فغان وزار ایدی هر روزکارم — بو حال اوزره کچردی روزکارم
عنایتنامه کز کیم واصل اولدی — کوکلده بیك مسرت حاصل اولدی
دخی اچزدن اول اول کتابی — بو رسمه ایلدم اکا خطابی
دیدم ای نسخهٔ تحقیق وعرفان — نوید یار وتعویذ دل وجان
سن اول جانانك ایتدك دستی بوس — همان بن قالدم انجق زار ومأیوس
حسدای نامهٔ فرخنده طالع — سکا اولدی نکاه یار واقع
دیوب بو نظمی هم کوزیاشی صاچدم — بر از فکر ایتدم اخر مهرین اچدم
نه کوردم بر کتاب پر معانی — لسان الغیبدر هر بر بیانی
صفوف واردات اولمش سطوری — مزایاسی ایدر واله شعوری
جلی هر نکته‌سنده بیك حقایق — عیان هر جمله‌سنده بیك دقایق
زبانی عالم عرفان زبانی — بیانی فیض ربانی بیانی
یازلمش بر نیجه بحث حقیقت — که هر حرفی دکر بیك کره دقت
باقوب اول نسخه‌یه تکرار تکرار — تسلی بولدی هرلحظه دل زار
نکاه ایتدکجه بن نقش کتابه — مدار خفت اولدی اضطرابه

وجود ناتوانه کلدی قدرت — کورندی وجهۀ آثار صحت
تغیر کلدی صحتله مزاجه — مدارا قالمدی طبه علاجه
سرور و بهجتم کلمز بیانه — یکیدن کلشم کویا جهانه
بونك شکرنده عجزم کرچه ظاهر — ایشم انجق خلوص اوزره دعادر
وجودك کورمیه حاجت علاجه — طبیب اول اهل درد واحتیاجه
صفا اوزره کچه عمر وزمانك
بوله فیض مؤبد خاندانك

فی ۲۵ جمادی الاولی ۱۲۸۱

بنه شیخ مشارالیهه اماسیه‌دن یازلمش اولان دیکر جوابنامه‌در

ای نور علی ونور عالی — مجموعۀ جملۀ معالی
حلال دقایق حقایق — کشاف حقایق دقایق
مشعل کش شاهراه تحقیق — پاداش طریق خضر توفیق
دانای بواطن و ظواهر — دریای محیط عالمه سر
مرآت جهانمای عرفان — خورشید سپهر فیض واحسان
سجاده نشین فیض وارشاد — فرد الفرد کروه افراد
ای مرشد کامل الهی — یوق فضل وکمالکه تناهی
درد دله نسخۀ شفاسین — عالمده بر آیت خداسین
بر نامۀ دلنوازك الدم — اخبار حیاتسازك آلدم
مفهومی وفا مألی احسان — مضمونی کرم مفادی عرفان
هر حرفه مزیل چرك الام — هر لفظی دلیل شوق وآرام
اول شوق ایله دل جهانه صیغمز — دلشادلغم بیانه صیغمز
کیفیت معنیٔ مشاهد — ویردی دل زاره ذوق بیحد
حقا که غریبدر بو رؤیا — انجامنی ایده خیر مولی
رائی مرئی مرائی بر در — رؤیت اما عجیب سر در
بو بحثده کرچه قول چوقدر — تحقیقنه احتمال یوقدر
توحیده چونکه غایت اولمز — بر دائره‌ده نهایت اولمز
منع ایلیه‌جکدی کوردم اشغال — یازدم بو بر ایکی سطری درحال
ای حسرتی بغرمی ایدن خون — تقصیرمی ایله عفوه مقرون
قیل منکری فیضك ایله اسکات
اول مظهر جملۀ کمالات

فی غره ذی‌القعده ۱۲۸۱

ترجیع بند

بو کارکاه صنع عجب درمیانه در — هر نقشی بر کتاب لدندن نشانه‌در

کردون بر اسباب فلاکتمدار در — کویا ایچنده آدم آواره دا نه‌در
مانند دیو پچه‌لرین التقام ایدر — کهنه رباط دهر عجب اشیا نه‌در
تحقیق اولنسه نقش تماثیل کائنات — یا خواب ویا خیال و یاخود برفسانه در
منجر اولور امور جهان بر نهایته — صیفك شتایه میلی بهارك خزانه در
کسب یقینه ادم ایچون یوقدر احتمال — هر اعتقاد عقله کوره غائبانه در
یارب ندر بو کشمکش درد احتیاج — انسانك احتیاجی که بر لقمه نانه‌در
یوقدر سپر بو قبهٔ فیروزه فالده — ذرات جمله تیر قضایه نشانه در
اصل مراد حکم ازل بولمه‌در وجود — ظاهرده کی صواب وخطا هپ بهانه در
بر فاعلك مأثر یدر جمله حادثات — نه اقتضای چرخ و نه حکم زمانه در

سبحان من تحیر فی صنعه العقول
سبحان من بقدرته یعجز الفحول

اجرام بی نهایه ایله پردر اسمان — نسبت اولنسه ذره دکلدر بو خاکدان
بیك شمس تابدار وهزاران مه منیر — یوز بیك ثوابت ونیجه سیارهٔ عیان
هر شمس ایدر توابع مخصوصه‌سیله سیر — هر تابعه توابع اخری ایدر قران
هر شمس ایدر لواحقنه نشر فیض خاص — هر لاحقك طبیعتی امثالنه نهان
هر جمله مرکزنده ایدر سیر بی وقوف — هر قطعه محورنده بولور فیض جاودان
هر جملهٔ وسیعه‌ده مبسوط بیك وجود — هر قطعهٔ فسیحه‌ده مشهود بیك جهان
هر بر وجودمصدر اولور بیك‌وجودایچون — هر بر جهان هزار جهاندن ویرر نشان
هر ذره ده طریقهٔ مخصوصه اوزرره‌فیض — هر جسمده طبیعت مخصوصه اوزره جان
هر عالمك سنین و تواریخی مختلف — هر بر زمینده بشقه حساب‌اوزره‌در زمان
پیوسته در سواحلی کرداب حیرته — بر بحر درکه حاصلی بو بحر بیکران

سبحان من تحیر فی صنعه العقول
سبحان من بقدرته یعجز الفحول

بر ذره‌درکه ذرهٔ نامتنهای خاك — بر ذره خارجه ایده‌مز اندن انفکاك
لبی لهیب نار ایله بر کوی آتشین — قشری مجاریٔ یم ونهر ایله چاکچاك
نسبتله‌قشری حجمنه اول لب آتشك — شول قبه‌درکه فرش اولنه انده برکتاك
بو قشردرکه جملهٔ حیوانه روزوشب — احضار رزق وتوشه ایچون‌ایلر انهماك
کاهی تنفس ایلیجك اژدر زمین — کوه شرر فشانلر ایدر ارضی لرزه ناك
اول ذرهٔ جسیمه بی فانوس شمع وار — اولمش محیط توده بتوده نسیم پاك
کیم روز وشب او سفرهٔ عالمشمولدن — هر نفس رزقن المده بر وجه اشتراك
بو نقطه‌در یمین وشمالی بیان ایدن — ایلر جهاته عقل بو مرکزدن انسلاك
ذرات کون بونده بولور نشوهٔ حیات — افراد خلق بونده چکر جرعهٔ هلاك

خسبیدهٔ فراش اماندر نفوس هپ — بر طوپ شعلهٔ ناکده بی قید وهم وباك

سبحان من تحیر فی صنعه العقول
سبحان من بقدرته یعجز الفحول

دندان شیره لقمه اولور اهوان زار — بر کوسفندی طعمه قیلر کرك جانشکار
بی جرم ایکن غدای عناکب اولور مکس — معصوم ایکن کبوتری شاهین ایدر شکار
عاجز ایکن عقابه کرفتار اولور کشف — غوك ضعیفی قوت ایدینور بی وسیله مار
بی جنحه ماکیان بچه یی چاك ایدر زغن — بی سابقه دو پاره ایدر موشی موشخوار
کنجشك زاری باشهٔ پران هلال ایدر — ایلر تذروی پنجهٔ غدرنده بازخوار
مار زمینه لقمه اولور مرغ تیز پر — مرغ هوایه طعمه اولور ماهیٔ بحار
غواص حرص کوهر ایدر لقمهٔ نهنك — کبکی امید دانه ایدر تلدیه شکار
دردانهٔ درونی ایچون چاك اولور صدف — اوازیدر قفسده ایدن بلبلی نزار
بید سترك هلاکنه خایه اولور سبب — قتل سمور زاره اولور پوستی مدار
غالب زبونی قاعده در ایلك تلف — پرده هواده بحرده جاری بو کیرودار

سبحان من تحیر فی صنعه العقول
سبحان من بقدرته یعجز الفحول

که افتاب وکاه کواکب کهی جماد — اولدی اله معتقد زمرهٔ عباد
که عجل وکاه اتش ویزدان و اهرمن — که نور وظلمت اولدی قضایای اعتقاد
عقل وجمال وعشق اله اولدی بر زمان — بتلرله طولدی بر نیجه ییل جملهٔ بلاد
انجام ایردی نوبت توحید ذات حق — کلدی ظهوره بونده ده بیك فتنه بیك فساد
که عین وکاه غیر صانوب خلق وخالق — که جمعه کاه فرقه عقول ایتدی اعتماد
اولدی هزار ذات دینوب که صفاته عین — بر اصلده کهی نیجه اصل ایتدی اتحاد
هر شخص نفس عنصرینه نسبت ایلیوب — عقلنجه بر اله مشخص ایدر مراد
یکدیکره نه رتبه مخالفسه شخص وعقل — عالمده اولقدر متخالفدر اعتقاد
حکمت بو درکه اخرینه خصم اولور بیلوب — هر قوم کندی مسلکنی منهج سداد
اما بو اختلاف ایله مقصودی جملدنك — بر خالقه خلوص ایله ایتمکدر انقیاد

سبحان من تحیر فی صنعه العقول
سبحان من بقدرته یعجز الفحول

کللر کولر فغانله کچر عمر عندلیب — بیمار اختصارده اجرت دیلر طبیب
مانند لاشه نعش توانکر ذلیل وخوار — کرکس مثال وارث وغسال ناشکیب
بالین تازه خواجهٔ شهر ایلر اتکا — خاك مذلت اوزره یا توراج برغریب
پرتو فروز بزم طرب شمع خنده ریز — پروانهٔ شکسته پر افتادهٔ لهیب
ثوم وبصل چونرکس ولاله کشاده لب — محبوس کنج محفظهٔ تنکناده طیب
پستر نواز عز وصفا احمق خسیس — کلخن نشین ذل وهوان عاقل حسیب

که دولت جهاندن ایدر جهل بهره یاب — که نعمهٔ عشادن ایدر عقل بی نصیب
مقبول بزم صحبت اولور مفسد لئیم — منفور طبع عالم اولور ناصح مصیب
کاهی محقر جهلا شاعر بلیغ — کاهی مسخر حمقا فاضل ادیب
بز عاجزك معیشتی نقصان پذیر اولور — بر ظالمك انوری ایدر کسب فرو زیب

سبحان من تحیر فی صنعه العقول
سبحان من بقدرته یعجز الفحول

یارب ندر بو دهرده هر مرد ذو فنون — اولمش بلای عقل ایله ارامدن مصون
یارب نیچون بو عرصه ده هر شخص عارفك — مقدار فضلنه کوره دردی اولور فزون
هر قنغی سویه عطف نکاه ایتسه بی حضور — هر قنغی شیئه صرف خیال ایتسه عقلی دون
بکنمیدر حقیقت اشیایی وزن ودرك — میزان عقله درهم تعدیل ایکن ظنون
کنجیدهٔ بصیرت اولورمی بو عجز ایله — حیثیت حوادث و کیفیت شئون
کویا که بونجه محنت وغم ازکلوب اولور — برده تحکم جهلا ایله بغری خون
بیلمم که مقتضای نظام جهانمیدر — دائم جهانده جاهل اولور مسعدت نمون
جاری جهان جهان اوله لیدر بو قاعده — بر احمق دنیه اولور اهل دل زبون
نادان فراز عز وسعادتده سر فراز — دانا حضیض عجز ومذلتده سرنکون
نادانی کامپرور ایدر طالع بلند — اهل کمالی سائل ایدر بخت واژکون

سبحان من تحیر فی صنعه العقول
سبحان من بقدرته یعجزا الفحول

دوشدی جدا نعیم صفادن ابو البشر — اولدی خلیله تجربه که کردن پسر
یعقوبی قیلدی فرقت فرزند اشکبار — اولدی جناب یوسفه چاه بلا مقر
ایوبی علت بدن ایکلتدی زار زار — منشاره ایلدی ذکریا فدای سر
باشی کسلدی غدر ایله یحیای مرسلك — دوشدی هزار محنه عیسیٰ بی پدر
طائفده نعلی لعله دونوب اولدی هم شکست — یوم احدده درهٔ ناب پیامبر
طاش باغلدی مجاعه ایله بطن پاکنه — دنیایه رغبت ایلدی سید البشر
تأثیر سمله ایلدی صدیق ارتحال — اولدی شهید تیغ قضا عاقبت عمر
انجام ایردی جامع قرآن شهادته — اخر جناب حیدره ده ایتدی تیغ اثر
مسموماً ایتدی ذات حسن عدنه انتقال — مظلوماً اولدی شاه شهیدان بریده سر
هر کیمده عشق غالب ایسه قرب حضرته — اولدکلوانده دردو بلادرد و بلادرفزونتر

سبحان من تحیر فی صنعه العقول
سبحان من بقدرته یعجز الفحول

کیمدر بو عجزی خاص قیلان نوع ادمه — کیمدر یو نوعی اشرف ایدن جمله عالمه
شیطان ونفسی کیمدر ایدن الت شرور — کیمدر قویان زبون هوایی جهنمه
منصوری کیم دوشردی انا الحق دیارینه — کیم ویردی حکم قتلی ایچون شرع اکرمه

کیمدر شرابی حرمت ایله تلخکام ایدن — اعمال جام وباده‌یی کیم اوکردن جمه
کیمدر یهودی منکر اعجاز حق ایدن — کیمدر مسیحی نفح قیلان ذات مریمه
کیمدر ویرن جسارت شر وفضاحتی — سفیانه جعده‌یه شمره ابن ملجمه
کیمدر نصیر طوسی هلاکویه سوق‌ایدن — مستعصمی کیم ایتدی قرین ابن علقمه
کیمدر ویرن علیله تداوی‌یه احتیاج — کیمدر قویان مزیت اصلاحی مرهمه
زنبور کیمدن ایلدی تحصیل هندسه — بابلاره کیم ایلدی تعلیم زمزمه
کیمدر بو کارکاهه چکن پردهٔ خفا — کیمدر ویرن تصور تفتیش ادمه

سبحان من تحیر فی صنعه العقول
سبحان من بقدرته یعجز الفحول

ایتمش کیمیسی راحتن اقبال ایچون فدا — اولمش کیمی بلیهٔ ادباره مبتلا
اولمش کیمی توانکر دوران ایکن ذلیل — اولمش کیمینه دولتی سرمایهٔ عنا
طوپلر کیمیسی‌وارث وحادث ایچون نقود — ایلر کیمیسی ثروت ایچون عمرینی هبا
دوشمش کیمی تجسس کبریت احمره — اولمش کیمینه موجب افلاس کیمیا
ایتمش کیمی حریص قتال ارزوی شان — قتلش طمع کیمیسنی جاندادهٔ وغا
اولمش کیمی مسخر افسون چشم یار — اولمش کیمی مقید کیسوی دلربا
ایتمش هوای لاله کیمن داغدار غم — اولمش کیمینه درد کل و یاسمن بلا
تفریق ایچون کیمیسی‌اوقور رقیهٔ فسون — تسحیر ایچون کیمیسی یازار نسخهٔ دعا
اولمش کیمی صفا ایله رند پیاله کش — اولمش کیمیسی حرص ایله افتادهٔ ریا
ایتمش خلاصه برامل خاص بی لزوم — هر شخص حری قید اسارتله مبتلا

سبحان من تحیر فی صنعه العقول
سبحان من بقدرته یعجز الفحول

مظلومه ظالم ایلر ایکن ظلم وغدر وآل — کارنده آثم اولدیغنی ایلز خیال
اموال خلق سارق الوب سارقم دیمز — قاتل و بال قتله دخی ویرمز احتمال
بر وجه حق بیان ایدر البته فعانه — هر قنغیسندن ایلر ایسك ایروجه‌سؤال
بر مملکتده صلب اولنور قاطع طریق — بر پرده موجب‌شرف‌وفخر اولور بوحال
بربلده‌ده حجاب زنان عیب اولور ینه — بر شهرده بوحالت اولور باعث جمال
مشرب اولورشرابی‌ایچوب‌حرمتن‌بیاور — مذهب اولور حقوق عبادی کوررحلال
بر عاقل مسلم الاطواره محرم اول — مشوار وطورینی نظر اعتباره آل
سیر ایت ندکلو وضع غریبی ایدر ظهور — کیم هر بری جنونه اولوربشقه‌بشقه‌دال
وابسته‌در خیالنه افعالی هرکسك — کیمسه امورینه ایده‌مز نسبت حلال
عقل وجنونی باطل وحق بیان ایچون — بوقدر جهانده حیف که میزان اعتدال

سبحان من تحیر فی صنعه العقول
سبحان من بقدرته یعجز الفحول

ایلر صباح شامی ولیلی نهار ایدر — صیفی قیلر شتا وخزانی بهار ایدر
نزع حیات حی ایدر امواته جان ویرر — ایلر غباری ادم وجسمی غبار ایدر
جسم خلیله ناری ایدر نور قدرتی — نوری کلیمه حکمتی همرنك نار ایدر
لیلیٔ حسنی چشمنه شیرین کوستروب — فرهادی درد عشق ایله مجنون وزار ایدر
دملرجه بر طمعلهٔ قیلر قلبی بی حضور — ییللرجه بر امله دلی بیقرار ایدر
برملکی بر حریص ستمکار ایچون ییقر — بر قومی برمنافق ایله تار مار ایدر
برجسمی عز ونازایله صد سال بسلیوب — انجام کار پنجهٔ مرکه شکار ایدر
یوز ییلده بروجودی قیلوب کنج معرفت — اخر یرین نشیمن خاك مزار ایدر
عارف اودرکه معترف عجز اولوب ضیا — بو حادثات جاریه‌دن اعتبار ایدر
ملکنده حق تصرف ایدر کیف مایشاء — استرسه کونی یوق ایدر استرسه وار ایدر
سبحان من تحیر فی صنعه العقول
سبحان من بقدرته یعجز الفحول

فی محرم ١٢٧٦

دیکر

عالم خیالخانهٔ حکمت فشانه در — کون ووساد شیوهٔ حکم زمانه‌در
هستی ونیستیٔ جهان هب بهانه‌در — مجموعهٔ دوکون سر اسر فسانه‌در
بو کارکاه صنع عجب در سخانه‌در
هر نقش برکتاب لدندن نشانه‌در
قونمش بوچارسویه بر آینهٔ حیات — صورتور اولمش آنده تماثیل کائنات
طوتمش جهانی پرتو مشکوة وجدذات — جوهر قدیم ورنك تصاویر بی ثبات
بو کار کاه صنع عجب درسخانه در
هر نقش بر کتاب لدندن نشانه‌در
ایتمش وجود مختلفات ایله امتزاج — هر صورتی قبول ایدر آینهٔ مزاج
علت علاجه لازمه‌در علته علاج — هر شیده اشکار مسلسل بو احتیاج
بو کار کاه صنع عجب درسخانه‌در
هر نقش بر کتاب لدندن نشانه‌در
دورانکه صد هزار جمی ایلیوب زبون — قیلمش نیجه پیالهٔ سرشاری سرنکون
اولور ینه بو بزمه عجب ارزو فزدن — بوندن زیاده عقله کوره اوله‌مز جنون
بو کار کاه صنع عجب درسخانه‌در
هر نقش بر کتاب لدندن نشانه‌در
میزان حقده بو دخی بر اوزکه معدلت — منفور اولور هنرور وجهال ملتفت
مغلوب زمرهٔ جهلا اهل معرفت — پامال‌در کمال وهنر خار وخس صفت
بو کار کاه صنع عجب درسخانه‌در
هر نقش بر کتاب لدندن نشانه‌در

سعی ایله کشفه مقنعهٔ دار مبهمی — اکله ندر ضمیرهٔ اجزای عالمی
ادراك ایله جوهر نفس مقدمی — فهم ایت مآل نسخهٔ کبرای ادمی
بو کارگاه صنع عجب درسخانه‌در
هر نقش بر کتاب لدنن نشانه‌در

اثار ظاهر اولمده‌در کرچه نیك وبد — بردر باقلسه چشم حقیقتله کالبد
اولسه فزون نه مرتبه تعداد ده عدد — هر بر عدده ینه جلی معنیٔ احد
بو کارگاه صنع عجب درسخانه‌در
هر نقش بر کتاب لدنن نشانه‌در

که جنك وکاه صلح وکهی حب وکه نفاق — که فرق واختلاف وکهی جمع واتفاق
ادبار ایچون تأسف واقباله اشتیاق — بر عمر یکدوروزه ایچون جمله بومشاق
بو کارگاه صنع عجب درسخانه‌در
هر نقش بر کتاب لدنن نشانه‌در

سطح زمین وکنکرهٔ اسمان ندر — فصل وبهار وصیف وشتا وخزان ندر
اثار دلشکاریٔ هر نوع جوان ندر — شوق شراب وسوزش ونای وکمان ندر
بو کارگاه صنع عجب درسخانه‌در
هر نقش بر کتاب لدنن نشانه‌در

بر مقتضای شیوهٔ احکام روزکار — هر نوع وجنس بر جریان اوزره بیقرار
مبداء ضیا عیان ومعاد ایسه اشکار — یوقدر دریغ کلده کیتمکده اختیار
بو کارگاه صنع عجب درسخانه‌در
هر نقش بر کتاب لدنن نشانه‌در

فی صفر ١٢٧٢

ف کوکلم شکنج زلف سیه کاره‌دوشمسون — کافر مثالی حلقهٔ زناره دوشمسون س
ض زنهار اواهوی حرمی صیدایچون کوکل — دشت بلاده نیجهٔ آزاره دوشمسون ف
س دوشسون بلای کاکوکلنه تك اسیر عشق — غمزه‌ك کبی برافت مکاره دوشمسون ض
ف مانند قیس لیلیٔ زلفك کورم سندن — مجنون اولوب نه حالله کهسار دوشمسون س
ض پیمانه عکس لعل لبن کورمسون صاقین — ساق او ماه خانهٔ حماره دوشمسون ف
س بن عاشقم او غنجه فده همچو عندلب — انصافه کلکه نیجهٔ کوکل زاره دوشمسون ض
ف سودی اوماهی مردم چشمم کبی کوکل — انوار حسنی دیدهٔ اغیاره دوشمسون س
ض دوشسون دوشنلر عشقنه اول نور سیده‌نك — کوکلم همان او طفل زیانکاره دوشمسون ف
کوردی سپنج زاره فطینه غطاسنی
غیری نصل ضیا درخکاره دوشمسون

صولك

Ziyā Paşa, 'Abdülḥamīd

Terci'-band

ترجیع بند

بو کارگاه صنع عجب در سخانه‌در — هر نقشی بر کتاب لدنن نشانه‌در
کردون بر آسیاب فلاکتمداردر — کو یا ایچنده آدم آواره دانه‌در
مانند دیو بچه‌لرین التقام ایدر — کهنه رباط دهر عجب آشیانه‌در
تحقیق اولنسه نقش تماثیل کائنات — یاخواب ویا خیال ویاخود برفسانه‌در
منجر اولور امور جهان بر نهایته — صیفك شتایه میلی بهارك خزانه‌در
کسب یقینه آدم ایچون یوقدر احتمال — هر اعتقاد عقله کوره غائبانه‌در
یارب ندر بو کشمکش درد احتیاج — انسانك احتیاجی که برلقمه نانه‌در
یوقدر سپر بو قبهٔ فیروزه فامده — ذرات جمله تیر قضایه نشانه‌در
اصل مراد حکم ازل بوله‌در وجود — ظاهرده‌کی صواب وخطا هپ بهانه‌در
بر فاعلك مأثریدر جمله حادثات — نه اقتضای چرخ ونه حکم زمانه‌در

(سبحان من تحیر فی صنعه العقول)
(سبحان من بقدرته یعجز الفحول)

اجرام بی نهایه ایله پردر آسمان — نسبت اولنسه ذره دکلدر بوخاکدان
بیك شمس تابدار وهزاران مه منیر — یوز بیك ثوابت ونیجه سیارهٔ عیان
هرشمس ایدر توابع مخصوصه‌سیله سیر — هر تابعه توابع اخری ایدر قران
هرشمس ایدر لواحقنه نشرفیض خاص — هر لاحقك طبیعتی امثاله نهان
هر جمله مرکزنده ایدر سیر بی‌وقوف — هر قطعه محورنده بولور فیض جاودان
هر جملهٔ وسیعه‌ده مبسوط بیك وجود — هر قطعهٔ فسیحه‌ده مشهود بیك جهان
هربر وجود مصدر اولور بیك وجود ایچون — هر بر جهان هزار جهاندن ویرر نشان
هرذره‌ده طریقهٔ مخصوصه اوزره فیض — هرجسمده طبیعت مخصوصه اوزره جان
هر عالمك سنین و تواریخی مختلف — هر برزمینده بشقه حساب اوزره‌در زمان
پیوسته‌در سواحلی کرداب حیرته — بر بحردر که حاصلی بو بحر بیکران

(سبحان من تحیر فی صنعه العقول)
(سبحان من بقدرته یعجز الفحول)

برذره‌درکه ذرهٔ نا منتهای خاك — برذره خارجه ایده‌مز آندن انفكاك
ابی لهیب نار ایله برکوی آتشین — قشری مجاریٔ یم ونهر ایله چاکچاك
نسبتله قشری حجمنه اول لب آتشك — شول قبه‌درکه فرش اولنه آنده برك تاك
بوقشردرکه جملهٔ حیوانه روز شب — احضار رزق وتوشه ایچون ایلر انهماك
اول ذرهٔ جسیمه‌یی فانوس شمع وار — اولمش محیط توده بتوده نسیم پاك
کیم روز شب اوسفرهٔ عالمشمولدن — هرنفس رزقن آلمده بروجه اشتراك
بو نقطه‌در یمین و شمالی بیان ایدن — ایلر جهانه عقل بو مرکزدن انسلاك
ذرات کون بونده بولور نشوهٔ حیات — افراد خلق بونده چکر جرعهٔ هلاك
خسبیدهٔ فراش اماندر نفوس هپ — بوطوپ شعله ناکده بی قید وهم وباك

﴿ سبحان من تحیر فی صنعه العقول ﴾
﴿ سبحان من بقدرته یعجز الفحول ﴾

دندان شیره لقمه اولور آهوان زار — برکوسفندی طعمه قیلر کرك جانشکار
بی جرم ایکن غدای عنا کب اولور مکس — معصوم ایکن کبوتری شاهین ایدر شکار
عاجز ایکن عقابه کرفتار اولور کشف — غوك ضعیفی قوت ایدینور بی وسیله مار
بی جنحه ماکیان بچه‌یی چاك ایدر زغن — بی سابقه دوپاره ایدر موشی موشخوار
کنجشك زاری باشهٔ پران هلاك ایدر — ایلر تذوری پنجهٔ غدرنده باز خوار
مار زمینه لقمه اولور مرغ تیز پر — مرغ هوایه طعمه اولور ماهیٔ بخار
غواصی حرص کوهر ایدر لقمهٔ نهنك — کبکی امید دانه ایدر تله‌یه شکار
دردانهٔ درونی ایچون چاك اولور صدف — آوازیدر قفسده ایدن بلبلی نزار
بید سترك هلاکنه خایه اولور سبب — قتل سمور زاره اولور پوستی مدار
غالب زبونی قاعده‌در ایلك تلف — یرده، هواده، بحرده جاری بوکیر ودار

﴿ سبحان من تحیر فی صنعه العقول ﴾
﴿ سبحان من بقدرته یعجز الفحول ﴾

کاه آفتاب وکاه کواکب کهی جماد — اولدی اله معتقد زمرهٔ عباد
که عجل وکاه آتش ویزدان واهرمن — که نور و ظلمت اولدی قضایای اعتقاد
عقل وجمال وعشق اله اولدی برزمان — بتلرله طولدی برنیچه بیل جملهٔ بلاد

انجام ایردی نوبت توحید ذات حق — کلدی ظهوره بونده‌ده بیك فتنه بیك فساد
که عین وکاه غیر صانوب خاق وخالقی — که جمعه کاه فرقه عقول ایتدی اعتماد
اولدی هزار ذات دینوب که صفاته عین — براصلده کهی نیجه اصل ایتدی اتحاد
هرشخص نفس عنصرینه نسبت ایلیوب — عقلنجه براله مشخص ایدر مراد
یکدیکره نه رتبه مخالفسه شخص عقل — عالمده اولقدر متخالفدر اعتقاد
حکمت بودرکه اخرینه خصم اولوربیلوب — هرقوم کندی مسلکنی منهج سداد
اما بو اختلاف ایله مقصودی جمله‌نك — بر خالقه خلوص ایله ایتمکدر انقیاد

(سبحان من تحیر فی صنعه العقول)
(سبحان من بقدرته یعجز الفحول)

کلمز کولر فغانله کچر عمر عندلیب — بیمار احتضارده اجرت دیلر طبیب
مانند لاشه نعش توانکر ذلیل وخوار — کرکس مثال وارث وغسال ناشکیب
بالین نازه خواجهٔ شهر ایلر اتکا — خاك مذلت اوزره یاتور آچ برغریب
پرتو فروز بزم طرب شمع خنده‌ریز — پروانهٔ شکسته بر افتادهٔ لهیب
نوم وبصل چو نرکس واله کشاده لب — محبوس کنج محنطهٔ تنکناده طیب
پستر نواز عز وصفا احمق خسیس — کلخن نشین ذل وهوان عاقل خسیب
که دولت جهاندن ایدر جهل بهره‌یاب — که لقمهٔ عشادن ایدر عقل بی نصیب
مقبول بزم صحبت اولور مفسد لئیم — منفور طبع عالم اولور ناصح مصیب
کاهی محقر جهلا شاعر بلیغ — کاهی مسخر حمقا فاضل ادیب
برعاجزك معیشتی نقصان پذیر اولور — برظالمك اموری ایدر کسب فروزیب

(سبحان من تحیر فی صنعه العقول)
(سبحان من بقدرته یعجز الفحول)

یارب ندر بو دهرده هر مرد ذوفنون — اولمش بلای عقل ایله آرامدن مصون
یارب نیچون بوعرصه‌ده هرشخص عارفك — مقدار فضلنه کوره دردی اولور فزون
هرقنغی سویه عطف نکاه ایتسه بحضور — هرقنغی شیئه صرف خیال ایتسه عقلی دون
ممکنیدز حقیقت اشیایی وزن ودرك — میزان عقله درهم تعدیل ایکن ظنون
کنجیدهٔ بصیرت اولورمی بو عجز ایله — حیثیت حوادث وکیفیت شئون
کویا که بونجه محنت وغم آزکلوب اولور — برده تحکم جهلا ایله بغری خون

بیلم که مقتضای نظام جهان میدر دائم جهانده جاهل اولور مسعدت نمون
جاری جهان جهان اوله‌لیدر بوقاعده براحمق دنی‌یه اولور اهل دل زبون
نادان فراز عز وسعادتده سر فراز دانا حضیض عجز ومذلتده سرنکون
نادانی کام پرور ایدر طالع بلند اهل کمالی سائل ایدر بخت واژکون

﴿ سبحان من تحیر فی صنعه العقول ﴾
﴿ سبحان من بقدرته یعجز الفحول ﴾

دوشدی جدا نعیم صفادن ابوالبشر اولدی خلیله تجربه که کردن پسر
یعقوبی قیلدی فرقت فرزند اشکبار اولدی جناب یوسفه جاه بلا مقر
ایوبی علت بدن ایکلتدی زار زار منشار ایلدی زکریا فدای سر
باشی کسیلدی غدر ایله یحیای مرسلك چیقدی سمایه ظلم ایله عیسی بی پدر
طائفده نعلی لعله دونوب اولدی هم شکست یوم احدده درهٔ ناب پیامبر
طاش باغلدی مجاعه ایله بطن پاکنه دنیایه رغبت ایلدی سید البشر
تأثیر سمله ایلدی صدیق ارتحال اولدی شهید تیغ قضا عاقبت عمر
انجام ایردی جامع قرآن شهادته آخر جناب حیدرده ایتدی تیغ اثر
مسموماً ایتدی ذات حسن عدنه انتقال مظلوما اولدی شاه شهیدان بریده سر
هرکیمده عشق غالب ایسه قرب حضرته اول دکلو آنده در الم ودرد بیشتر

﴿ سبحان من تحیر فی صنعه العقول ﴾
﴿ سبحان من بقدرته یعجز الفحول ﴾

کیمدز بوعجزی خاص قیلان نوع آدمه کیمدر بو نوعی اشرف ایدن جمله عاله
شیطان ونفسی کیمدر ایدن آلت شرور کیمدر قویان زبون هوایی جهنمه
منصوری کیم دوشوردی اناالحق دیارینه کیم ویردی حکم قتلی ایچون شرع اکرمه
کیمدر شرابی حرمت ایله تحکام ایدن اعمال جام باده‌یی کیم او کردن جمه
کیمدر یهودی منکر اعجاز حق ایدن کیمدر مسیحی نفخ قیلان ذات مریمه
کیمدر ویرن جسارت شر و فضاحتی سفیانه جعده‌یه شمره ابن ملجمه
کیمدر نصیر طوسی هلاکویه سوق ایدن مستعصمی کیم ایتدی قرین ابن علقمه
کیمدر ویرن علیله تداوی‌یه احتیاج کیمدر قویان مزیت اصلاحی مرهمه
زنبور کیمدن ایلدی تحصیل هندسه بلبلره کیم ایلدی تعلیم زمزمه

کیمدر بو کارکاهه چکن پردهٔ خفا کیمدر ویرن تصور تفتیش آدمه

(سبحان من تحیر فی صنعه العقول)

(سبحان من بقدرته یعجز الفحول)

ایتمش کیمیسی راحتن اقبال ایچون فدا اولمش کیمی بلیهٔ ادباره مبتلا
اولمش کیمی توانکر دوران ایکن دلیل اولمش کیمینه ثروتی سرمایهٔ عنا
طوپلر کیمیسی وارث وحادث ایچون نقود ایلر کیمیسی ثروت ایچون عمرینی هبا
دوشمش کیمی تجسس کبریت احمره اولمش کیمینه موجب افلاس کیمیا
ایتمش کیمن حریص قتال آرزوی شان قیلمش طمع کیمیسنی جان دادهٔ وغا
اولمش کیمی مسخر افسون چشم یار اولمش کیمی مقید کیسوی دلربا
ایتمش هوای لاله کیمن داغدار غم اولمش کیمینه درد کل ویا سمن بلا
تفریق ایچون کیمیسی اوقور رقیهٔ فسون تسخیر ایچون کیمیسی یازار نسخهٔ دعا
اولمش کیمی صفا ایله رند پیاله کش اولمش کیمیسی حرص ایله افتادهٔ ریا
ایتمش خلاصه بر امل خاص بیلزوم هرشخص حری قید اسارتله مبتلا

(سبحان من تحیر فی صنعه العقول)

(سبحان من بقدرته یعجز الفحول)

مظلومه، ظالم ایلر ایکن ظلم وغدر و آل کارنده اثم اولدیغنی ایلمز خیال
اموال خلقی سارق آلوب سارقم دیمز قاتل و بال قتله دخی ویرمز احتمال
بر وجه حق بیان ایدر البته فعلنه هرقنغیسندن ایلرایسك آیروجه سؤال
بر مملکتده صلب اولنور قاطع طریق بریرده موجب شرف وفخراولوربوحال
بر بلدهده حجاب زنان عیب اولوب ینه بر شهرده بو حالت اولور باعث جمال
مشرب اولور شرابی ایچر حرمتن بیلور مذهب اولور حقوق عبادی کوررحلال
بر عاقل مسلم الاطواره محرم اول مشوار وطورینی نظر اعتباره آل
سیرایتهدکلودر وضع غریبی ایدرظهور کیم هربری جنونهاولور بشقه بشقه دال
وابستهدر خیالنه افعالی هر کسك کیمسه امورینه ایدهمز نسبت ضلال

(سبحان من تحیر فی صنعه العقول)

(سبحان من بقدرته یعجز الفحول)

ایلر صباح شامی و لیلی نهار ایدر
صیفی قیلر شتا و خزانی بهار ایدر

نزع حیات حی ایدر امواته جان ویرر
ایلر غباری آدم و جسمی غبار ایدر

جسم خلیله ناری ایدر نور قدرتی
نوری کلیمه حکمتی همرنك نار ایدر

لیلیٔ حسنی چشمنه شیرین کوستروب
فرهاد عشقی دردایله مجنون وزارایدر

دملرجه برطمعله قیلر قلبی بی حضور
ییلرجه بر امله دلی بی قرار ایدر

برملکی برحریص ستمکار ایچون بیقر
بر قومی بر منافق ایله تار مار ایدر

برجسمی عز ونازایله صدسال بسلیوب
انجام کار پنجهٔ مرکه شکار ایدر

یوزییلده بروجودی قیلوب کنج معرفت
آخر یرین نشین خاك مزار ایدر

عارف اودرکه معترف عجز اولوب ضیا
بو حادثات جاریه دن اعتبار ایدر

ملکنده حق تصرف ایدر کیف مایشاء
استرسه کونی یوق ایدر استرسه وار ایدر

(سبحان من تحیر فی صنعه العقول)
(سبحان من بقدرته یعجز الفحول)

ترکیب بند

ساقی کتور اول باده یی کیم مایهٔ جاندر — ارام ده عقل ملامت زدکاندر
اول می که اولور صیقل دل اهل کماله — ناپختهلرك عقلنه بادیٔ زیاندر
برجام ایله یاپ خاطری زیرا دل ویران — مهجور خرابات اولهلی خیلی زماندر
ساقی ایچهلم عشقنه رندان خدانك — رندان خدا واقف اسرار نهاندر
ساقی ایچهلم رغمنه صوفیٔ حریصك — کیم مقصدی کوثر املی حور جناندر
عشق اولسون او پیرمی پروردهٔ عشقه — کیم بادهسی صد ساله وساقیسی جواندر
پیرمیه صور مسئلهده وار ایسه شبهك — واعظلرك افسانهلری هپ هذیاندر
بن اکلادیغم چرخ ایسه بو چرخ چپ انداز — یخشی کورینور صورتی اما که یماندر
بکزر فلك اول چنبر فانوس خیاله — کیم نقش تماثیلی سریع الجریاندر
ساقی بزه می صون که دل تجربت آموز — اندیشهٔ انجام ایله وقف خلجاندر

(ایچ باده کوزل سو وارایسه عقل وشعورك)
(دنیا وار ایمش یاکه یوغ اولمش نه امورك)

بتمزمی بو قسری روش اغرب عالم — بر منزله ایرمزمی عجب کوکب عالم
شمدی اویویانلر او زمانده اویانورلر — بر صبحه رسیده اولور آخر شب عالم
پامال ایدر انجام کیمك اوستنه دونسه — آغاز ایدهلی دوره بودر مشرب عالم
بیك بویله جهان زروسیم اولسه یتشمز — ممکنمی که اسعاف اولنه مطلب عالم
خارجدن اکر اولسه تماشاسنه امکان — مدهش کورینور هیکل مستعجب عالم
آلمش یوکنی شویله که سیرنده خلمسز — بر ذره دخی قالدیرهمز مرکب عالم
ابنای بشرده قالهجقمی بو معادات — بیلم نه زمان طوغریلهجق مذهب عالم
هرصفحهده برشکل حقیقت ایدر ابراز — هرکون چویرر بر ورقه مقلب عالم
بیك درس معارف اوقنور هرورقنده — یارب نه کوزل مکتب اولور مکتب عالم
بو جسم کثیفك نرهسی مرکز قوت — یارب نه مطیه ایله کزر قالب عالم

(سبحانك یا من خلق الخلق وسوی)
(سبحانك سبحانك سبحانك الفا)

ای قدرتکه اولیان آغاز وتناهی ممکن دکل اوصافکی ادراك کماهی
هر نسنه قیلر واراغکه حسن شهادت هر ذره ایدر وحدتکه عرض کواهی
حکمك قیلر اظهار بو آثار ایله مهری امرك ایدر ابراز بو انوار ایله ماهی
دلسیر بساط نغمك مرغ هوانی سیراب زلال کرمکدر صوده ماهی
ایلر کرمك آتشی کلزار خلیله مغلوب اولور پشه‌یه نمرود مباهی
ظالملری عدلك نه‌زمان خاك ایده‌جکدر مظلوملرك چیقمه‌دردر کوکلره آهی
بیکانه‌لره منحصر انواع حظوظات محنت زدهٔ عشقکه مخصوص دواهی
سنسین ایدن اضلال نیجه اهل طریقی سنسین ایدن اهدا نیجه کمکشتهٔ راهی
حکمك که اوله موجب خیر وشر افعال یارب نه ایچوندر بو اوامر بو نواهی
سندندر الهی ینه بو مکر و بو فتنه بو مکر و بو فتنه ینه سندندر الهی

(کفتی بکن وباز زنی سنك ملامت)
(دست من ودامان تودر روز قیامت)

بر قطره ایچن چشمهٔ پرخون فنادن باشن آله‌مز بر دخی باران بلادن
آسوده اولم دیرسك اکر کله جهانه میدانه دوشن قورتیله‌مز سنك قضادن
ثابت قدم اول مرکز مأمون رضاده وارسته اولوب دائرهٔ خوف و رجادن
طورسون کف حکمکده ترازوی عدالت خوفك‌وار ایسه محکمهٔ روز جزادن
هر کیم که آرار بوی وفا طبع بشرده بکزر آکا کیم دولت اومار ظل همادن
بی‌بخت اولانك باغنه برقطره‌سی دوشمز باران یرینه در و کهر یاغسه سمادن
ارباب کمالی چکه‌مز ناقص اولنلر رنجیده اولور دیدهٔ خفاش ضیادن
هر عاقله بر درد بو عالمده مقرر راحت یشامش وارمی کروه عقلادن
حل ایتمدیلر بو لغزك شرینی کیمسه بیك قافله کچدی حکمادن فضلادن
قیل صنعت استادی تحیرله تماشا دم‌اورمه‌اکر عارف ایسك چون‌وچرادن

(ادراك معالی بو کوچك عقله کرکمز)
(زیرا بو ترازو او قدر ثقلتی چکمز)

دهرك نه صفا وار عجبا سیم و زرنده انسان براغور هپسنی حین سفرنده
برونك وفا وارمی نظر قیل‌شوسپهرك نه لیل و نهارنده نه شمس و قمرنده
سیرایتدی هوااوزره‌دینور تخت سلیمان اول سلطنتك یللر اسر شمدی یرنده

حر اولمق اکر ایسترایسك اولمه جهانك — زوقنده صفاسنده غمنده کدرنده
جانان کیده‌رندان طاغیله‌می اوله‌ریزان — بویله کیجه‌نك خیر اوملورمی سحرنده
خیراوممه‌اکر صدرجهان اولسه‌ده بالفرض — هرکیمکه خساست اوله عرق و کهرنده
انجم آرایوب کوکده نیجه طرفه منجم — غفلت ایله کورمز قویوبی رهکذرنده
انلرکه ویرر لاف ایله دنیایه نظامات — بیك درلو تسیب بولنور خانه‌لرنده
آیینه‌سی ایشدر کشینك لافه باقلمز — شخصك کورینور رتبهٔ عقلی اثرنده
بن هر نقدر کوردم ایسه بعض مضرت — ثابت قدمم ینه بو رأیك اوزرنده

(انسانه صداقت یاقیشور کورسه‌ده اکراه)

(یاردمجیسیدر طوغریلرك حضرت الله)

غدر ایده رعایاسنه والیٔ ایالت — دنیاده و عقباده نه ذلت نه رزالت
لایقمیدر انسان اولانه وقت قضاده — حق ظاهرایکن باطل ایچون حکمی امالت
قاضی اوله دعواجی ومحضر دخی شاهد — اول محکمه‌نك حکمنه دیرلرمی عدالت
ای مرتکب خر بونه ذلتکه چکرسك — بر قاچ غروشه مدت عمرکجه خجالت
لعنت اوله اول ماله که تحصیلنه انك — یادین اوله یاعرض ویاناموس اوله آلت
آدم اولانك خیر اولور آدملره قصدی — انسانلغه انسانده بودر ایشته دلالت
انسان آکا دیرلرکه ایده قلب رفیقی — آلام بنی نوعی ایله کسب ملالت
آدم آکا دیرلرکه غرضدن اوله سالم — نفسنده دخی ایلیه اجرای عدالت
صادق کورینور کسوه‌ده ارباب خیانت — مرشد صانیلور وهله‌ده اصحاب ضلالت
اکثر کشینك صورتنه سیرتی اویمز — یارب بونه حکمتدر الهی بو نه حالت

(امید وفا ایله هر شخص دغلده)

(چوق حاجیلرك خاجی چیقدی زیر بغلده)

برعبدحبش دهره اولور بخت ایله سلطان — ضحاکك ایدر ملکنی بر کاوه پریشان
اقبالنه ادبارینه بل باغلامه دهرك — بر دائره‌ده دور ایده‌من چنبر دوران
ظالم ینه بر ظلمه کرفتار اولور آخر — البته اولور او بیقانك خانه‌سی ویران
اکثر کوریلورچونکه جزا جنس عملدن — انجامده آهندن اولور رخنهٔ سوهان
تذکیر اولنور لعن ایله حجاج ایله جنکیز — تبجیل ایدیلور نو شروان ایله سلیمان
قابلیدر الفاظ ایله تغییر حقیقت — ممکنمی که تفریق اولنه کفر ایله ایمان

بر خاکدن انشا اولنور دیر ایله مسجد — بردر نظر حقده مجوس ایله مسلمان
هردردك اولور چاره‌سی هرایکلین اولمز — هرمحنته بر آخر اولور هرغمه پایان
که چاك اولنور دامن پاکیزهٔ عصمت — که عفت ایدر آدمی آرایش زندان
صبرایت ستمه ایسترایسك حسن مکافات — فکر ایله نه ظلم ایلدیلر یوسفه اخوان

(ظالملره برکون دیدیرر قدرت مولی)
(تالله لقد آثرك الله علینا)

هرشخصی حریم حقه محرم می صانورسك — هرتاج کین چولسنزی ادهم می صانورسك
دهری آره‌سك بیکده بر آدم بوله‌مزسك — آدم کورینان خرلری آدم می صانورسك
چوق مقبلی کوردمکه کولرایچی قان اغلار — خندان کورینان هرکسی خرم می صانورسك
بیل علتی قبل صکره مداواته تصدی — هرمرهمی هریاره‌یه مرهم می صانورسك
کبره نه‌سبب یوقسه وزیرم دیو کرچك — سن کندیکی دستور مکرم می صانورسك
ای مفتخر دولت یك روزهٔ دنیا — دنیا سکا مخصوص ومسلم می صانورسك
خالی نه‌زمان قالدی جهان اهل طمعدن — سن ذاتکی بو عالمه الزم می صانورسك
الك اومدیغك کشف ایدر اسرار درونك — سن هرکسی کورعالمی سرسم می صانورسك
برکون کله‌جك سنده پریشان اوله‌جقسك — ای غنچه بو جمعیتی هردم می صانورسك
نامرد اوله‌یم چرخه اکر منت ایدرسم — جورکله‌سنك بن کدر ایتسم می صانورسك

(اللهه توکل ایدنك یاوری حقدر)
(ناشاد کوکل برکون اولور شاد اوله‌جقدر)

یك رنکنه آلدانمه فلکك اسکی فلکدر — زیرا فلکك مشرب ناسازی دونکدر
یاپستر کمخاده یاویرانه‌ده جان ویر — چون بای وکدا خاکه برابر کیره‌جکدر
اللهه صفین شخص حلیمك غضبندن — زیرا یومشق خویلی آتك چفته‌سی یکدر
یاقدی نیجه جانلر او نزاکتله تبسم — شیرك دخی قصد ایتمسی جانه‌کوله‌رکدر
بد اصله نجابتمی ویرر هیچ اونیفورمه — زردوز پالان اورسك اشك ینه اشکدر
بد مایه اولان اکلاشیلور مجلس میده — عشرت کهر آدمی تمیزه محکدر
نصح ایله یوله کلیسانی ایتملی تکدیر — تکدیر ایله اوصلانمیانك حقی کوتکدر
نادانلر ایدر صحبت نادانله تلذذ — دیوانه‌لرك همدمی دیوانه کرکدر
عفو ایله مبشرمیدر اصحاب مراتب — قانون جزا عاجزه‌می خاص دیمکدر

تمثاله کوکل باغلامه بونلر کبی سنده — اول عشق حقیقی ایله کونیندن آزاد
برذاتی که ارشادایده حق کیم ایدر اضلال — برشخصی که اضلال ایده حق کیم ایدر ارشاد
حکم ایلسه آتشی اطفا ایده مز آب — امر ایتمسه بر پیراغی تحریك ایده مز باد
ظالم نیجه ظلم ایتمیه عادل نیجه ایتسون — یارب سنك امرك ایله در داد ایله بیداد
سیانمی مقلدله محقق بر اولورمی — زینتله کلان حسن ایله خوبیٔ خدا داد
ضور حالمی آندن که بنمله اوله همحال — حال فقرایی نه بیلور صاحب ایراد
عاقل نیم فانیه رغبت ایدرمی — غافلدر اولان دولت دنیا ایله دلشاد

(میل ایتمه دکر نسنه یه جویای رضا اول)
(پیمانه کبی همدم رندان خدا اول)

لعبتکه دهرك نه سی وار رغبته شایان — بر وقت کلور جمله سنی ترك ایدر انسان
ایتمشمی وفا کیمسه یه بو زال دغلباز — رستم نره ده زال قنی نرده نریمان
اسکندری چرخ ایتدی جدا آینه سندن — جام ومی وساقیدن آیردی جمی دوران
هر نفس می موتی دادار علت مرکه — طبخانهٔ عالمده دوا بولمدی لقمان
دنیا ایله فخر ایتمه که یکسان اولور آخر — درویش عبا پوش ایله سلطان جهانبان
سجن ایلدی یعقوبه جهانی غم فرزند — زندان وچهی قیلدی منورمه کنعان
بیك درلو جفا کوردی مسیحا سفهادن — چکدی نیجه آلام و اذی مفخرا کوان
فردوسه خرام ایتدی سم وزخم ایله شیخین — تیغ ستمه ویردی باشن جامع قرآن
کتدی براغوب غنچه لرك خار آراسنده — دوندی کله خون ایله سر حیدر سردان
اسرار خدا عقل ایله ادراك اولنمز — حکمتلری قیلدی نیجه عاقللری حیران

(ایشلر مرادایلر ایسه حضرت مولی)
(لا یسئل عما فعل الله تعالی)

ظن ایتمه اولور سود سکا نفره وزردن — اول کون که کچرسین بو خطرناك ممردن
دیرسه ك اوله یم نائل احسان الهی — احسانکی قطع ایلمه محتزده لردن
ویرانشدکانك چالش اعماره قلوبن — خاطر شکن اوله حذر ایت آه سحردن
هر قطره سی بر کو هر یکتادن اعزدر — الله ایچون اول یاش که آقار دیدهٔ تردن
سویله سخنی هر کشینك حالنه چسپان — آچ بلبله کلدن سوزی طوطی به شکردن
مهر جهلادن پك اولور خصمیٔ عاقل — جهل ایچره قالور بعض پسر مهر پدردن

درد ایسه میك ایتمه شکایت که بو میلر ساغرلره تقسیم اولنور خم قدردن
حقدر دوشورن دردهسنی حقهنیازایت زیرا کشی قالقار دینلور دوشدیکی یردن
تحصیل فنون ایله سرائر بیلنورمی سردن اوخبردار اولور کیم کچه سردن
وادیٔ تحیرده براقمه بزی یا رب اسرار بیور امن ایله بو راهکذردن

(سالکلری سنسین ایدن اضلال وهدایت)
(صادقلره سنسین ایدن افضال و عنایت)

زنکین صانورز کندیمزی لیك فقیرز حرّز دیرز اماکه حقیقتده اسیرز
دعوای بلوغ ایلیورزکودکز الآن کیم مائل لهو و لعب و شکر و شیرز
بز عاشقز آوازهسنی چرخه چیقاردق اما ینه دلدادهٔ جنات و حریرز
هر حالده دانستهٔ علام غیوبز هر لحظهده منظور خداوند بصیرز
لبتشنهلرز یول آرارز دشت بلاده محتاج زلال کرم رب قدیرز
اعمالی ایله ایرمدی بر کیمسه نجاته هپ مفتقر رحمت خلاق خبیرز
عند العرفا قدر بلند ایلدك احراز کرچه نظر اهل تفاخرده حقیرز
ظن ایتمه تهی کیدیکمز جامهٔ فقری کنجینهلرز خرقهٔ پشمینده ستیرز
ای کجظران تهلکهدر بزلری تحقیر زیراکه بز اورنك ملامتده امیرز
آوازه لرین غوللرك ایتمیز اصغا بز منسلك شاهره حضرت پیرز

(زاهد یوری کل درس آلهلم نغمهٔ نیدن)
(تضییع حیات ایله ایچ سنده بومیدن)

هر رتبهلی بی مایهیی سرورمی صانورسین هر بر کورینان کیسهیی پرزرمی صانورسین
بر دلبره دل ویرکه جمالی اوله باقی میل ایلدیکك صورتی دلبرمی صانورسین
چوق خیر اولور کیم چکیلورسین کیرو آندن هر طبعکه خوش کلیانی شرمی صانورسین
او کیمسهدر ار کیم اوله غالب زن نفسه هر ریش وبرونی اولانی ارمی صانورسین
مؤمن ایله کافر متساوی طوتیلورمی سن مشك ایله پشکی برابرمی صانورسین
می سینهٔ رندانده کدورت براغورمی میخانه نشینانی مکدرمی صانورسین
ابجد اوقودلسه یا کیلور جبه کیر چوق هر مرد زرهپوشی دلاورمی صانورسین
هشیار بولن خرقه و تسبیحه قابله سن بو متشیخلری رهبرمی صانورسین
کوستر مسنه کندینی بی حیله اینانمه کرك کهنی ای قوزی مادرمی صانورسین

رحم ایلدی شمدی یه‌دك کیمسه‌یه کردون هیهات سکا مرحمت ایلرمی صانورسین

(غدار فلك برایکی کون ایتسه‌ده امهال)

(آلدانمه که آخر ایده‌جکدر سنی پامال)

ساقی بزه‌صون اول‌میی کیم روحفزادر درد دل ارباب خراباته دوادر
ساقی بزه بر ساغر ایله ایله مدد کیم اکدار دلی محو ایده‌جك جام صفادر
مخمورلرژ جان بلبز صون او شرابی کیم عیسیٔ مریم کبی اعجاز نمادر
بر دل که اوله عشق ایله حی تابد اولمز میت صاییلور عشقدن اول جان که جدادر
دانا ایله ایت صحبتی یا کوشه نشین اول نادانلر ایله مختلط اولمق نه بلادر
باب حقه اقباله آکه حسناتك پای ملخی صانمه سلیمانه سزادر
آتشمی مؤثر آنی ایتمکده اداره چرخك حرکاتی اثر صنع خدادر
سوراخ آچان سینه‌لره تیر قدردر غلطیده ایدن باشلری شمشیر قضادر
شاعرلره ای ناقل ثانی دل اوزاتمه حقك کرم خاصنه مظهر شعرادر
استاد سخندر بیلورز حضرت روحی مختارمز اماکه بزم میر ضیادر

(قدرین سوزی اشعارایدر ارباب کمالك)

(اشعاری دلاویز اولور اصحاب کمالك)

بلبللر ایدر آتشه دوشمش کبی ناله زیر شفه‌دن کللر ایدر خنده بو حاله
آیرلامنی جامدن ایلر سکا اشراب بردم براغورمی نظرایت ساغری لاله
کلك ازلك ایتدیکی تقسیمده دوشمش ابریق وضو زاهده عیاشه پیاله
ایستر ایسه‌دك اولمق قلق قلبدن آزاد هر کاریکی رب الفلقه ایله احاله
آفاقده آیا بولنورمی آرانلسه بر مردکه میل ایلیه جاه ایله ماله
نقصان وکمالی ایله اوغراشمیه خلقك حصر ایلیه اوقاتکی تحصیل کماله
عاقللره عالمده اولور اقدام آمال تدریج ایله ذاتنده‌کی نقصانی ازاله
هپ حالکی اصلاحه چالش اهل شعوراول ین شاعر وقتم دیه‌رك طالمه خیاله
بر صبح سیاحتده ایکن اوغرانسیما اراه‌مکه خسرو و اقلیم جماله
هجزینه نلر چکدیکنی ناجیٔ زارك عرض ایله‌نهانیجه جواب آل بوسؤاله

(ازدرد مرا ناله رسیدست بکرسی)

(ای دوست چراحال من خسته نپرسی)

[illegible] Paşa

[illegible] yun be-
[illegible] Rūḥī

❊ ❊ نظیرهٔ همایون بترکیبند روحی ❊ ❊

صانمك که صراحی کبی پیمانه پرستز ❊ بز مست سراسیمهٔ صهبای الستز
می تك یرمز وار سر ارباب صفاده ❊ کرجرعه کبی خاك خرابانده پستز
آیینه لرز اهل نظر صیدنه دائم ❊ هشیار ایله هشیار اولورز مستله مستز
ار ایمز اولمز اثر شعلهٔ میسز ❊ پروانه کبی شمع شرربار ایله هستز
ال ایردیره مز دامنهٔ پنجهٔ خورشید ❊ برساقیٔ مهر وایله کیم دست بدستز
که بسته زبانز قلم آسا سر مودن ❊ که کردن مجنون کبی زنجیر شکستز
افتاده لرز کوشهٔ ابروی بتانه ❊ نه معتکف دیر ونه محراب نشستز

❊ ❊ زاهد سنك اولسون نه ایسه نعمت باقی ❊ ❊
❊ ❊ بسدر بزه بو بزمده برساغر وساقی ❊ ❊

ساقی کتور اول جامیکه تاج سر جمدر ❊ عشق اهلنه آیینه وزهد اهلنه سمدر
ساقی کتور اول کهنه شربیکه ایاغی ❊ مالشکه رخسار صنادید امدر
عشاق ستم خواره صلادر نه طوررلر ❊ غم دفعنه می نوش ایده اجك موسم ودمدر
دفع غمه برچاره می وار شاهد ومیسز ❊ کررند مسیحادم وکر شیخ حرمدر
عشق اولسون اوستانه یه کیم چکدیکی جامك ❊ الك محتصری کاسهٔ افلاك شکمدر

رفتاره کل ای ساقئ گلچهره که قدك ❁ محشرده بیله مجمع رندانه علمدر
زاهد بزه تعریف وبیان ایتمه بهشتی ❁ هرگوشه سی میخانه لرك باغ ارمدر

❁ مست می عشقزارنی کوی وصالز ❁

❁ سر تاقدم آینهٔ انوار جمالز ❁

براوز که طربخانه ایدی آدمه عالم ❁ ذوقنده دوام اولسه صفاسنه بقاهم
اقبالنی تعقیبه شتاب ایتمه ادبار ❁ ادبارنه اثار بلا اولمسه منضم
یوق چاره قراری اوله مز جام سپهرك ❁ طورمز شکم کاسهٔ معکوسده زمزم
دوران کیمه برخنده ایچون ویردی اجازت ❁ تاغنچه کبی ایلدی بغرنی پردم
بو میکده نك خاکنه دقتله باقلسه ❁ البت کورینور آدمه هرذره سی برجم
یك لحظه ینه ذوقن اوایلر که بو بزمك ❁ می نوش ایده برشوخ ایله خلوتده دمادم
احسانکه قالدق مدد ای ساقئ مشفق ❁ مجروح غمك سندن اولور زخمنه مرهم

❁ صهبای صفا کیتزی لله سبیل ایت ❁

❁ روح شهدای غم ایچون اجر جزیل ایت ❁

عاشق ستم یارایله معتاد اوله یم دیر ❁ عارف بو قیوداتدن ازاد اوله یم دیر
اصحاب کرم وارنی ایشاره طلبکار ❁ ارباب ستم عالمه جلاد اوله یم دیر
تدریس ایله استر ایرشه حقه مدرس ❁ صنف حکما عقل ایله ارشاد اوله یم دیر
اسرار خدادن دم اوروب نی کبی بنکی ❁ مستانه خراباتده اباد اوله یم دیر
پیش قدمنده کوره مز چاهی منجم ❁ دور فلك اطلسه مرصاد اوله یم دیر
هم سالك اولوب هر بریسی بریوله خلقك ❁ هم بربرینه مرشد واستاد اوله یم دیر
بو مطلع مشهوری چکوب سلك بیانه ❁ خامده بو تقریب ایله ایراد اوله یم دیر

❁ خلاق جهان عالمه ایتدکده تجلی ❁

❁ هر آدمی برحال ایله قیلمش متسلی ❁

دریای محبتده اولوب موج هویدا ❁ اسرارنی اسماده عیان ایتدی مسمی
برجوهر سیراب ظهور ایتدی کیم اندن ❁ آب رخ خوکرده سیدر علت اشیا
تعیین مراتب قیلوب انوار محبت ❁ هرصورت شخصیه یه اول اولدی هیولا
اظهار وبیان ایلدی امر ثقلینی ❁ کیم بیرسی صامت بریسی ناطق وکویا
سر احدیت ایکی شق اوزره کورندی ❁ چون صورت قوسین دو ابروی دلارا
درد ال له دوتار دامننی اول ایکی نورك ❁ کیم اولمش ایسه واقف اسرار سویدا
ساقی بکا برباده کتور رغمنه آنك ❁ کیم شرع حقیقتده کورر تفرقه حالا

يك ديكره يوق شرع وحقيقتده مباين
آينه ايش بر برينه ظاهر و باطن

ای خواجه يتر خرص مراتب هوس جاه ويرمز سكا يكباشنه بو خانه بی الله
آخر براغورسك نه قزاندكسه جهانده اقبال ايله دنيايه كراولسكده شهنشاه
الدائمه صقن سفسطهٔ علم رسومه تا عجب و ريا ايلمسون تفسكی كمراه
محرابلرك طاشنه بيهوده باش اكمه باق كوشهٔ ابروسنه بول كنديكه برماه
سن سر بزمين اولمغی طاعتمی سانورسك ای دم بهوا چكميجك نالهٔ جانكاه
مهراولسه ده ذوقن بوله مز جام صبوحك مانند صبا ايلمين آه سحرگاه
بودرد ايله نی ناله ايدركريه پياله لايقمی كه سن آدم ايكن قيلسه سك آه

يا آه فغان ايله يوری باب امانه
يادكله خرابانه واروب جنك وجفانه

دور قدح اولسون يورسون بادهٔ كلفام
دور ايتدی يتر چرخ دنی ليلسون ارام
كل جامه دكش حرقه يی صوفی چقاروب كيم
بيك سبحهٔ صد دانه دكر سالكه برجام
چك زورق صهبايی غم و وسوسه دن كچ
بيهوده كوتاه ايلمسون عمركی الام
يغز می سكا مائدهٔ نحن قسمنا
تا كی ايده سن رزقكی تحصيل ايچون اقدام
برايشده كيم الله ايده اظهار كفالت
لازمدر اولبابده انديشه واوهام
برلقمه ايچون عالمه منت چكاورمی
ايلرمی واروب مؤمن اولانی سجدهٔ اصنام
اول مقصده اغنكه اوله امر حصولی
وابستهٔ حسن نظر دشمن خودكام
چكمز اوقدر ثقلتی ميزان حميت
ناكدر ايدن ناكه امنيت و منت

ای دل بوشكايت نيجه بردرد سركدن تعجيز اوليور اهل سما ناله لركدن
مصباح كواكب دكل افلاكده آهك ياندردی قوپان اودلری بربر جكركدن

جان ویرمکه چون مقدرتك یوق نیه کلدك * بو مسلمه یه روضهٔ فردوس اثر کدن
کار ایتمك ایدی مقصدك اما ضررك وار * ظلنجه بو بازار بلایه سفر کدن
یوق چاره سی هر محنته قاتلنمه کرکدر * تا رفع اولیجق بار امانت اوزرکدن
غم چکمز ایدك بو چکلن محنته بیلسن * آخرنه صفا کسب ایده جکسین کدرکدن
رؤیا کبیدر عین حقیقتده بو عالم * غفلت یوخوسن محوایده کوردیده لرکدن

* هر امرکی اللهه ایدوب صد قله تفویض *
* کوش ایلمه کرخلق جهان ایلسه تعریض *

ابنای زمان تابع احکام زماندر * کرصدر فلك بوکه کرشاه جهاندر
اما اوزمانده بولندقکه جهانك * هر نشئه سی مستغنیٔ تعریف وبیاندر
نه زهد وتعصبدن اثر وار علماده * نه شیخ ریا پیشه لری چله کشاندر
هر مدرسه بر مصطبهٔ عالم رندی * هر زاویه بر میکدهٔ طرفه نشاندر
زاهدلری هم کاسهٔ ارباب خرابات * میخواره لری زهرفشان هزیاندر
تکلیف وتکلفدن اثر یوق اوندرکیم * تمییز وبیان الکسی عقله زیاندر
ویرانهٔ دنیامی بویا روضهٔ جنت * یا صورت بخشیده عیان عین یماندر

* اصلاح جهان اولسه ایدی واجب واجب *
* اصلاح حنی ممکندی طلب حاله مناسب *

ای زمرهٔ عشاقی اولان تدحله مألوف * تاکی اوله سك جهل وتعصب ایله معروف
بو حال ایله کرسی یه دکل عرشده چتسك * اولمز ینه اسرار الهی سکا مکشوف
دل خانه سنی پاك ایده کور چرك ریادن * تبییض ایده مز روی سیهکاری یشل صوف
تحمین وتخلیله افندی بیلنورمی * بر هیکل قدسیکه اوله رؤیته موقوف
قابلمیدر اثوار صفا ایلیه اشراق * اول سینه ده کیم ژنك سوا اولمیه محذوف
یادامن جانانه یاخود جاندن الك چك * اولمز نظر واحد ایکی جانبه معطوف
تیغ وتبرین طاشه چالارز کوه تنلر * ایدز ایده لم زاهده کل بزدخی بر یوف

* تا خامهٔ خوش نغمه مزك صورت وصریری *
* یوف الملده باصدره اواز نفیری *

بو میکده نك ساغر سرشارینه صدیوف * پیرمی ومیخوار وقدحکارینه صدیوف
بر میکه آنك درپی اوله رنج وخماری * شوق طرب ونشئهٔ واثارینه صدیوف
بر نشئهٔ که وابسته اوله باده وبنکه * یوف اویله سفانك کل کلزارینه صدیوف
اول بزم طرب کیم اوله مستلزم کثرت * رامشکرینه چنکینه مضمارینه صدیوف

دنیاده که مؤمن چکه غم ذوق ایده کافر ❁ یوف اویله سرایك درودیوارینه صد یوف
یار اولیجق نیله لم جان وجهانی ❁ اول بزم غمك نعمت بسیاینه صد یوف
احکام زمانك دم و دورانینه نفرین ❁ دور فلکك کردش وکردارینه صد یوف

❁ دنیاینه نامرد دنی خصلتك اولسون ❁

❁ تك نیك وبد اشیا ارایوب دنکنی بولسون ❁

تنورهٔ خلقت کیوب اجرام دوائر ❁ اغاز سماع ایلدی بوچار عناصر
کهورهٔ آغوشه چکوب مادر ایام ❁ اطفال موالیدی ایدر عالمه ظاهر
فیغای عدمدن سر صحرای وجوده ❁ بیهوده می سیر وسفر ایلر بو مظاهر
مستانه ایدوب هر برینی نشهٔ توحید ❁ تحصیل کمالاته ایدر سائر و دائر
آینه اولوب جمله سنه صورت انسان ❁ سر احدیت کورینور آنده خدا بر
یوف اکا که بو مرتبه یی ایلیوب احراز ❁ الای الهی بی اوله منکر و کافر
الایش دنیایه ویروب نقد حیاتن ❁ خسپارهٔ ناچیزه ایده بزل جواهر

❁ یارب بونه اسرار خفیدر بونه حکمت ❁

❁ قویمز حرم حکمته بر کسه یی حیرت ❁

بیلم وارایسه کوکده کی ارواح وملکده ❁ هشیار محبت کوره م زیر فلکده
یارب نعجب نشهٔ سی وار عالم عشقك ❁ بیاری سرکارده در صاغی دوشکده
دوشمش مرض آکاه یه وارایسه زاهد ❁ کیم عدنه دخول ایتسه قالور چشمی یمکده
اولمش اوقدر لذتی زائل که جهانك ❁ اثار حلاوت کوره م نان ونمکده
بالله نه بد دائره در عالم هستی ❁ قطب اولسه ده ادم بولنور نقطهٔ شکده
اظهار حقایق قیلن ارباب نظردر ❁ میدانه چیقار نیك وبدك قدری محکده
الفاظی براق عالم معنایه سفر قیل ❁ شهباز کبی اوجه یوری قالمه تونکده

❁ پاك ایتمین آینه کبی دیدهٔ جانی ❁

❁ روشن کوره مز سر تماثیل جهانی ❁

ای اهل رویت بومیدر شرط عبودت ❁ کیم شکوه کنان ایلیه سك پرسش حکمت
یتمزمی سکا عجزله اظهار تقابل ❁ اول دائرهٔ قدرته کیم یوق اکا غایت
تحقیق مرام ایتمکه حیرت براغورمی ❁ وبرمش طوتالم حکمتنی صورمغه رخصت
بر کوز که دکل منبع خوناب تحیر ❁ کوزدر دیمك اولمزمی آکا عین اخانت
خیر اولدیغنه شاهد دیکر ارانورمی ❁ اول ایشده که مأجور ایده برآدمی نیت
یارب بونه خاصیت اعجوبه کیم اولمز ❁ خورشیده باقوب طورمغه بر دیده ده قدرت

کوسر ظهورنده ظهورن که نهاندر ❁ انوار جلالنده جمال احدیت

❁ پاك ایلین آینه سنی زنك سوادن ❁

❁ غیری کوره مز هر نره یه باقسه خدادن ❁

دورك که نه قهرنده نه لطفنده بقاوار ❁ بختك که نه خلفنده نه وعدنده وفاوار
اینجنمه آنك قهرنه لطفیله سونمه ❁ قهرنده دیمه محنت ولطفنده صفاوار
شاد اولمه بونك وعدنه خلفندن اوزلمه ❁ وعدنده دیمه لذت وخلفنده اذاوار
الدانمه صقین کردشنه جام سپهرك ❁ هر ذوقنه درپی نیجه بیك درلو بلاوار
ادراك ایده مز نشهٔ سنی ساغر عشقك ❁ قابنده انك کیم اثر حب سواوار
صاحب سیر شرك جلی اولمدن اشنع ❁ عالمده معاصی کوره مم زرق وریاوار
مکرندن آنك صاغ وسن اولدقجه خذر قیل ❁ قیلدکمه کیمی لطفکه عالمده سزاوار

❁ بودرد عضالك بوله مز کمسه علاجن ❁

❁ رفع ایتدی خدا کاله اخلاص رواجن ❁

آیینهٔ قدسی کهر سربدوخز ❁ بزآدمه حقدن ویریلان جوهر روحز
تجرید ایله چقدیسه سماواته کرعیسی ❁ توحید ایله بزعرش الهی یه سطوحز
بیهوده می جان ویرمده یز رؤیت یاره ❁ وصلتله قصاص اولمغه شایسته جروحز
دشمن فلك اورنك ایسه بزعالم تقدیر ❁ عالم شب نیرنك ایسه بزشعلهٔ بوحز
مصباح اوقوسون حشره قدر هر کیجه زاهد ❁ بزصبح ازلدنبرو سرمست صبوحز
جرم ایتمده اجرای قصور ایتمدك اما ❁ اظهار ندامتده ینه رشك نصوحز
جانلر ویررز راهنه اولاد رسولك ❁ دریای بلایاده یوزر کشتیٔ نوحز

❁ خاکقدم اهل وفا عاشق زارز ❁

❁ اغیار ایله اغیار اولورز یار ایله یارز ❁

تاروز ازلدن قیلوب الفته بلایه ❁ حق بندهٔ خاص ایتدی بنی العبایه
دریای محبت ایدوب اظهار تلاطم ❁ اوغراتدی کوکل فلکه سنی درلو هوایه
اما نیجه سال اولدیکه حج ایتمه هواسی ❁ دنیایی حرام ایتدی بوبی برك ونوایه
بودردا ایله جان ویرمده یم لیك نه چاره ❁ یوق مقدرتم باقمغه اول صوب علایه
الدن قویوب دامنمی پنجهٔ افلاس ❁ کوکلم دوشورر دمبدم انواع جزایه
اولسون طوتالم اقچه ده بروجهله حاصل ❁ یا اوغرایه لم همت مردان خدایه
طاقتمی کلور هیچ قنالدن کچیلورکن ❁ حجاجه مصر اودن اولان جوروجفایه

❁ سن عزم ایدوب الله ایچون ای آه سبکپا ❁

عرض ایت شه کونیسنه بو احوالی سراپا

ارامم الوب شوق ره کوی محمد ❁ صمت ایتدی بنی نشئهٔ کلبوی محمد
دنیاده که ناقابل ایمش رؤیت دیدار ❁ عشاقه ندر یا کورنن روی محمد
صد پاره ایدر سینهٔ سنی تیغ فضانك ❁ یك جنبش قوسین دوا بری محمد
جمع ایلیه مز عقل پریشانی تقدیر ❁ بر دل کاوله آشفتهٔ کیسوی محمد
تار تلسه اکر قیمتی بیك رتبه کراندر ❁ ماهیت امکان ایله یك موی محمد
حق قیلدی بنی صبح ازل اولمدن اول ❁ المنت لله ثنا کوی محمد
کریان اولورم نامنی اکدقجه صفادن ❁ اشکترمه دینسه نوله جوی محمد

﴿ ❁ قربانی یم الله ورسول الثقلینك ❁ ﴾
﴿ ❁ هم حیدر وزهرا وجناب حسنینك ❁ ﴾

سن سنلکنی بنده عیان ایله الهی ❁ بندن بنی ال سنده نهان ایله الهی
ذاتکله ایدوب کوکلمه اظهار تجلی ❁ محوایت بنی بی نام ونشان ایله الهی
دریایه صالوب قطرهٔ ناچیز وجودم ❁ یك ذره ایکن مهر جهان ایله الهی
چشمدن ایدوب ثوب اضافاتی ازاله ❁ چون شعله سراپا دل وجان ایله الهی
پای امله اثر حبیبکدن ایرمه ❁ کوکلم کهر حبنه کان ایله الهی
چقدقجه فغانم حرم عرشه غمیله ❁ هر نغمه سنی رشك اذان ایله الهی
لب تشنه دلم کوثر غفران ایله قانمام ❁ لطفکله بنی عین امان ایله الهی

﴿ ❁ رحم ایله قولك کاظم ناچاره افندم ❁ ﴾
﴿ ❁ هجرانك ایله یاندی بترنا ره افندم ❁ ﴾

م م

PL
248
Z5A17
1880a